

PROMJENA

IZBORNI PROGRAM 2016

MOST
NEZAVISNIH LISTA

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
2. GOSPODARSTVO	8
3. EKONOMSKE POLITIKE	15
4. MIROVINSKI SUSTAV	18
5. ZAPOŠLJAVANJE	21
6. RADNO ZAKONODAVSTVO, RADNI ODNOSI	25
7. POSLOVNO OKRUŽENJE – ZAKONODAVSTVO I POSLOVNI OKVIR	28
8. REFORMA JAVNIH PODUZEĆA	31
9. JAVNA UPRAVA	33
10. ZDRAVSTVO.....	40
11. SOCIJALNA POLITIKA	46
12. DEMOGRAFIJA.....	49
13. REGIONALNI RAZVOJ.....	52
14. PRAVOSUĐE	56
15. OBRANA I BRANITELJI	62
16. OBRAZOVANJE I ZNANOST.....	66
17. KULTURA	71
18. GRADITELJSTVO.....	79
19. ENERGETIKA	81
20. ZAŠTITA OKOLIŠA	84
21. POLJOPRIVREDA.....	86
22. POMORSKO DOBRO I ISKLJUČIVI GOSPODARSKI POJAS	97
23. TURIZAM	99
24. EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI.....	102

25. DEMOKRATIZACIJA HRVATSKOG POLITIČKOG SUSTAVA U PODRUČJU GRAĐANSKIH INICIJATIVA I
IZBORNOG SUSTAVA..... 105

1. UVOD

„Hrvatska je prostor koji ima sve potrebno za kvalitetan, ugodan život dostojan čovjeka. Prirodne ljepote Hrvatske, blaga klima, radišni ljudi potencijal su koji samo treba drugačiji pristup upravljanju tim resursima i uspjeh ne može izostati. Most okuplja ljude koji vidu takvu, bolju Hrvatsku.“

Most nezavisnih lista zalaže se za politiku koja će biti sposobna upravljati složenim društvenim procesima i odnosima s ciljem njihova usmjeravanja prema zdravom i kontinuiranom društvenom razvitku. Naše je političko djelovanje određeno moralom kao glavnom okosnicom te svijješću o dužnosti i odgovornosti prema našim građanima.

Kao važna načela u politici Mosta nezavisnih lista naglašavamo dostojanstvo ljudske osobe, zaštitu ljudskih prava i općeg dobra, supsidijarnost, solidarnost, ravnopravnost i brigu za siromašne.

Most nezavisnih lista je model građanskog udruživanja čiji je osnovni cilj organizacija i ustrojavanje Hrvatske u kojoj je osiguran kvalitetan život svim građanima uz očuvanje temeljnih egzistencijalnih resursa za buduće generacije. Zalažemo se za društvo aktivnih i zadovoljnih pojedinaca koji mogu realizirati svoje potrebe, dok istovremeno brinu za dobrobit svih njegovih članova.

Nit vodilja i središte Mostovog programa i djelovanja jest čovjek kao pojedinac i član društva.

POLITIČKA VOLJA

Kad je riječ o programima političkih stranaka i drugih političkih subjekata koje čujemo i uoči predstojećih izbora 2016. godine glasi: sve je to popis lijepih želja, ali postoji li volja za njihovo provođenje i nakon izbora?

Politička volja je jedna od najjeftinijih roba na tržištu i prodaje se često i za samo jednu fotelju.

Danas, kad je MOST sve jača nacionalna snaga, kada ima iskustvo izvršne i zakonodavne vlasti, spreman je preuzeti odgovornost za vođenje države u cijelosti. Važno je napomenuti da je ovaj program rezultat opsežnog i analitičkog rada preko 150 vrhunskih stručnjaka iz društvenog, gospodarskog, kulturnog i obrazovnog područja.

Stoga Most kao svoje osnovne ciljeve postavlja:

- zaštitu nacionalnih interesa i borbu protiv partikularnih interesa
- osiguranje osnovne zdravstvene zaštite i ispunjenja osnovnih egzistencijalnih potreba za sve građane
- jednako i dostupno obrazovanje za svu djecu
- povećanje zaposlenosti i životnog standarda građana kako bi građani mogli dostojno živjeti od svoga rada
- stvaranje zdrave okoline za život
- očuvanje temeljnih egzistencijalnih resursa za buduće generacije – voda, energetske objekte i potencijal, poljoprivredno zemljište...
- suzbijanje korupcije u politici, pravosuđu i drugim područjima

ZAŠTO MOST?

Političke elite koje se izmjenjuju u upravljanju Hrvatskom već 20 godina, dovele su Hrvatsku na rub egzistencije. Hrvatsko stanovništvo je sve siromašnije, hrvatsko gospodarstvo sve manje proizvodi, mladi iseljavaju jer nemaju posla. Svakog dana slušamo o ovrhama, blokadama računa građana (preko 315.000 građana), izbacivanju građana iz kuća i stanova.

Dugoročno su najopasnije pojave konstantnog porasta javnog i vanjskog duga Hrvatske. U zaduživanju Hrvatske jednaki su i crveni i plavi, i lijevi i desni, kao da se natječu tko će podvući štetnije poteze.

Pregled zaduživanja Hrvatske daje najbolju sliku brige o javnom dobru:

Iznos duga po godinama:

2000 - 61.200.000.000 kn - vlast preuzeo SDP

2003 - 86.200.000.000 kn - vlast preuzeo HDZ

2011 - 211.900.000.000 kn - vlast preuzeo SDP

2015 - 290.000.000.000 kn - danas ili oko 90 % BDP

Kako su nas zaduživali po periodima vlasti:

U periodu 2000 - 2003 - SDP nas je zadužio za 25.000.000.000 kn

U periodu 2003 - 2011 - HDZ nas je zadužio za 125.700.000.000 kn

U periodu 2011- 2015 - SDP nas je zadužio za 78.100.000.000 kn

Koliko su nas prosječno godišnje zaduživali

2000 - 2003 SDP - 6.250.000.000 kn svake godine

2003 - 2011 HDZ - 15.712.000.000 kn svake godine

2011 - 2015 SDP - 19.525.000.000 kn svake godine

Takva kretanja izazvala su društveno raslojavanje koje je sve jače izraženo. Nepravde i nepošteni odnosi nastajali su vrlo često i zakonski, upitne pretvorbe koju su neki iskoristavali dok su drugi davali sve, pa i svoje živote, za bolju humaniju i pravedniju Hrvatsku, uzrokuju jačanje nepovjerenja građana prema državnim institucijama, pogotovo pravosuđu, te polako podrivaju i same temelje države koju je narod ovih prostora stoljećima čekao.

Političko djelovanje obilježeno je nepotizmom, korupcijom, uhljebljivanjem, iskorištavanjem društvenog i zajedničkog za privatne interese.

Takav pristup vladanju Hrvatskom producirao je glomaznu, neučinkovitu javnu upravu, čudne, poslovno štetne zakone i propise, mnoštvo poreznih, paraporeznih i drugih davanja, inspekcijско reketarenje, koje hrvatsko gospodarstvo više teško može opsluživati.

Pojedine interesne grupe koncentrirane prvenstveno u financijsko-uvozničkim lobijima upravljaju glavnim događanjima u Hrvatskoj što građani sve više uočavaju i osjećaju kroz vlastito iskustvo.

Nastavak ovakvih kretanja prijeti urušavanjem glavnih oslonaca društva, pretvaranjem Hrvatske u besperspektivnu zemlju, rasprodajom svega što vrijedi u Hrvatskoj.

MORA LI BITI TAKO?

Hrvatska je prostor koji ima sve potrebno za kvalitetan, ugodan život dostojan čovjeka. Prirodne ljepote Hrvatske, blaga klima, radišni ljudi potencijal su koji samo treba drugačiji pristup upravljanju tim resursima i uspjeh ne može izostati.

Most okuplja ljude koji vidu takvu, bolju Hrvatsku.

Okuplja ljude koji su se dokazali u svojim sredinama na raznim poljima – javnom, poslovnom, profesionalnom. Okuplja ljude kojima je dosta upravljanja uobličena u razmišljanju – vladamo Hrvatskom. Okuplja ljude koji vide upravljanje Hrvatskom i njenim resursima kao služenje svim građanima Hrvatske.

KAKO DO TAKVE HRVATSKE?

Bolju Hrvatsku ne možemo postići nastavkom dosadašnjeg načina razmišljanja i ponašanja.

Trebaju nam reforme koje su suštinske, koje će dugoročno stabilizirati gospodarstvo, porezni sustav, mirovinski sustav, uravnotežiti proračun, stabilizirati zdravstvo, unaprijediti obrazovni sustav, uvažavati socijalne razlike, koje će omogućiti da mladi vide i ostvare budućnost i život u Hrvatskoj.

STRATEGIJA NACIONALNOG RAZVOJA

Hrvatska je među rijetkim zemljama u Evropi pa i svijetu koja od osamostaljenja do danas nije donijela svoju Strategiju nacionalnog razvoja.

Prioritet MOSTA NL – pokrenuti izradu **Strategije nacionalnog razvoja** (SNR)

SNR je krovni strateški dokument zemlje koji definira dugoročne ciljne vrijednosti na čije provođenje se obvezuje aktualna vlada bez obzira na stranačku pripadnost. Po važnosti ovaj dokument je odmah iza Ustava jer određuje pravac nacionalnog razvoja i osnova je za kratkoročno, srednjeročno i dugoročno planiranje prioriternih mjera i aktivnosti. SNR treba biti polazni nacionalni dokument koji se uzročno-posljedično nadovezuje i nadopunjuje s Ustavom RH.

Sve zemlje u okruženju odavno su usvojile svoje strategije nacionalnog održivog razvoja. Mnoge su već u sljedećoj razvojnoj fazi – fazi revizije svojih akcijskih planova: ciljeva i mjera u skladu s izvještajima prema indikatorima o implementaciji i progresu realizacije programa.

Hrvatska još nije donijela ni odluku o izradi prve SNR, stoga je potrebno pokrenuti hitno formiranje Think Tanka (radne skupine) za izradu SNR kako bi se što prije pokrenula izrada SNR.

2. GOSPODARSTVO

„Sektor uslužnih djelatnosti čini 33% ukupnog izvoza u Hrvatskoj, a gotovo dvije trećine (63%) odnose se na izvoz maloga gospodarstva. Mali gospodarstvenici u sektoru uslužnih djelatnosti odgovorni su i za 49% ukupnog izvoza maloga gospodarstva.“

PODUZETNIŠTVO

Malo i srednje poduzetništvo okosnica je gospodarskog i regionalnog razvoja Republike Hrvatske.

Prema podacima iz Strategije razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020. za uspjeh hrvatskog izvoza ključan je sektor prerađivačke industrije, koji pokriva 59% vrijednosti ukupnog izvoza 2011. godine. Velika poduzeća dominiraju u uspješnosti u izvozu (69%). U izvozu maloga gospodarstva 42% ukupne vrijednosti odnosi se na sektor proizvodnje. U sektoru maloga gospodarstva veličina je važna za srednje velika poduzeća, koja su odgovorna za 62% ukupnog izvoza maloga gospodarstva. Mikro poduzeća u Hrvatskoj pokrivaju 5% proizvodnje za izvoz.

S obzirom na djelatnosti, važni sektori maloga gospodarstva su: proizvodnja gotovih metalnih proizvoda; strojeva i opreme; električne opreme; proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; prehrambenih proizvoda te proizvoda od gume i plastike. Prema broju poduzeća u ovom sektoru, velika je izvozna učinkovitost sektora proizvodnje strojeva i opreme te električne opreme.

Sektor uslužnih djelatnosti čini 33% ukupnog izvoza u Hrvatskoj, a gotovo dvije trećine (63%) odnose se na izvoz maloga gospodarstva. Mali gospodarstvenici u sektoru uslužnih djelatnosti odgovorni su i za 49% ukupnog izvoza maloga gospodarstva. S obzirom na izvoz usluga maloga gospodarstva u Hrvatskoj, najvažniji su sektori: trgovina na veliko i malo (38%); prijevoz i skladištenje (20%) te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (16%).

Važno je istaknuti ukupni doprinos informacijskih i komunikacijskih djelatnosti te stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti u ukupnoj vrijednosti izvoza usluga maloga i srednjeg poduzetništva od 24%, s obzirom na u njima "sadržano znanje".

U svrhu ostvarenja konkurentnog poslovnog okružja nužno je predvidjeti set mjera koje je potrebno provoditi sinergijski i kontinuirano; one obuhvaćaju poboljšanje pristupa financiranju, promociju poduzetništva, poboljšanje poduzetničkih vještina i poboljšano poslovno okruženje.

Unapređenje poslovnog okruženja

Provesti reviziju svih propisa vezanih uz poslovanje poduzetnika na način da se smanji njihov broj te smanje administrativne i financijske obveze koje proizlaze njihove primjene. Danas je poslovanje poslovnih subjekata prenormirano te je nužno pojednostaviti i/ili ukinuti nepotrebne odredbi raznih propisa kao što su: evidencija radnog vremena, uvjeti zaštite na radu, razni elaborati, ukidanje pečata likvidirano i dr..

Za sve izmjene zakonskih i podzakonskih akata uvest će se obveza procjene njihova učinka na poslovanje poduzetnika (Regulatory Impact Assessment) jer često propisi koji na prvi pogled nemaju izravan utjecaj na poduzetnike kasnije značajno otežavaju njihovo poslovanje.

Primjer najbolje prakse su izmjene Zakona o inspekcijama u gospodarstvu koje je Ministarstvo gospodarstva provelo u našem mandatu. Izmjenama je prvi inspekcijски nadzor postao savjetodavan osim u slučaju počinjenja kaznenih djela u gospodarskom poslovanju. Navedenom izmjenom se prilikom nalaza nepravilnosti kod poduzetnika ne poduzimaju mjere kažnjavanja već se poduzetnika savjetuje i educira o navedenoj problematici te mu se daje rok za korekciju nepravilnosti. Iste izmjene ćemo provesti i u ostalim inspekcijama – poreznoj, sanitarnoj, radnoj i drugima.

Ostale mjere koje ćemo provesti su: olakšati otvaranje i likvidaciju tvrtki, uz smanjenje troškova kod zatvaranja tvrtki; revidirati obvezu prijave radnika u radni odnos u gotovo neispunljivom roku; revidiranje svih nameta te procjena opravdanosti obveze plaćanja pojedinačnih parafiskalnih nameta s obzirom na veličinu poduzeća; regulirati zaštitu na radu na način da se obaveza ne događa prilikom svake promjene poslodavca, već ukoliko se radi o istom ili sličnom mjestu da to bude na određeni vremenski period.

Jedinstveni info portal za poduzetnike (zakoni, propisi, obveze i dr.)

Uspostavljanje jedinstvene adrese na kojoj će poduzetnici saznati svu regulativu (zakoni, minimalni tehnički uvjeti, obvezujuća mišljenja i dr.), kako opću, tako i iz djelokruga svoje djelatnosti. Uspostaviti jedinstven sustav informiranja te pojednostaviti proceduru da se poduzetnici više ne šalju od vrata do vrata u traženju informacija i rješavanju problema. Isto tako, objedinit će se informacije o svim instrumentima koji poduzetnicima mogu povećati prilike za rast i razvoj kao što su mogućnost korištenja bespovratnih sredstava iz EU fondova, dostupnost financijski instrumenti i slično. U službi ovakvog koncepta nalazit će se i MIS putem kojeg će poduzetniku biti omogućeno e-poslovanje prilikom kandidiranja za EU sredstva (e-prijava, e-potpis, e-izvještaj).

Ukinuti porez na dividendu i udjele u dobiti

Svaka pravna osoba već jednom plaća porez na dobit ukoliko posluje pozitivno. Prihodi proračuna u 2015. g. po osnovi poreza i prireza na dohodak od kapitala iznosili su cca. 316 milijuna kuna. Navedeni iznos nije značajna stavka proračuna, a svakako djeluje nepoticažno na investitore, te bi se olakšica višestruko vratila kroz rast BDP-a. Poduzetnici imaju pravo na zaradu na uloženi kapital te zbog pozitivnog poslovanja ne trebaju biti višestruko oporezovani.

Revizija pred-stečajnih nagodbi i bolji modeli zaštite vjerovnika

Treba revidirati zakonski model prema kojem su se dužnici štitili više nego vjerovnici. Institut pred-stečajne nagodbe su, nažalost, neki solventni poduzetnici nepravedno iskoristili za smanjenje obaveza prema dobavljačima. Također su se povezana društva koristila da bi se došlo do 75% glasova vjerovnika za prihvaćanja plana financijskog restrukturiranja. Posebice će se regulirati mogućnost korištenja fiktivnih računa kojima su se dokazivale obaveze prema povezanim poduzetnicima jer FINA nije ulazila u vjerodostojnost knjigovodstvenih isprava.

Smanjenje poreznog opterećenja poreza na dohodak

Uvođenje novih poreznih razreda od 10%(-3.000,00 kn), 20% (3.000,00 – 13.000,00), 35% (13.000,00 – 100.000,00) i 50% (100.000,00 >), što će u konačnici smanjiti porezno opterećenje građana i otvoriti put većoj osobnoj potrošnji te posljedično dovesti do viših prihoda od PDV-a. Na taj način eliminirat će se prvotni negativan učinak na proračun. Navedena mjera neposredno će jednim dijelom utjecati i na gospodarski rast, odnosno zbog povećanje osobne potrošnje dolazi do povećane potražnje potrošača za proizvodima i uslugama što će samim time malim dijelom potaknuti poduzetništvo i otvoriti nova radna mjesta.

Poboljšanje pristupa financiranju

Nužno je olakšati pristup financijskim sredstvima, ali uz instrumente osiguranja koji će poduzetnike činiti konkurentnijima, uz što niže naknade za zaduživanje i manje kolaterale. Aktivirani su financijski instrumenti iz programa Operativnom programu konkurentnosti i kohezija, dok se oni iz Programa ruralnog razvoja trebaju pripremiti do III. kvartala 2017.godine. Potrebno je sustavno raditi na poboljšanju pristupa financijskim instrumentima namijenjenih mikro i malim subjektima gospodarstva, za investicije u materijalnu i nematerijalnu imovinu uključujući i obrtna sredstva.

Uz novouvedene ESIF Mikro kredite, Male kredite i Ograničena portfeljna jamstva, nužno je osigurati adekvatne financijske proizvode prema potrebama određenih skupina poduzetnika. Tijekom I. kvartala 2017.godine realizirat će se Krediti za rast i razvoj u suradnji s HBORom. Cilj financijskog instrumenta jest olakšati pristup financiranju za MSP kroz nižu cijenu financiranja i uz smanjene uvjete za instrumentima osiguranja. Kroz ovaj proizvod planira se potaknuti širenje poslovnih aktivnosti već postojećih tvrtki (ulaganja u materijalnu imovinu i nematerijalnu imovinu uz obrtna sredstva), dok se zalažemo kako bi iznos kredita po ovom proizvodu bio do 3 milijuna eura.

Uvesti zakonsku mogućnost plaćanja PDV-a po naplati fakture za sve male i srednje poduzetnike

Trenutno je mogućnost plaćanja obveze PDV-a po naplaćenim fakturama dozvoljena samo mikro poduzetnicima sa prihodima do 3.000.000,00 kn. Obveza plaćanja PDV-a u državni proračun opterećuje novčane tokove poduzetnika ukoliko nisu naplatili svoja potraživanja, što ih posljedično dovodi do nesolventnosti i ruba održivosti poslovanja. Potrebno je uvesti mogućnost plaćanja obveza PDV-a i za ostale mikro, male te srednje poduzetnike čiji prihodi prelaze 3.000.000,00 kn. Naravno, ukoliko svojevrijem žele ući u sustav PDV-a po naplaćenim fakturama.

Novi sustav članarina HGK-u i HOK-u

Potrebno je revidirati funkcionalnost Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore, s obzirom i na potrebu za toliko velikim aparatom i predstavništvima HGK-a te obveznim članarinama u trenutno progresivnim iznosima. Nadalje, analizirati model poslovanja Hrvatske obrtničke komore te obveze i korisnosti koje obrtnici ostvaruju. Ukoliko se poduzetnici i obrtnici slože da doprinosi i članarine komorama budu obvezne, nema potrebe za ukidanjem obveznog članstva. Već je sadašnjem mandatu Ministarstva gospodarstva ukinuta obveza plaćanja obvezne članarine HGK za novoosnovna poduzeća tijekom prve godine poslovanja.

Otvorena vrata javne uprave

Uspostavljanje sustava mjesečnog otvorenog savjetovanja za poduzetnike od strane institucija (Porezna uprava, ministarstva, inspekcije i dr.) na kojoj će poduzetnici saznati svu regulativu (zakoni, obvezujuća mišljenja, sankcije za prekršaje), kako opću, tako i iz djelokruga djelatnosti. Na taj će se način uspostaviti dijalog i informiranje te pojednostaviti procedura da se poduzetnici više ne šalju od vrata do vrata u traženju informacija i rješavanju problema.

Pojednostavljanje osnivanja poduzeća

Prilikom osnivanja poduzeća pojednostaviti postupak koji će umanjiti odnosno ukinuti troškove javnog bilježnika, te pojednostaviti dokumentaciju i ubrzati proces osnivanja. Prisutna je neujednačenost djelovanja trgovačkih sudova zbog diskrecijskog prava suca prilikom upisa u vezi djelatnosti i imena, što je također nužno ispraviti. Ključna promjena se odnosi na omogućavanje osnivanja poduzeća na jednom mjestu bez obilaska nekoliko institucija, s ciljem da to bude moguće učiniti elektronski do 2019. godine.

Razmotriti efekte predujma poreza na dobit

Kao jednu od olakšica za osiguravanje likvidnosti poslovanja poduzetnika vidimo u smanjenju (ili ukidanje s obzirom na veličinu poduzeća i iznos ostvarene dobiti) predujma poreza na dobit, uz zadržavanje mogućnosti dobrovoljnog plaćanja mjesečnih rata predujma poreza na dobit. Potrebno je napraviti analizu prema veličini poduzeća, te da mjera obuhvati mikro, male i srednje poduzetnike uz određivanje dodatnih parametara, vrijeme osnivanja, visina dobiti i slično.

Ukidanje poreza na ime tvrtke

Zalažemo se za oslobođenje od plaćanja poreza na ime tvrtke za sve tvrtke koje imaju manje od 250 zaposlenih. Potrebno je prilagoditi zakonodavni okvir navedenoj mjeri.

Poduzetničke slobode

Ukidanje obveze plaćanja doprinosa za mirovinsko i zdravstveno umirovljenicima koji su direktori mikro i malih poduzeća, uz uvjet da je vlasnik tvrtke ujedno i direktor.

Ukloniti nedostatke kod j.d.o.o.-a

Iako je osnivanje društva postalo jeftino i dostupno mladim i novim poduzetnicima koji su se do sada zbog nedostatka sredstava na te korake teško odlučivali, još uvijek u trenutnom sustavu postoje nelogičnosti koje takva društva vode u stečaj i neodrživost. Naime, iako je moguće osnovati društvo za iznimno mali iznos sredstava, već od prvog mjeseca poslovanja porezna politika prisiljava na isplaćivanje poduzetničke plaće direktoru društva, što prema trenutno važećim propisima iznosi preko 8.000 kuna bruto plaće. Navedenu poduzetničku plaću potrebno je iznimkom ukinuti za direktore j.d.o.o.-a jer se time gubi smisao cijelog projekta jeftinog osnivanja društva, te često na taj način mladi ljudi i novi poduzetnici završe u dugovima i stečaju, što ih u konačnici izađe puno skuplje i priušti im financijski slom od kojeg se teško oporave. S druge strane, državi se na taj način priušte potraživanja koja će teško naplatiti, dodatnu birokraciju i troškove.

Poticanje poduzetništva mladih

Omogućiti i poticati pokretanje poduzetničkih pothvata mladih tijekom njihovog školovanja bez gubitka prava na redovno školovanje.

Olakšavanje poslovanja poduzetnika

Uvođenje troškova za reprezentaciju koji su nužni za poslovanje poduzetnika prema njihovoj djelatnosti. Da troškovi kupovine vozila, opreme za redoviti rad poput dioptrijskih naočala, odjeće za rad i sl. budu priznati u potpunom iznosu, te da je moguć odbitak PDV-a u potpunosti. Razmotriti sve neoporezive iznose naknada, potpora, nagrada, dnevnicu i otpremnicu. Konkretno, povećati neoporezivi iznos prigodne nagrade radniku (godišnje) s iznosa od 2.500,00 kuna na iznos od 7.500,00 kuna, kroz ovaj način omogućujemo poslodavcu da nagradi radnika, uz istovremeno poticanje osobne potrošnje i bez dodatnog administrativnog opterećenja poslodavca u vidu vođenja evidencija i slično.

Izmjene Zakona o poticanju ulaganja

Izmjene Zakona o poticanju ulaganja radi poticanja rasta i razvoja mikro i malog poduzetništva koje daje vrijedan doprinos regionalnom razvoju. Predložena mjera odnosi se na smanjenje minimalnog ulaganja u dugotrajnu imovinu za male tvrtke do 50.000 EUR-a, a za mikro poduzeća na 20.000 EUR-a – potičemo očuvanje postojećih i otvaranje novih radnih mjesta.

Poticanje društvenog poduzetništva s pozitivnim društvenim učincima

Poticanje zadružnog poduzetništva. Redefiniranje uloge i kreditne politike HBOR-a uz poticanje alternativnih oblika financiranja poput etičnih banaka, crowdfunding-a, equity crowdfundinga i sl.

Izvoz, visoko sofisticirana industrija, ruralni razvoj, poljoprivreda integrirana s turizmom, ekonomski rast temeljen na ljudskom kapitalu i tehnološkom napretku te izgradnja sustava institucionalne ekonomije čimbenici su na kojima dugoročno počiva održivost suverene Hrvatske.

Osnovne karakteristike hrvatskog gospodarstva mogu se svesti na:

- Rudimentarni sustav institucionalne ekonomije (ograničava poduzetničku slobodu, efikasnost tržišta i ekonomski rast)
- Nekonkurentnost u radnom segmentu (nedovoljno educirana radna snaga, slaba mobilnost radne snage, postojeći sustav za provođenje aktivnih politika zapošljavanja nije efikasan, slabo provođenje politike cjeloživotnog obrazovanja, obrazovni sustav koji ne stvara primjenjiva znanja)
- Nekonkurentni uvjeti pribave kapitala (visoki kreditni rizik i manjak direktnih stranih investicija)
- Ekonomski rast temeljen na radno intenzivnim djelatnostima i monogospodarskoj strukturi (dominacija turizma) te nisko sofisticiranim izvoznim proizvodima i uslugama i visokim jediničnim troškovima rada zbog tehnološkog zaostajanja.

Kako bismo promijenili sadašnje stanje potrebno je:

1. **Izgraditi sustav institucionalne ekonomije**
2. **Makroekonomske politike kao potpora ekonomskom rastu** - Fiskalna i monetarna politika moraju biti sinkronizirane kako bi se održala stabilnost cijena i proračuna ali u isto vrijeme poboljšala likvidnosti i smanjile kamatne stope na domaćem tržištu s ciljem potpore izvozu.
3. **Izvozna orijentacija gospodarstva** - Zamjenu uvoznog gospodarstva prema izvoznom (kreditiranje, transfer tehnologije, porezne olakšice, povoljniji uvjeti razmjene, subvencioniranjem zapošljavanja, pametnom specijalizacijom u razmjeni i izgradnjom institucionalnoga sustava potpore izvoznicima poput onoga u Austriji) jer samo izvoz u kombinaciji s domaćom potrošnjom može pokrenuti gospodarski rast.
4. **Rast plaća i dohotka** - Rast dohotka uvjetovan rastom BDP-a uz ostale mjere rješavanja problema dužničkog ropstva, zamke siromaštva i uvozno ovisnog gospodarstva omogućit će građanima smanjivanje tereta zaduživanja uz potporu fiskalne politike koja će biti usmjerena prema svim skupinama građana ali posebno prema onima potrebitima.
5. **Smanjenje zaduženosti** - Smanjenje zaduženosti građana s 42% BDP-a na razinu prosjeka (33%) u bivšim tranzicijskim zemljama omogućit će građanima lakši život i poboljšati njihova ekonomska očekivanja (zapošljavanje i životni standard) zbog čega će se opća klima promijeniti i pružiti potporu dugoročnom i održivom ekonomskom rastu.
6. **Borba protiv nezaposlenosti** - Smanjenje nezaposlenosti kroz aktivne politike zapošljavanja temeljene na novo izgrađenoj institucionalnoj mreži zapošljavanja kroz programe pametne specijalizacije pri zapošljavanju i posebice programe zapošljavanja mladih te dugoročno nezaposlenih (starijih od 45 godina koji su nezaposleni dvije i više godina) uz povoljne makroekonomske trendove slomit će negativne trendove nezaposlenosti do 2020.
7. **Investicije kao podloga rastu** - Rast investicija u fiksni kapital (opremu, istraživanje i razvoj, transfer tehnologije, pametnu specijalizaciju u proizvodnji i industrijske klustere) omogućit će rast tehnološkog napretka i ukupne faktorske proizvodnosti što će ceteris paribus omogućit stope ekonomskog rasta iznad 3% do 2020. a iznad 6% nakon 2025.

8. **Smanjenje nejednakosti distribucije dohotka i stopa rizika od siromaštva** - poreznim rasterećenjem ukupnih primanja socijalno ugroženih kategorija i podizanjem efikasnosti sustava socijalnih politika
 9. **Izmjena gospodarske strukture gospodarstva – pametna specijalizacija i (re)industrijalizacija** prema proizvodno orijentiranom gospodarstvu uz značajna ulaganja u istraživanje i razvoj te obrazovanje
 10. **Maksimalno pojednostavljenje zakona i propisa u poslovnom segmentu**
Prijedlog – „Web check“ po djelatnostima – uspostava službenog web informatora po djelatnostima. Sve što nije eksplicitno navedeno u informatoru, ne smije biti predmet inspekcijskog nadzora ili kazne.
 11. **Ukidanje znatnog broja propisa koji reguliraju poslovni segment** (poseban naglasak na kontradiktorne odredbe)
 12. **Porezno rasterećenje rada (smanjenje stopa poreza na dohodak, povećanje osobnog odbitka, manje oporezivanje nagrađivanja rada) i kapitala (smanjenje stope poreza na dobit) uz postojeće oporezivanje potrošnje (PDV 25%)**
 13. **Inspekcijski sustav u funkciji upozoravanja i unapređivanja poslovnih uvjeta, a ne u funkciji punjenja državnog proračuna**
 14. **Kreiranje i primjena jasnih, nedvosmislenih, razvojno usmjerenih propisa**
 15. **Prilagodba poslovnih uvjeta u smislu stimuliranja djelatnosti koje proizvode novu vrijednost**
Proizvodnja (stvari i usluga) – manji porez
Financijsko i trgovačko posredništvo – veći porez
Izvozno orijentirane djelatnosti – manji porezi uz povoljno selektivno kreditiranje
 16. **Redefiniranje radnog zakonodavstva u smislu veće fleksibilnosti kod zapošljavanja i prestanka rada uz zaštitu prava i obveza radnika na razini onih u EU**
 17. **Web sustav prijave i odjave radnika, dnevne prijave**
 18. **Uspostava sustava sigurnih isplata plaća radnicima**
 19. **Osiguravanje konkurentnih modela financiranja poduzetništva**
Pristup kapitalu za financiranje poduzetničkih aktivnosti i pribavljanje financijskih sredstava pod konkurentnim uvjetima jedan su od preduvjeta oporavka hrvatskog gospodarstva.
 20. **Edukativne aktivnosti za poduzetnike**
Prodajne aktivnosti, kontroling, praćenje tehnoloških noviteta i slično dugoročno će osigurati konkurentnosti i profitabilnost hrvatskih poduzetnika
 21. **Pozitivna poduzetnička klima**
Poduzetništvo je ono na čemu se bazira kompletno društvo u svim segmentima. Povećanje broja subjekata koji, zadovoljavajući svoje interese, doprinose funkcioniranju zajedničkih potreba zajednice je od primarnog interesa svima u Hrvatskoj.
- 13. Apsorpcija EU fondova**
Kroz EU fondove osigurana su sredstva poduzetnicima u vidu bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata za pokretanje i širenje proizvodnje, stoga je nužno osigurati proaktivno djelovanje javnog sektora kroz pravovremeno raspisivanje natječaja, smanjenje administrativnih procedura prijave na natječaj, pojednostavljivanja procedura odobravanja sredstava i izvještavanja.

3. EKONOMSKE POLITIKE

U posljednjih 25 godina politika je dovela do rasta siromaštva, nejednakosti, migracije mladih u inozemstvo i pada životnog standarda na razinu prije 1990. Vrijeme je za preokret ekonomskim programom koji daje priliku svima.

Zaključne smjernice ekonomskog, financijskog i poreznog paketa mjera

Zaokretom u ekonomskoj politici i izgradnjom institucionalnog ekonomskog sustava koji će podržavati stope ekonomskog rasta iznad 3% očekuje se da će se 2020. godine dostići stopa ekonomskog rasta od 3,88%. Uz stope rasta od 3,88% životni standard stanovništva puno će brže konvergirati prema prosjeku EU nego što je to bilo slučaj dosada. Stope ekonomskog rasta od 3,88% zaustavit će iseljavanje mladih, značajno smanjiti stopu zaduženosti stanovništva, stopu nezaposlenosti, stopu uvozne ovisnosti, stopu siromaštva i socijalne isključenosti te osigurati povećana ulaganja u istraživanje i razvoj, reformu mirovinskog i zdravstvenog osiguranja u cilju poboljšanja socijalnog stanja u Hrvatskoj s posebnim naglaskom na umirovljenike i druge potrebite skupine za koje država iz ostvarenih stopa rasta mora skrbiti. Tehnološki napredak i rast ukupne proizvodnosti čimbenika temeljene na ljudskom kapitalu i istraživanju i razvoj temelj su visokih stopa ekonomskog rasta hrvatskog gospodarstva.

- Stope rasta iznad 3.5%
- Ustrojavanje ekonomskog savjeta i izrada makroekonomskog modela, bilance nacionalnog bogatstva
- Stabilan (sprečavanje jačih volatilnosti tečaja) i razvoju usmjeren tečaj kune
- Politika ciljane inflacije (2,3%)
- Poticanje ekonomskog rasta kroz akcijski plan borbe protiv nezaposlenosti
- Smanjenje stope nezaposlenosti mladih na 32%
- Reprogramiranje dugova kreditnih obveza za građane koji nisu u mogućnosti vraćati kredite
- Smanjenje stope poreza na dobit na 17%:
- Povećanje neoporezivog dijela dohotka (100 kuna godišnje tijekom mandata)
- Porezna reforma - oporezivanje potrošnje i olakšice na prihode od rada i kapitala, izmjena poreznih razreda (povećanjem granice oporezivanja za nagrade, regrese, darove u naravi, stipendije za 30% redefiniranjem poreznih razreda (10% - 0 - 3.000,00 neto / 20% - 3.000,00 - 13.000,00 neto / 35% - od 13.000,00 do 16.000,00 neto / 50% - preko 100.000,00)
- Porast udjela izvoza hrvatske u bdp-u na 59,5%

- Porast likvidnosti i monetarni multiplikator = 1,5
- Fiskalna konsolidacija i povećanje proizvodnosti u javnom sektoru (smanjenje udjela javnog sektora na 40% bdp-a)
- Uvođenje konkurencije u javni sektor i upravu (rast produktivnosti za 9,3%)
- Osnivanje akcijskog povjerenstva za poticanje nacionalne proizvodnosti i konkurentnosti
- Promjena strukture investicija, istraživanje i razvoj, ulaganja u ljudski kapital
- Povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj na 2.5% te obrazovanja na 6,0% bdp-a
- Izgradnja nacionalne mreže za upravljanje mikroekonomskim razvojem (uredi za ekonomski razvoj)
- Izgradnja institucionalne mreže za potporu poduzetništva
- Poboljšanje likvidnosti u županijama (fiskalna decentralizacija)
- Izgradnja high-tech mreže klustera
- Mikroekonomsko restrukturiranje lokalne uprave i samouprave
- Izgradnja nove razvojne regionalne gospodarske strukture
- Stvaranje novih regionalnih tržišta
- Kreiranje gospodarske slike županije (brendiranje)
- Društveno odgovorno poslovanje kao zamašnjak razvoja
- Izgradnja modela sinergije razvoja županija
- Pametna specijalizacija rasta i razvoja županija
- Promjena monogospodarske slike županija - pametna specijalizacija
- Izgradnja regionalnog inovacijskog sustava
- Izvozno gospodarstvo uz supstituciju uvoza (proizvodi visoke specijalizacije)
- Smanjenje zaduženosti (duga opće države ispod 80% bdp-a)
- Rast dohotka i osobne potrošnje
- Smanjenje nezaposlenosti
- Rast privatnih i javnih investicija
- Poboljšanje neto međunarodne investicijske pozicije kroz jačanje izvoza i osobne potrošnje u zemlji

Očekivane stope rasta (dolje) prikazuju očekivane efekte (procjenjeni, simulirani efekti primjenom ekonomskog modela) iskazanih u očekivanim stopama rasta BDP-a (% godišnji rast) prema skupinama mjera.

Tablica 1: očekivani rezultati predloženog ekonomskog programa 2017. – 2020.

OČEKIVANE (realne) STOPE RASTA (u %)	2017.	2018.	2019.	2020.
Državna potrošnja	1,52	2,44	2,91	3,14
Kućanstva i NPUK	2,84	3,22	3,88	4,82
Bruto investicije u fiksni kapital	2,98	3,90	4,73	7,20
Izvoz dobara i usluga	6,43	7,09	8,87	12,42
Uvoz dobara i usluga	4,34	5,13	6,23	8,23
Bruto domaći proizvod	2,39	2,63	3,28	3,88
PROSJEČNA OČEKIVANA GODIŠNJA STOPA RASTA BDP-a 2020.-2024.				4,65
PROSJEČNA OČEKIVANA GODIŠNJA STOPA RASTA BDP-a 2025.-2028.				6,53

Izvor: izračun autora

U uvjetima precijenjene Kune (tečaj Kune definiran stabilizacijskim programom iz listopada 1993.) domaća industrija se borila sa jeftinijim uvoznim proizvodima. Uz precijenjenu Kunu, domaća industrija izgubila je strana tržišta zbog prejake kune. Reindustrijalizacija nije nikad bila u planu a visoke kamatne stope krivac su za tehnološko nazadovanje industrije u Hrvatskoj. Stabilizacija i jačanje ekonomije koji su bili ciljevi stabilizacijskog programa 1993. tek su djelomično provedeni. Stabilizacija je ostvarena uvođenjem ekonomskih sidara ali je ekonomija zbog njih "potonula". Stvaranje slobodnog tržišta temeljilo se na ideji da će se tržište uspostaviti "samo po sebi" po uvođenju potrebnih zakona a šta je sa institucionalnom ekonomijom – "kičmom" gospodarstva? Hiperinflacija je srušena ali time se nisu zaštitili siromašni u dugom roku pred rastućom nejednakošću i nezaposlenošću. Stvaranje uvjeta za dugoročni rast (dugoročni rast nije moguć uz jednu od najviših stopa trajne nezaposlenosti u svijetu koju bilježi Hrvatska) i razvoj nisu ostvareni osim onoga o stvaranju stabilnog makroekonomskog okruženja. Privatizacija je započela prije uvođenja samog programa a privatizacija u ratnim uvjetima stvorila je plodni teren za korupciju. Precijenjena Kuna pokazala se fatalnom za gospodarstvo na krilima furioznog uvoza. Uvođenje PDV-a uz fakturiranu realizaciju u uvjetima ograničenih plaća i mirovina udarilo je hrvatsko gospodarstvo poput Tsunamija. Uvođenje PDV-a koliko opravdano bilo 1998. godine izvršeno je na pogrešan način. Kreditima opterećeno gospodarstvo u uvjetima rasta cijena zbog uvođenja poreza veliki dio novog poreznog tereta nije moglo prebaciti na građane kroz porast cijena proizvoda i usluga jer se PDV uveo u uvjetima plaća i mirovina vezanih uz nominalna sidra. Nakon ratnih događanja to je bio prvi strukturni lom (ciklus) u hrvatskom gospodarstvu. Turizam u najboljoj opciji može biti djelatnost koja pomažu fazu uzleta ali nikako djelatnost koja će potaknuti fazu uzleta u hrvatskome gospodarstvu. Proces deindustrijalizacije uzrokovani odlivom resursa iz ukupne ekonomije prema djelatnosti turizma jedan su od glavnih uzročnika ekonomskog nazadovanja u Hrvatskoj danas. Hrvatsko je gospodarstvo nepripremljeno za rast u 21 stoljeću. Deprecijacija ljudskog kapitala (odlazak mladih i stručnih) u Hrvatskoj uzela je zamah i ukoliko se trend ne promjeni imat će pogubne posljedice za rast u budućnosti. Uz takvu strukturu gospodarstva u Hrvatskoj prevladava Butterfly efekt – kada gost kihne BDP pada što uz strukturnu neravnotežu u gospodarstvu ne pruža nikakve mogućnosti za rast i razvoj. Izlaz je samo jedan – uklanjanje strukturne neravnoteže u gospodarstvu kroz reforme (na svim razinama i u svim sektorima gospodarstva) kao temelj za dugoročni rast i razvoj u Hrvatskoj.

Hrvatska mora iz **korijena** promijeniti svoju ekonomsku politiku - od uvozno ovisne prema uvozno supstitutivne, od izvozno neaktivne i tehnološki zastarjele prema izvozno aktivnoj i tehnološki intenzivnoj, od radno intenzivne prema kapitalno intenzivnoj (ICT sektor), od deindustrijalizirane prema industrijaliziranoj, od nekonkurentne prema konkurentnoj, od politički ovisne (korupcija) do političke suportivne, od neefikasnog makroekonomskog managementa prema efikasnom makroekonomskom managementu, od prezadužene prema stabilnoj zaduženoj, od stagnantne i recesijske prema rastućoj i razvojnoj, od socioekonomski deprivirane (visoke stope siromaštva, visoka nejednakost, niske stope ljudskog kapitala, odliv mladih u inozemstvo) prema socioekonomski pravednoj i održivoj (smanjenje siromaštva, smanjenje nejednakosti, smanjenje emigracije, rast ljudskog kapitala kroz ulaganja u obrazovanje i istraživanje i razvoj), od porezno opterećene prema porezno stimulirajućoj, od visoko koruptivne prema transparentnoj, od tržišno ograničavajuće prema tržišno stimulirajućoj (realni sektor je kičma ekonomije), od socijalno neosjetljive prema socijalno osjetljivoj i održivoj (zaštita prava i zdravlja građana, nagrađivanje rada a penaliziranje nerada), od javno neefikasne prema javno efikasnoj i razvojnoj, od agresivnog prema partnerskom financijskom tržištu (previsoke (ne)tržišne kamate, problem švicarca). Ekonomska politika (teorija) mora se temeljiti na činjenicama. Činjenice odnosno podaci 1990.-2015. za Hrvatsku pokazuju da je ekonomski model koji se provodio od 1993. godine neodrživ i da je Hrvatska izgubila 20 godina ekonomskog napretka. Ekonomski model iz 1993. je istrošen i ukoliko se nastavi primjenjivati Hrvatska će izgubiti još četvrt stoljeća ekonomskog napretka.

4. MIROVINSKI SUSTAV

Kad se uzmu u obzir loši demografski trendovi, odnosno negativni prirodni prirast zbog kojeg će Hrvatska uskoro gubiti 20 tisuća stanovnika godišnje, pitanje je hoće li budući umirovljenici uopće imati mirovine koje pokrivaju osnovne životne troškove.

Glavna teza:

Mirovinski sustav izmijenjen je 2002. kada je uvedena podjela rizika uvođenjem obveznih mirovinskih fondova u koje je transferirana četvrtina mirovinske štednje. U sustav dobrovoljne štednje država ulaže kroz subvencije štednje, a do kraja 2013. godine u sustav je ušlo više od 14.000 štediša. Reforma je zamišljena tako da se postupno povećava udio izdvajanja u II. mirovinski stup sve do jednakog omjera, odnosno dok se u svaki od stupova ne bi uplaćivalo po 10 posto, ali je kriza zaustavila progres reforme. Obvezni mirovinski fondovi najveći su institucionalni ulagači u domaću ekonomiju i obveznice centralne države.

U Hrvatskoj trenutno radi manje od 1,3 milijuna ljudi te se broj zaposlenih gotovo izjednačio s brojem umirovljenika. Kad se uzmu u obzir i loši demografski trendovi, odnosno negativni prirodni prirast zbog kojeg će Hrvatska uskoro gubiti 20 tisuća stanovnika godišnje, pitanje je hoće li budući umirovljenici uopće imati mirovine koje pokrivaju osnovne životne troškove.

Mirovine iz tzv. prvog stupa, koji počiva na sustavu solidarnosti, se zbog nepovoljnog omjera radnika i umirovljenika trenutno dobrim dijelom financiraju iz proračuna pa je tako u 2014. godini od ukupno 36 milijardi koje su isplaćene za mirovine iz proračuna stiglo čak 16,4 milijarde kuna.

Konkretan prijedlog

Da bi se mirovinska reforma dovršila i postigla svoj puni smisao, stopu izdvajanja iz bruto plaće u 2. stup potrebno je sa sadašnjih 5% povećati na iznose koji će sadašnjim mladim ljudima osigurati dostojnije mirovine u budućnosti što bi u uvjetima bolje kontrole javnih financija, porastom ekonomije u cjelini bilo sasvim održivo.

Cilj

Veća zaposlenost, BDP, racionalniji javni troškovi dovest će dugoročno do saniranja problema prvog stupa što će pružiti priliku i za jačanje drugog stupa većim uplatama i na taj će način današnji mladi čovjek sam za sebe uplaćivati svoj novac za svoju buduću mirovinu.

KONKRETNE MJERE

POVEĆANJE STOPE IZDVAJANJA ZA DRUGI STUP NAKON 2020.

Mirovinski sustav temeljen na tri stupa dizajniran je s ciljem da se stopa izdvajanja za drugi stup polako podiže sa inicijalnih (i današnjih) 5% bruto plaće na više. U dosadašnjih gotovo deset godina to se propustilo učiniti. Uz stopu izdvajanja od 5% mirovinska reforma ostat će „zaglavljena“ na pola puta. Stvorena očekivanja i značajna imovina na osobnim računima onemogućuju zaustavljanje, odnosno okretanje ili poništavanje mirovinske reforme, a niska razina štednje ne osigurava dovoljno visoke mirovine iz drugog stupa.

Povećanje stope izdvajanja za drugi stup sa 5% na 6% bruto plaće povećat će mirovinu iz drugog stupa točno 20% za novozaposlene i nešto manje za postojeće članove obveznih mirovinskih fondova. U isto vrijeme, to bi značilo oko milijardu kuna manje u državnom proračunu.

Mirovinska društva predlažu zakonsko rješenje po kojem bi se stopa izdvajanja za drugi stup povećala za 1 postotni poen svake godine kojoj bi prethodila godina sa gospodarskim rastom većim od 2% nakon 2020. Time bi se ugradio kontraktilički element u mirovinski sustav jer bi se deficit automatski povećavao samo u godinama s gospodarskim rastom. Namjera povećanja stope izdvajanja za drugi stup dio je PEP-a odnosno zacrtana je u strategiji razvoja Republike Hrvatske.

RJEŠENJE PROBLEMA PRVIH UMIROVLJENIKA IZ DRUGOG STUPA

Prijedlog Udruženja je da se ljudima iz drugog stupa omogući da dobiju dodatak na mirovinu proporcionalno vremenu provedenom u prvom stupu te da im se omogući izbor između dvije mirovine, iz kombiniranog prvog i drugog stupa s dodatkom na mirovinu i uz pretpostavku da su ostali cijelo vrijeme u prvom stupu. To je rješenje pravedno i eliminira mogućnost pogreške u eventualnom izboru povratka u prvi stup. Naime, omogućiti povrat ljudima iz drugog u prvi stup prije umirovljenja opet stavlja te ljude u poziciju da pogriješe jer nije svima bolje da se vrate u prvi stup, a nejasno je kako bi im dali upute. Kada bi se taj izbor dogodio u trenutku umirovljenja, rizika ne bi bilo.

SMANJENJE NAKNADE ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA

Naknade za obvezne mirovinske fondove u nadležnosti su regulatora koji za svaku kalendarsku godinu određuje naknadu za upravljanje koja čini oko 95% ukupnih prihoda OMD-ova. Zakonski maksimum za tu naknadu je 1,20% prosječne godišnje imovine fonda i taj je iznos regulator sukcesivno smanjivao na današnjih 0,65%. OMD-ovi očekuju daljnje smanjenje naknada i u toj činjenici ne vide ništa sporno. Buduće naknade obveznih mirovinskih društava trebalo bi odrediti na temelju sljedećih načela:

1. Naknade OMD-ova trebaju biti unaprijed poznate kako bi motivirale OMD-ove da stvaraju investicijski prinos i time povećavaju osnovicu za naplaćivanje naknada.

2. Prihodi OMD-ova trebaju biti u vezi s investicijskim rezultatom zbog čega bi OMD-ovi bili motivirani stvarati prinos članovima.
3. Uz pretpostavku investicijskog prinosa od 4% do 8% buduće naknade trebaju omogućiti rast prihoda OMD-ova po stopi manjoj od stope rasta imovine fonda.
4. Eventualno povećanje ili smanjenje stope izdvajanja za drugi stup ne treba imati direktan utjecaj na prihode OMD-ova, odnosno u slučaju povećanja izdvajanja za drugi Udruženje mirovinskih fondova – Mirovinska reforma u Republici Hrvatskoj stup, proporcionalno treba smanjiti naknade OMD-ovima i iznad iznosa na koji bi bile smanjene da nije došlo do povećanje stope izdvajanja. Isto, ali s obrnutim predznakom treba vrijediti u slučaju smanjenja stope izdvajanja.
5. Naknade OMD-ova moraju biti konkurentne u odnosu na naknade u usporedivim sustavima.

Na temelju ovih načela, Udruženje predlaže dva modaliteta smanjivanja naknada OMF-ova u budućnosti. Oba modaliteta treba ugraditi u legislativu (Budući Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima) kako bi se poštovala gore navedena načela.

Prijedlog 1: linearno smanjenje naknade za upravljanje za 5% svake godine

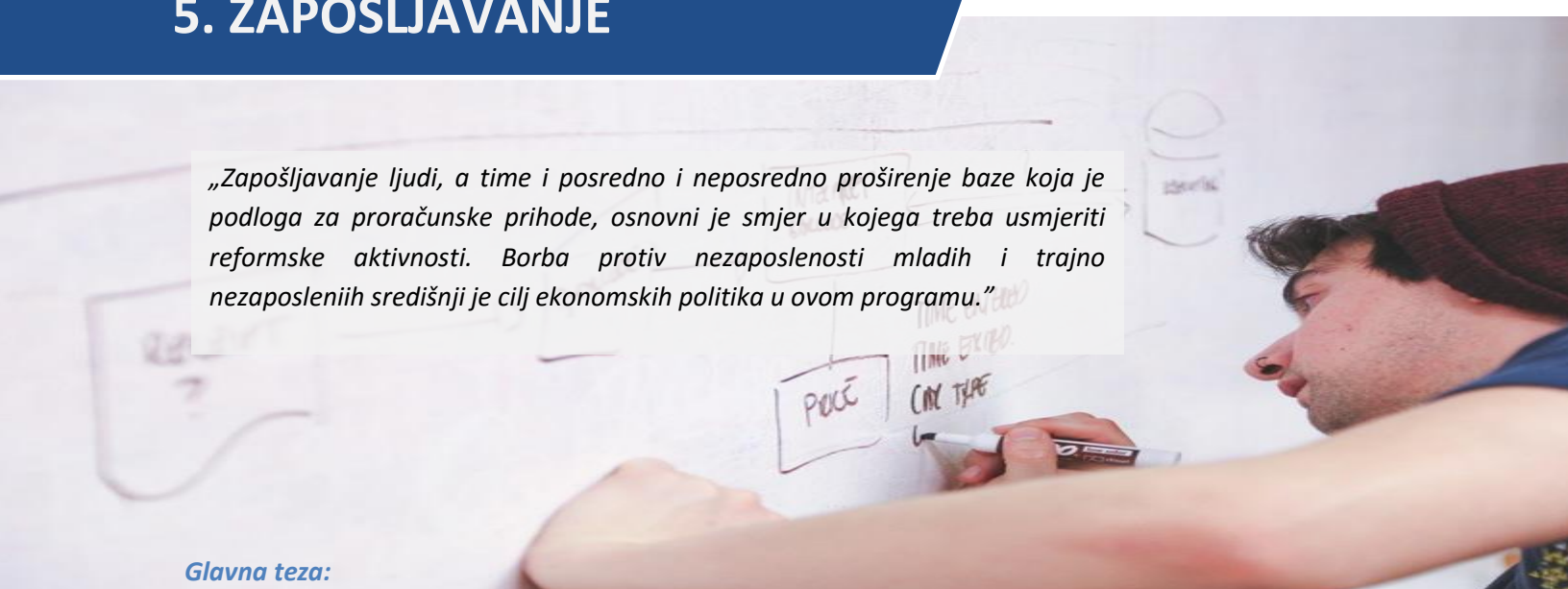
Prijedlog 2: diferencirane naknade za upravljanje na uplaćena sredstva i dodatno stvorenu vrijednost

PROMJENA ZAKONA O MIROVINSKIM OSIGURAVAJUĆIM DRUŠTVIMA (MOD)

Isplata mirovina iz 2. i 3. stupa moguća je jedino kroz posebno licencirana mirovinska osiguravajuća društva, što je regulirano posebnim Zakonom. Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima ima mnoge nedostatke i valjalo bi ga temeljito promijeniti. Držimo da su neki od temeljnih zahtjeva koje propisuje taj Zakon – zahtjevi za posebnim kapitalom, izdvojenim tehničkim pričuvama, ovlaštenim aktuarima i drugim ovlaštenim i licenciranim osobama – opravdani i da ih treba zadržati u nekim budućim zakonskim rješenjima.

Osobito je važno da se promijeni način obračuna naknada za isplatu mirovine jer se postojeći sustav u kojem se cjelokupne naknade obračunavaju na početku isplate mirovina, iako transparentan, pokazao neprihvatljivim za članove mirovinskih fondova, te ga treba zamijeniti sustavom naknada temeljenim na godišnjoj naknadi za upravljanje.

5. ZAPOŠLJAVANJE

„Zapošljavanje ljudi, a time i posredno i neposredno proširenje baze koja je podloga za proračunske prihode, osnovni je smjer u kojega treba usmjeriti reformske aktivnosti. Borba protiv nezaposlenosti mladih i trajno nezaposlenih središnji je cilj ekonomskih politika u ovom programu.”

Glavna teza:

Postavke problematike zapošljavanja obično se baziraju na dva osnovna parametra: broju zaposlenih i broju nezaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj.

Stanje, odnosno broj zaposlenih u Republici Hrvatskoj određeniji je parametar nego li broj nezaposlenih. Nažalost, pitanje je koliko je moguće osloniti se na bilo koji od ovih parametara zbog razlika u podacima koji to prezentiraju. Tako se podaci HZZO-a i DZS-a (Državni zavod za statistiku), na oko 1.400.000 zaposlenika, znaju razlikovati i do 140.000 osoba (razlika je oko 10 % ukupno zaposlenih).

Prema statistikama HZMO u Hrvatskoj je u travnju 2015. bilo zaposleno 1.420.000 osoba što je oko 150.000 osoba manje nego 2007. godine. Zanimljiv je podatak da ako u isto vrijeme usporedimo broj nezaposlenih koji je javno objavljen na službenom portalu <https://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1> Hrvatskog zavoda za zapošljavanje onda vidimo da je 2007. godine bilo 264.446 nezaposlenih a 2011. godine 287.215 nezaposlenih. Znači u istom periodu je broj zaposlenih pao za 150.000, a broj nezaposlenih narastao za 23.000. Uzevši u obzir i uobičajene promjene u broju stanovnika prirodnim kretanjima (umirovljeni, umrli, punoljetni) vidljiv je raskorak između ovih podataka.

Konkretan prijedlog:

Zapošljavanje ljudi, a time i posredno i neposredno proširenje baze koja je podloga za proračunske prihode osnovni je smjer u koji treba usmjeriti reformske aktivnosti. Zapošljavanju ljudi mora prethoditi promjena u poslovnim uvjetima koja će omogućiti poticanje poduzetništva.

Supstituiranje dijela uvozne robe i usluga domaćom proizvodnjom jedan je od ciljeva koji znatno utječu na poboljšanje situacije u segmentu zapošljavanja. Most preferira kreiranje takvih poslovnih uvjeta koji će biti maksimalno usmjereni na rast domaće proizvodnje, a samim time i na povećanje broja zaposlenih.

Osim aktivnosti navedenih u odjeljku „Gospodarstvo, industrija, poljoprivreda“ u dijelu aktivnosti i postupaka koji aktivno djeluju na broj zaposlenih izdvajamo:

- pojednostavljenje radne regulative

- korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja
- poticanje zapošljavanja mladih kroz porezne olakšice i subvencije
- jaču aktivnost Hrvatske gospodarske komore u dijelu prezentacije trendova u proizvodnji i uslugama na svjetskoj razini
- osnivanje operativnih savjetničkih centara za poticanje poduzetništva (savjetnici – poduzetnici)
- pojačanje aktivnosti HBOR-a u dijelu omogućavanja pristupa financijskim sredstvima za poduzetništvo pod konkurentnim uvjetima financiranja
- smanjenje birokratskih ograničenja kod pribave financijskih sredstava. Često se financiranje svodi na isključivo „opipljive“, materijale investicije i nekretnine poduzetničke aktivnosti (zgrade, strojevi). Puno teže se zatvara financijska konstrukcija za primjerice proizvodnju SW. SW koji nas gura prema tehnološki naprednijim sustavima zahtijeva obrtna sredstva, te je nužan drugačiji pristup financijskom praćenju tog segmenta.
- veća uloga PPI (poduzetničkih potpornih institucija) u razvoju poduzetništva; stvarati uvjete za podizanje poduzetničke svijesti, izraditi programe koji mogu koristiti u obrazovanju, izraditi bazu primjera dobre prakse, administrativno olakšati i modernizirati područje u kojem djeluje (aplikacijama za svoje korisnike)
- umrežavanje poslovnih zona i ponude u jednu platformu, te plasiranje iste na vanjsko tržište (Invest in Croatia)
- olakšice i poticanje korištenja poslovnih zona poduzetnicima (PPI imaju obavezu investitoru koji se odluči na kupnju ili najam zemljišta za investiciju voditi predmet od početka rada i biti na usluzi za uklanjanje svih administrativnih prepreka unutar svoje JLS kao i komunikacije sa nadležnim institucijama)
- poticanje mikro poduzeća – zdrava mikro i mala poduzeća čine stabilne temelje za razvoj gospodarstva (većinom su to obiteljska poduzeća)
- stavljanje u funkciju uz simboličnu naknadu starih i napuštenih prostora koji se ne koriste, a u vlasništvu su JLS kao poticaj poduzetniku za pokretanje ili širenje poslovanja
- razvijati sustav bodovanja u natječajima kojima poduzetnik ostvaruje bespovratnu potporu (EU sredstva) na način da se razvija domaća proizvodnja i ostvaruje samodostatnost za određenim proizvodima i robama na tržištu, istovremeno na taj način smanjuje potreba za uvozom tih proizvoda/ roba/ usluga

Cilj

Povećanje broja zaposlenih stvaranjem poslovnih uvjeta koji će u konačnici rezultirati prijenosom upravljačke moći sa financijskog i neproizvodnog na proizvodno-uslužni sektor koji je usmjeren stvaranju novih vrijednosti i drugi prioritetni cilj je borba protiv nezaposlenosti mladih i trajno nezaposlenih koje čine osobe starije od 45 godina.

Prioritetno je restrukturiranje mreže institucija na tržištu rada, kroz uspostavu akcijske grupe za borbu protiv nezaposlenosti unutar Ministarstva rada (nema dodatnih troškova ili formiranja novog državnog tijela već cjelovita reorganizacija postojećeg sustava zapošljavanja kroz akcijski plan koji će izraditi akcijska grupa za borbu protiv nezaposlenosti) i pokretanje sveobuhvatnih javnih radova financiranih iz programa EU). Najveći problem hrvatskog gospodarstva danas jest visoka nezaposlenost i odlazak mladih iz Hrvatske. To su dva problema na koja se ekonomska politika mora fokusirati odmah, u samom početku provođenja mjera predloženih reformi. Postojeće agencije i zavodi za zapošljavanje moraju se reformirati. Učinak svake od tih institucija na tržištu rada mora se mjeriti kroz direktan broj nezaposlenih koji je zaposlen upravo posredovanjem bilo koje od tih institucija. Agencije i zavodi za zapošljavanje moraju prestati biti tek mjesto evidentiranja nezaposlenih. Plaće zaposlenika u tim institucijama moraju se vezati uz broj nezaposlenih koji je zaposlen u svakom od konkretnih područnih ureda.

Sustav plaća da bi bio efikasan ne može dopuštati da istu plaću ima službenik u nekom područnom uredu zavoda za zapošljavanje koji mjesečno direktnim svojim angažmanom i radom osigura zapošljavanje 50 ljudi dok neki drugi u nekom drugom područnom uredu tek bilježi i šalje obavijesti ljudima da se jave na neke natječaje. Ovaj prvi direktno stvara novu dodanu vrijednost jer je omogućio da se dio izgubljenog BDP-a ostvaruje kroz zapošljavanje 50 ljudi koji inače ne bi stvarali dodanu vrijednost (smanjuje javne oportunitetne troškove) dok onaj drugi koji u stvari samo bilježi kretanja kronološki stvara nove oportunitetne troškove za gospodarstvo. Upravo za iznos tih oportunitetnih troškova njegova se plaća mora umanjiti a onoga prvoga povećati. Agencije i zavodi moraju odmah izraditi skup mjera koji će biti fokusiran na zapošljavanje mladih kako bi se spriječio odlazak iz Hrvatske. Drugi skup mjera mora se koncentrirati na zapošljavanje trajno nezaposlenih (većinom su to stariji od 45 godina) jer je to ona grupacija ljudi u Hrvatskoj koji ima najviša negativna očekivanja i čija onda negativna očekivanja lančanim se efektom širi na ostale segmente radne snage. Isto pravilo mora vrijediti kako na tržištu tako i u javnom sektoru i institucionalnoj ekonomiji. Samo produktivan rad stvara novu dodanu vrijednost dok neaktivnost stvara materijalni gubitak u vidu izgubljenog društvenog blagostanja. Ukoliko neka agencija ili zavod za zapošljavanje ne ostvaruje mjere koje se od njih traže potrebno je smijeniti ravnatelja, šefove odsjeka i tako prema nižim razinama ili ako je čak potrebno preseliti zaposlenike u neki drugi područni ured izvan mjesta prebivališta. Tržište rada u Hrvatskoj mora se fleksibilizirati i dinamizirati gdje će jedino mjerilo vrijednosti postati produktivnost i evaluacija rada svakog pojedinca te njegovo nagrađivanje prema rezultatima rada. Kolektivni ugovori moraju osigurati visoku razinu pravednosti i sigurnosti za zaposlenike ali samo one koji zadovoljavaju kriterije pravednog pristupa rada – zaposlenici sa ciljem maksimiziranja svoje produktivnosti. Zaposlenici koji se nemarno odnose prema ovome cilju ne mogu računati na istu razinu pravednosti ako oni koji tome cilju streme iz razloga što to onda dovodi do toga da se zaposlenici koji se trude ostvariti maksimalnu proizvodnost osjećaju inferiorno i prevareno u odnosu na ove druge jer su podjednako nagrađeni za različite rezultate unutar istog sustava. Dinamiziranjem i fleksibiliziranjem tržišta rada efekti smanjenja nezaposlenosti mladih i dugotrajno nezaposlenih kao rezultat bi imalo ubrzanje proizvodnje u kratkom roku ali što je još važnije pozitivni efekti u vidu poboljšanih očekivanja tih mladih ljudi kao i onih koji su godinama nezaposleni bili bi značajni. Svakom nezaposlenom treba pristupiti individualno i mjeru koja bi ga mogla izvući iz ralja nezaposlenosti dizajnirati na način da se to zaista i dogodi (listanje natječaja i listića, poruka sa prepiskama te pro forma javljanje uredima za zapošljavanje mora postati prošlost). Nezaposlenim se može ponuditi sudjelovanje u javnim radovima gdje bi država trebala koordinirati ulaganja i investicije i stavljanje u funkciju bivših vojnih kompleksa. Potrebno je svakom zainteresiranom strateškom investitoru među uvjetima za dobijanje povlaštenog statusa strateškog investitora među uvjeta staviti odredbu da u sklopu planirane investicije otvori 300 i više novih radnih mjesta. Javni radovi isto tako trebaju se organizirati od strane lokalnih zajednica kako bi se potaknulo zapošljavanje u njihovoj sredini za što Hrvatska može koristiti sredstva EU za borbu protiv nezaposlenosti. To su mjere koje su se i prošlih godina provodile samo ovaj puta bi rezultati bili drugačiji iz razloga što bi postojala nacionalna agencija koja bi to sve pratila i koordinirala, odgovarala direktno Ministru rada za provođenje tih mjera u praćenje mjesečnog učinka a Ministar rada bi sukladno rezultatima provođenja tih mjera odgovarao Vladi. Potrebno je stimulirati zapošljavanje mladih (posebice visokoobrazovanih) na način da se poduzeća koja zapošljavaju mlade, visokokvalificirane kadrove oslobode dijela poreza na dobit (za za poduzeća koja zaposle 5 mladih zaposlenika, 1% umanjeње poreza na dobit, 10 zaposlenika - 2%-no umanjeње poreza na dobit, 20 zaposlenika - 3%-no umanjeње poreza na dobit, 30 zaposlenika – 4%-no umanjeње poreza na dobit, 50 zaposlenika - 5%-no umanjeње poreza na dobit, 50 - 100 zaposlenika - 7%-no umanjeње poreza na dobit, 100 i više zaposlenika - 10%-no umanjeње poreza na dobit). Stanje nezaposlenosti mladih u Hrvatskoj je neodrživo (vidi sliku 17 stope nezaposlenosti mladih u postotku od iste dobne skupine 15-24 godine). Hrvatska je dijeli drugo/treće mjesto nakon Španjolske i Grčke sa najvišim stopama nezaposlenosti mladih što je ujedno i glavni razlog iseljavanja mladih iz Hrvatske. Situacija za Hrvatsku je tim gora iz razloga što Hrvatska ne samo da u 2015. ima jednu od najviših stopa nezaposlenosti mladih nego je i prosječna stopa tijekom razdoblja 1996.-2015. bila među najvišima u Europi. Aktivnim programima zapošljavanja mladih (subvencijama pri zapošljavanju i samozapošljavanju,

specijalizacijom i dopunskim obrazovanjem, cjeloživotnim obrazovanjem na radnom mjestu, pomoć pri traženju prvog zaposlenja - individualni savjetnici za mlade) cilj je smanjiti stopu nezaposlenosti mladih što bi dovelo do rasta BDP-a (tablica 1) u istom razdoblju uzimajući u obzir vrijednosti rezultata istraživanja Okunovog koeficijenta za mlade 15-24 u zemljama tranzicije).

6. RADNO ZAKONODAVSTVO, RADNI ODNOSI

„Zakon o radu je previše formaliziran i normiran, ne vodi računa o suštinskim razlikama između trgovačkih društava raznih veličina (velika, srednja, mala) i djelatnosti. „

Glavna teza:

Radno zakonodavstvo i područje radnih odnosa koje pokriva sve odnose između radnika i poslodavca od posebnog su utjecaja na ukupne odnose u društvu. Stoga se Zakon o radu, kao i drugi propisi i pravilnici koji tretiraju blisku problematiku konstantno pokušavaju prilagoditi raznim interesnim skupinama što često dovodi do neučinkovitih kompromisa u radnom zakonodavstvu. Područje radnopravnih odnosa primarno bi se moralo sagledavati iz prizme međuzavisnog odnosa radnika i poslodavca i to način da u jednakoj mjeri štiti radnička prava na dostojanstven rad (što obuhvaća uvjete u kojima radnik radi, način na koji je obavezan izvršavati svoje radne zadatke, realne norme koje mu se nameću za izvršenje etc) i pravo da mu taj rad bude adekvatno plaćen no i da ono što se godinama zanemarivalo da štiti i poslodavca i njegovo poslovanje i omogući mu manje formalizirane uvjete i veću šansu za uspjeh.

Zakon o radu je previše formaliziran i normiran, ne vodi računa o suštinskim razlikama između trgovačkih društava raznih veličina (velika, srednja, mala) i djelatnosti te ne vodi računa o činjenici da jedino poslovni uspjeh poslodavca garantira poštivanje i dugoročnu zaštitu radničkih prava.

Slična situacija je i kod zakona i propisa bliske tematike – Zakon o zaštiti na radu, Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i sl.

Zakon o zaštiti na radu je dokaz birokratskog pristupa problematici. Umjesto jasne distinkcije između djelatnosti koje zahtijevaju pojačanu regulativu zbog objektivno potrebne zaštite radnika, Zakon tretira i dotiče se i djelatnosti koje su posve uobičajene u životu svakog čovjeka. Tako postavlja norme i propise u segmentima poslovanja (rada) čak i za poslove koji nisu ništa drugo već nastavak uobičajenih dnevnih aktivnosti svakog čovjeka. Npr. gotovo jednako tretirane su obveze koje mora ispuniti trgovačko društvo koje se bavi proizvodnjom, kao i trgovačko društvo koje je uredske naravi, primarno se obveze fokusiraju na broj zaposlenih što nikako nije ispravno.

Vrlo često se zakonska rješenja postavljaju na način da pogoduju interesima pojedinih zanimanja ili profilima trgovačkih društava u smislu nametanja, često nelogičnih obveza drugim trgovačkim društvima koje ova moraju izvršavati.

Takva zakonska rješenja su dodatna kočnica razvoju i napretku poduzetništva. Siva ekonomija i „rad na crno“ nusprodukti su postojećih zakonskih rješenja u ovom području.

Radna regulativa

Smanjenje regulative u radnom zakonodavstvu nameće se kao prioritet u području radnih odnosa. Pri tome treba voditi računa o punoj zaštiti radnika na svim poslovima koji su takve naravi da može doći do zlouporabe.

Postavke za koje se zalažemo u segmentu radnih odnosa su:

- fleksibilnije radno vrijeme (npr. veća fleksibilnost u pogledu dogovaranja između radnika i poslodavca - omogućiti radniku i poslodavcu da pisano dogovore uvjete radnog osnosa (npr. radno vrijeme, trajanje radnog tjedna i sl., postavlja se pitanje zašto radniku koji želi raditi svaki dan, ali manji broj sati to onemogućiti?).
- Izmjene i dopune Pravilnika o evidenciji radnika na način da se pojednostavi sustav vođenja evidencije radnog vremena (preveliki formalizam)
- pojednostavljene procedure prijave i odjave radnika
- povećanje rokova za e-prijavu radnika na HZMO/HZZO
- usklada između e-sustava HZMO i HZZO glede prijava / odjava / promjena radnika (HZZO-u je u pravilu potrebno više dana da provede prijavu / odjavu kroz svoj sustav, a ZOR propisuje poslodavcu kratke rokove za dostavu dokumenata prijave /odjave radniku, pa dolazi do kašnjenja bez krivnje poslodavaca)
- manji formalizam kod korištenja instituta preraspodjele odrađenih sati, kako bi se ista češće i koristila
- omogućavanje rada u više tvrtki na mnogo fleksibilniji način od do sada predviđenog
- izjednačavanje statusa plaće i plaće u naravi
- državno osiguranje isplate plaća radnicima
- jaču regulativu oko tvrtki korištenih za izbjegavanje plaćanja – zakonsko onemogućavanje otvaranja novih tvrtki do podmirenja svih obveza u staroj tvrtki
- jednaka prava i obveze za sve, radnika i poslodavca – suzbijanje sive ekonomije
- prava i obveze radnika na razini onih u EU

Osiguravanje plaća

Biti plaćen za odrađeni posao jedno je od osnovnih prava radnika. Svjedoci smo kako u ovom dijelu postoje brojni primjeri zlouporabe te stoga predlažemo sustav koji bi implementirao sljedeće:

1. obvezu isplate plaće po odrađenim poslovima najkasnije do 15-og sljedećeg mjeseca
2. nadležne službe svaki mjesec prate isplatu plaća
3. u slučaju neisplate plaća tijekom 2 mjeseca zaredom (druga plaća) država preuzima isplatu neto plaća radnicima
4. istovremeno država uvodi 2 neovisna nadzornika u poslovanje poduzeća koje nije isplatilo plaću. Nadzornici sudjeluju u poslovanju tvrtke tijekom 3 mjeseca.
5. protekom 3 mjeseca nadzornici ili ukidaju nadzor nad tvrtkom ili predlažu restrukturiranje ili stečaj tvrtke.

6. u slučaju utvrđivanja zlouporabe poslodavaca u dijelu iskorištavanja sredstava tvrtke za osobne interese i potrebe, nadzornici mogu pokrenuti postupak naplate iznosa isplaćenog za plaće od strane države na način da se, sudskim putem, taj iznos naplati iz ukupne imovine poslodavca i članova njegove obitelji.

Cilj

Temeljni cilj Mosta u dijelu radnih odnosa je postavljanje sukladnog interesnog sustava između poslodavca i radnika. "Prisilna" suradnja poslodavca i radnika samo po ugovornoj osnovi i insistiranje na pravima bez uvažavanja tržišnih utjecaja u konačnici je pogubno za obje strane.

7. POSLOVNO OKRUŽENJE – ZAKONODAVSTVO

I POSLOVNI OKVIR

„Zakon o radu je previše formaliziran i normiran, ne vodi računa o suštinskim razlikama između trgovačkih društava raznih veličina (velika, srednja, mala) i djelatnosti. „

Glavna teza:

U razdoblju između 2008. i 2013. broj zaposlenih u privatnim tvrtkama smanjio se za 75.000. Zakoni i propisi koji reguliraju poslovanje u Republici Hrvatskoj su prekomplikirani, nejasni a često i kontradiktorni.

Konkretni prijedlog

Pojednostavljenje administracije (Zakona o radu, Zakona o zaštiti od požara), smanjenje poreza, poticanje srednjeg i malog poduzetništva, porezno rasterećenje kao pokretanje gospodarstva, te samozapošljavanja. Smanjenje parafiskalnih nameta.

Cilj

Pokretanje gospodarstva i zapošljavanja na tržištu s manjom ulogom države. Konkurentnost Republike Hrvatske u dijelu poslovnog okruženja je problem koji je godinama prisutan. Njegovu težinu osjećaju prvenstveno poduzetnici kod registracije djelatnosti, pribavljanju potrebnih dozvola, susretu sa inspektorima i sl. Ali osim internih, iskustvenih parametara znakoviti su i pokazatelji međunarodnih institucija prezentirani kroz „Doing Business“ parametre po kojima se Hrvatska nalazi na 40. mjestu od 189 zemalja. Sve to ukazuje na preveliki broj prepreka i barijera s kojima se susreću poduzetnici što nesporno utječe na konkurentnost hrvatskog gospodarstva.

Zakoni i propisi koji reguliraju poslovanje u Republici Hrvatskoj su prekomplikirani, nejasni a često i kontradiktorni.

Vrlo često se koristi zakonodavni okvir u cilju kreiranja obveza koji pogoduju pojedinim interesnim grupama ili je pak ta zakonska regulativa primjer potpunog lutanja i birokratizacije određenog poslovnog segmenta – najnoviji primjer obvezne naljepnice za zabranu točenja alkoholnih pića u privatnim apartmanima (Članak 32. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti – stavak 3. „ *Iznajmljivaču je zabranjeno usluživanje, odnosno dopuštanje konzumiranja alkoholnih pića, drugih pića i/ili napitaka koji sadržavaju alkohol u objektu osobama mlađim od 18 godina, uz obvezu na vidljivom mjestu u objektu istaknuti oznaku o zabrani njihovog usluživanja, odnosno konzumiranja osobama mlađim od 18 godina.*“

Zakon ne primjećuje da velika većina Iznajmljivača ni ne nudi nikakva pića u svojim objektima, ali to ni u čemu ne mijenja obvezu isticanja naljepnice. Lako se zaključuje da nije cilj smanjenje uporabe alkohola (pitanje je kako Iznajmljivač to uopće može provesti), već je cilj prisiliti nekoga na plaćanje naljepnice i naravno, kazna od par tisuća kuna koja se za tu naljepnicu može naplatiti.

Kako bi se promijenilo ovakvo stanje, potrebna je sveobuhvatna reforma hrvatskog zakonodavnog poslovnog okvira.

Navodimo neke od potrebnih koraka:

- zakonsku regulativu potrebno je drastično pojednostaviti i smanjiti.
- uvesti sustav odgovornosti u kreiranje zakonskih prijedloga i propisa tj. uvesti praćenje i vrednovanje učinaka pojedinih propisa i zakona nakon određenog perioda provedbe
- ukinuti ograničenja trgovačkog zakonodavstva u dijelu odabira naziva tvrtke (sadašnja praksa je takva da se u Hrvatskoj ne bi mogli, kao tvrtke registrirati Google, Yahoo, ili Facebook)
- uspostaviti službeni web informator po djelatnostima. Web informator je službeni servis koji sadrži popis svih obveza koje poduzetnik mora izvršavati i ispunjavati za obavljanje svoje djelatnosti. Sve što nije eksplicitno navedeno u informatoru, ne smije biti predmet inspekcijskog nadzora ili kazne
- ubrzati rad trgovačkih sudova u poslovnim sporovima
- inspektorat mora u prvoj interakciji imati korektivnu, savjetodavnu ulogu a tek nakon toga, sankcijsku (kazne)

Potrebno je provesti sljedeće mjere:

- S ciljem povećanja učinkovitosti administracije, uvesti načelo „šutnja je pristanak“ – ako odgovorna uprava ne donese mišljenje, odluku ili drugo rješenje u predviđenom roku, šutnja administracije smatra se pozitivnim rješenjem
- Inzistirati na kontinuiranoj primjeni procjene učinaka propisa, koja sada ima svoju ograničenu primjenu, ali samo za manji dio zakonskih rješenja kao i ona koja imaju mogućnost vremenskog provođenja, dok se za veći dio zakonskih rješenja ne primjenjuje, nego i dalje u prevelikoj mjeri postoji sustav ad-hoc donošenja zakona. U skladu s time, inzistirati na uvođenju principa Think small first, što pretpostavlja uvažavanje činjenice da ako i najmanje poduzeće može apsorbirati i primijeniti zakon, odredbu ili rješenje, moći će i sva poduzeća veća od njega
- Olakšati pristup financiranju i povećati sheme mikrokreditiranja – iako je navedeno i kao opći, generalni cilj, ovdje treba dati naglasak na specifična dio potrebe za financiranjem, posebno mikropoduzetnika. Najznačajniji dio malih i srednjih poduzetnika, upravo je u ovoj kategoriji, mikropoduzetnika, onih s do 10 zaposlenih. Često trebaju manja, brza i jeftina sredstva. Pristup financiranju iz EU fondova, iako vrlo značajan u obimu sredstava, nije za ovu kategoriju poduzetnika dobro rješenje, tj zahtjevne, dugotrajne administrativne procedure, kao i pisanje projekta za dobivanje darovnica iz Eu fondova nisu rješenje za potrebe mikropoduzetnika. Zato treba osigurati čim veći broj shema mikrokreditiranja.

- Povećati potporu poduzetnicima u mogućnosti povlačenja EU sredstava – potrebno je osigurati značajniju pomoć poduzetnicima kroz pravovremenu organizaciju edukacija, informativnih radionica, te kontinuirano kroz radionice podizanja svijesti o nužnosti uključivanja i stjecanja potrebnih znanja i vještina koje su potrebne za prijavu na natječaje. Unatoč brojnim edukacijama koje se poduzetnicima nude kao i brojnim dostupnim informacijama, a vezano uz pripremu EU projekata, tvrtke trebaju pomoć u pripremi samih projekata, poslovnih planova, investicijskih planova, i za to im je potrebno osigurati pomoć. Tržište konzultantskih usluga vrlo je neujednačeno u standardima i kvaliteti, kao i cijenama i unatoč nekoliko inicijativa pokrenutih od strane države, da se ono uredi, izostalo je uređenje ovog dijela tržišta. Istovremeno, postoji značajna podrška poduzetnicima u smislu infrastrukturnih, soft institucija, i njihova je brojnost zadovoljavajuća. No, izostaje specijalizacija, tj prevladava dojam da svi rade sve ili nitko ništa. Način financiranja tih institucija utječe na vrstu i cijenu usluge koje nude poduzetnicima, neke institucije posluju na slobodnom tržištu i nude tržišne cijene dok se druge financiraju i iz proračuna, pa mogu dijelom nuditi i besplatne usluge.
- Poduzimanje mjera za smanjenje administrativnog opterećenja kroz pojednostavljenje procedura i postupaka samog procesa prijave korisnika na natječaje. Uvođenje informacijskog sustava upravljanja (ESIF MIS) omogućavala bi e-prijava uz korištenje e-potpisa u svrhu razmjene svih informacija između sustava i korisnika u elektronskom obliku. Nadalje, bit će u potpunosti omogućeno elektronsko izvještavanje prema svim razinama čime će se smanjiti administrativno opterećenje poduzetnika i financijski angažman sredstava za te svrhe.
- Aktivacija i provedba financijskih proizvoda unutar Operativnog programa konkurentnost i kohezija (OPKK) povećati će likvidnost poduzećima, osigurati povoljna kreditna sredstva i garancije za pokretanje i širenje proizvodnje uz povećanje ulaganja u investicije, a istovremeno povećanje apsorpcije sredstava OPKK.

8. REFORMA JAVNIH PODUZEĆA

„Umjesto smanjenja u posljednje vrijeme, došlo je do povećanja broja društava s djelomičnim ili potpunim državnim vlasništvom zbog zamjene duga za vlasništvo u okviru postupaka predstečajnih nagodbi. „

Prema podacima Fine, Hrvatska ima 1420 poduzeća u potpunom, pretežitom i djelomičnom vlasništvu koja raspolažu imovinom vrijednom 347 milijardi kuna i ostvaruju prihode od 171 milijardu kuna. Radi se o 41 posto ukupne imovine poslovnog sektora i 28 posto svih prihoda.

Umjesto smanjenja u posljednje vrijeme, došlo je do povećanja broja društava s djelomičnim ili potpunim državnim vlasništvom zbog zamjene duga za vlasništvo u okviru postupaka predstečajnih nagodbi.

O glomaznosti javnog sektora u gospodarstvu, zorno svjedoči podatak da je među 10 najvećih pojedinačnih kompanija u Hrvatskoj čak šest u dominantno državnom vlasništvu. Pritom su prve dvije po ostvarenom prihodu Ina, u kojoj je država, uz MOL, ključni dioničar s 47-postotnim vlasničkim udjelom, te HEP d.d., u 100-postotnom vlasništvu države.

Javno vlasništvo prevladava u sektoru električne energije i plina, vodnoj industriji i prijevozu, a značajno je i u građevinskom sektoru te sektoru nekretnina.

Prevelika zastupljenost državnog sektora u gospodarstvu guši privatnu inicijativu. Neučinkovitost javnih poduzeća posebno apostrofira Europska komisija u izvješću o makroekonomskim neravnotežama Hrvatske.

Prema podacima Europske komisije, produktivnost državnih poduzeća u prosjeku je 30-ak posto slabija od privatnih. Drugim riječima, ako se usporede dva društva jednake veličine koja posluju u istom sektoru te upotrebljavaju istu količinu rada i kapitala, društvo u javnom vlasništvu u prosjeku ostvaruje tek oko dvije trećine dodane vrijednosti koju ostvaruje privatno društvo.

Istraživanje Instituta Ivo Pilar iz 2012. pokazalo je da Hrvatska nema prevelik javni sektor u odnosu na prosjek Europske unije, ali da znatno odskače u udjelu zaposlenih u javnim poduzećima u ukupnoj zaposlenosti. Dok je u zemljama EU-a on u prosjeku iznosio između 6,20 i 7,13 posto, u Hrvatskoj je bio čak 13,8 posto. Taj podatak ukazuje na značajan višak zaposlenih u javnim poduzećima i natprosječne plaće u odnosu na privatni sektor.

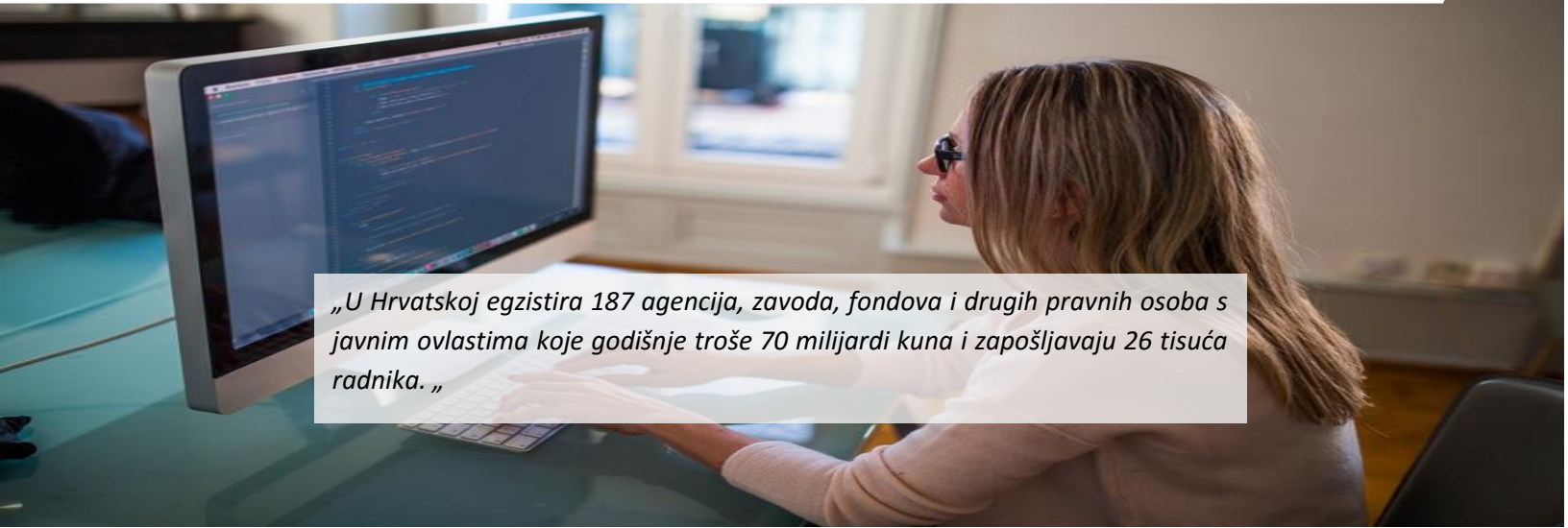
Istraživanje koje je provedeno na Ekonomskom institutu u Zagrebu pokazuje da poduzeća u državnom vlasništvu nemaju jasno postavljene ciljeve, u velikoj mjeri ih kontrolira politika, a nedostatak političke volje za provođenjem reformi glavna je prepreka dobrom gospodarenju.

Poguban utjecaj politike na poslovanje javnih poduzeća, očituje se u političkom kadrovanju rukovodećih struktura i masovnom zapošljavanju stranačkog kadra. Prema procjenama, na taj način političke stranke u četiri godine političkog ciklusa imaju priliku zaposliti 20-ak tisuća ljudi.

Jedini put za podizanje efikasnosti javnih poduzeća uvođenje je profesionalnog menadžmenta.

Potrebno je racionalizirati poslovanje, objaviti specifične ciljeve državnih poduzeća sa ciljem odgovornijeg poslovanja i jačanja ocjenjivanja uspješnosti društava. U tu svrhu postaviti će se jasni srednjoročni ciljevi i indikatori za mjerenje uspješnosti, a visine rukovodećih plaća i nagrađivanje vezati će se uz uspješnost u ostvarivanju tih ciljeva. Za svako javno poduzeće potrebno je donijeti dugoročnu strategiju poslovanja, a ne da, primjerice, poslovanje HEP-a doslovno ovisi o količini oborina.

9. JAVNA UPRAVA

„U Hrvatskoj egzistira 187 agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima koje godišnje troše 70 milijardi kuna i zapošljavaju 26 tisuća radnika. „

Glavna teza:

Javnu upravu u Hrvatskoj čini središnja država koja je sastavljena od ministarstava, državnih ureda, državnih upravnih organizacija, agencija, zavoda i drugih organizacija te 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U Hrvatskoj egzistira 187 agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima koje godišnje troše 70 milijardi kuna i zapošljavaju 26 tisuća radnika. Ne postoje kriteriji za onivanje agencija. Nazivi radnih mjesta i koeficijenti složenosti poslova za obračun plaća između agencija i tijela javne i državne uprave nisu ujednačeni. Agencije samostalno određuju više parafiskalnih nameta kojima opterećuju poduzetnike i građane.

Građani, poduzetnici, stručnjaci, ali i službene procjene ukazuju na nedovoljnu učinkovitost javne uprave koja predstavlja ograničenje rasta u Hrvatskoj te na nedovoljno razvijene ljudske potencijale u javnoj upravi koji ne mogu udovoljiti zahtjevima moderne javne uprave usmjerene korisnicima.

Prema istraživanju Ekonomskog instituta, Zagreb visokoobrazovani u privatnom sektoru zarađuju 10-ak posto više nego u javnom, dok srednja stručna sprema 25 posto manje. Istraživanje Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz 2012. pokazalo je da Hrvatska nema prevelik javni sektor u odnosu na prosjek Europske unije, ali da znatno odskače u udjelu zaposlenih u javnim poduzećima u ukupnoj zaposlenosti. Javna poduzeća su veliki generatori javnog duga.

Osnovno obilježje javne uprave u Hrvatskoj odnosi se na centraliziranu i birokratiziranu vlast koja u svojim aktivnostima nije u dovoljnoj mjeri usmjerena na građane i poduzetnike. Građani i poduzetnici očekuju da se javnim sredstvima osigura pružanje javnih usluga koje su u skladu s potrebama poreznih obveznika, što je temelj djelovanja moderne javne uprave i javnih službi.

Konkretna prijedlog:

Reforme javne uprave su neophodne u mnogim segmentima radi rješavanja slabosti u upravljanju, poboljšanja funkcioniranja i povećanja učinkovitosti javne uprave. One su usmjerene na racionalizaciju sustava javne uprave, upravljanje ljudskim resursima u javnom sektoru i informatizaciju javnih usluga s osnovnim ciljem da javna uprava bude usmjerena na zadovoljavanje potreba građana i poduzetnika.

Racionalizacija sustava javne uprave postiže se sljedećim mjerama:

- izrada novih načela za unutarnju organizaciju tijela državne uprave
- smanjenje broja i spajanje agencija i drugih javnih tijela
- racionalizacija područnih jedinica središnjih tijela državne uprave
- reforma lokalne i područne (regionalne) samouprave i postizanje optimalnog teritorijalnog preustroja

Upravljanje ljudskim resursima u javnom sektoru postiže se sljedećim mjerama:

- uspostavljanje sveobuhvatnog kompetencijskog okvira za zaposlene u državnoj upravi koji će poslužiti kao temelj za određivanje plaća
- uvođenje sustava izvrsnosti kod nagrađivanja i plaća zaposlenicima u državnoj upravi
- ujednačavanje koeficijenata plaća u svim tijelima javne i državne uprave
- omogućavanje seljivosti unutar javnog sektora
- dimenzioniranje svih javnih službi i državne službe po načelu količine posla koje treba obaviti umjesto po načelu radnih mjesta (optimizacija javne uprave)
- uvođenje definiranih rokova za rješavanje pojedine vrste predmeta
- praćenje broja riješenih predmeta po službeniku te praćenje rješavanja predmeta u odnosu na prekoračenja rokova treba biti osnova za praćenje efikasnosti rada javne uprave

Informatizacija javnih usluga postiže se sljedećim mjerama:

- daljnje širenje informatičkih usluga za građane (sustav e-Građani)
- uvođenje novih e-usluga za poduzetnike (sustav e-Poslovanje)
- daljnje objedinjavanje, optimizacija te osiguranje interoperabilnosti postojećih informatičkih baza i registara, kao i stvaranje infrastrukturnih preduvjeta za uspostavu jedinstvenih upravnih mjesta ("one-stop shop")

Cilj

Racionalizacija, profesionalizacija i depolitizacija javnog sektora. Usmjerenost djelovanja na građane i poduzetnike. Postizanje učinkovitosti i izvrsnosti u javnom sektoru. Vrednovanje rada državnih i javnih službenika prema učinkovitosti.

JAVNI SEKTOR - OPĆENITO

Prema rezultatima istraživanja Instituta za javne financije javni sektor u Hrvatskoj ima dva najveća problema, a to nisu toliko ni preplaćenost ni prekobrojnost, već visoka ispolitiziranost i neefikasnost.

Profesionalizacija javnog sektora je jedan od načina povećanja učinkovitosti tog sektora. Ona omogućuje prevenciju od zbrinjavanja kompletnog političkog kadra u javnom sektoru pri promjeni vlasti. To je jedan od glavnih uzroka neprofesionalnosti i loših rezultata, jer ne dopušta kontinuitet i napredak u djelovanju javnog sektora. Nakon uvida u sve relevantne podatke u analizi pojedinih tijela i poduzeća iz javnog sektora, potrebno je utvrditi (kao glavno pitanje te analize) posjeduju li zaposlenici u javnom sektoru potrebne kompetencije i vještine za obavljanje poslova koji su adekvatni radnom mjestu na kojem se nalaze.

Cij sveobuhvatne analize nije dobivanje podatka o previše ili premalo zaposlenih u javnom sektoru, već je bitno u javnoj upravi provesti transformaciju, osigurati građanima i poslodavcima kvalitetnu uslugu, zadržati zaposlene koji su potrebni, ako treba, otpustiti one koji nisu potrebni ni kompetentni, te raspodijeliti one koji ostaju na prava mjesta.

Model po kojem je u javnom sektoru gotovo nemoguće dobiti otkaz te ne postoji način napredovanja i nagrađivanja osim po radnom stažu, zastario je i ne daje nikakav motiv za napredak. U odnosu na pretkriznu 2008. godinu, do 2013. godine izgubljeno je nešto više od 135.000 radnih mjesta zaposlenika s punim radnim vremenom i stažem od minimalno godinu dana. Najviše ih je nestalo u privatnim tvrtkama, više od 75.000, broj zaposlenih u tvrtkama u mješovitom vlasništvu gotovo se prepolovio (sa 112.000 na 62.000).

I u privatnom i u državnom sektoru u tom je razdoblju prosječna plaća narasla za oko pet posto. Iako visokoobrazovani u privatnom sektoru imaju prosječno više plaće nego u državnome, kako stručna sprema zaposlenika pada, odnos plaća se mijenja. Djelatnici i službenici sa srednjom stručnom spremom zarađuju 25 posto više u državnom nego u privatnom sektoru. Takav trend nije nepoznat ni u drugim europskim državama. Postavlja se pitanje jesu li nižeobrazovani u državnom sektoru preplaćeni ili u privatnom potplaćeni.

Upravo zbog toga, plaće se ne trebaju mjeriti prema načelu javno/privatno, nego po kompleksnosti poslova, odgovornosti i postignutim rezultatima rada i radnim učincima.

Zbog teške ekonomske situacije i preduge recesije, u kojoj je realni sektor pretrpio najveće gubitke, položaj zaposlenika u državnom sektoru nije samo sve češće problematiziran, nego je nerijetko gotovo i stigmatiziran – i to najčešće na račun njegove veličine. Potrebna je provedba ozbiljne racionalizacije, reorganizacije, depolitizacije i profesionalizacije javnog sektora.

Depolitizacija državne uprave se ostvaruje na sljedeće načine:

- Smanjivanje broja politički imenovanih razina upravljanja po načelu da se u tijelima državne uprave politički imenuju čelnik državne institucije i njegov zamjenik (npr. ministar i zamjenik).
- Transformiranje svih ostalih visokih razina upravljanja (npr. ravnatelj porezne uprave, ravnatelj carinske uprave, ravnatelji (direktori) uprava u ministarstvima, glavni ravnatelj policije, pomoćnici ravnatelja HZZO-a, HZMO-a i HZZ-a i sl.) u službenička mjesta koja se popunjavaju na javnom natječaju na mandat od pet godina. Uvođenje mandata od pet godina za najviši rukovodeći kadar u državnoj službi (koji je duži od političkog mandata) ima za cilj jačanje stabilnosti i kontinuiteta državne uprave uključujući i čuvanje tzv. institucionalne memorije.
- Povećanje transparentnosti biranja i zapošljavanja službenika najviše rukovodeće razine na način da se kvalifikacije i rezultati (testiranja i intervjui) koje su na natječaju ostvarili izabrani kandidat i deset najbolje pasiranih kandidata javno objavljuju na internetskim stranicama državnog tijela. Ova obveza se uvodi za sve rukovodeće službenike koje imenuje Vlada.
- Institucije Središnjeg registra osiguranika i Središnje agencije za financiranje i ugovaranje u potpunosti se isključuju iz obuhvata političkih imenovanja jer se u tim institucijama ne oblikuju politike već se provode administrativni postupci.

Uz navedeno, potrebna je i racionalizacija u sustavu državne uprave. Prvi se korak odnosi na racionalizaciju područnih jedinica i ispostava državne uprave u kojima je, prema podacima Ministarstva uprave, zaposleno 28.334 službenika i namještenika. Među ministarstvima koje prednjače po broju područnih jedinica i ispostava su Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo zdravlja.

Racionalizacija u sustavu državne uprave se ostvaruje na sljedeće načine:

- Prijelaz prvostupanjskog upravnog postupanja s ministarstava na urede državne uprave u županijama
- Prijelaz prvostupanjskih inspekcijskih poslova s ministarstava na urede državne uprave u županijama
- Spajanja područnih jedinica središnjih tijela državne uprave s uredima državne uprave u županijama

Prijenos poslova i spajanja područnih jedinica provodio bi se u fazama u suradnji s resornim tijelima.

Područje racionalizacije i optimizacije poslova javne i državne uprave obuhvaća također i uređenje određenog broja nesvršishodnih poslova koji donose zanemariv učinak za pojedino tijelo. Riječ je o poslovima koji se obavljaju *pro forma*, te se tako ne koriste kao input rukovoditeljima za donošenje kvalitetnih odluka. Prije svega, u javnoj upravi potrebno je procijeniti učinkovitost i svrsishodnost poslova javne uprave, te za svako radno mjesto precizno definirati opseg posla, odgovornost i dužnosti te mjerljivi pokazatelji za praćenje postignutih rezultata rada. Tom mjerom može se postići bolja učinkovitost sustava, te omogućavanje kvalitetnijih odluka rukovoditelja.

Za bržu i efikasniju komunikaciju u javnoj i državnoj upravi predlažemo uvođenje e-dopisa.

To se odnosi na softversko umrežavanje svih tijela javne i državne uprave kroz implementaciju jedinstvenog programskog rješenja za elektronsku komunikaciju između različitih tijela i odjela. Ova mjera može polučiti ekološki i financijski efekt (sniženi troškovi tiska materijala i poštarine).

DRŽAVNE AGENCIJE

U Hrvatskoj postoji 187 agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima koje godišnje troše 70 milijardi kuna i zapošljavaju 26 tisuća radnika. U Hrvatskoj ne postoje jasni kriteriji za osnivanje agencija.

Više od 100 pravnih osoba ima po zaposlenom veći prostor od 20 kvadrata. Na intelektualne usluge potrošeno je u 2014. godini 303 milijuna kuna. Najviše novca za intelektualne usluge izdvajaju agencije što je zabrinjavajuće. Posebna su enigma "rashodi za ostale nespomenute rashode od 800 milijuna" koji u nekim agencijama dosežu 10 posto ukupnih rashoda.

Zbog prevelikog broja rukovoditelja na broj zaposlenika određene državne agencije potrebno je spojiti ili pripojiti resornim državnim tijelima ili ukinuti ako su nepotrebne. Samo 13 zavoda i agencija trebaju zbog obveza prema EU biti samostalni.

Smanjenje broja, spajanje i osnivanje agencija treba provesti po definiranim kriterijima. Ti kriteriji trebaju ići u smjeru nedvosmislenih kriterija za osnivanje agencije (razlozi i prednosti osnivanja, uz procjenu fiskalnog i regulatornog učinka), jasnog i standardiziranog okvira upravljanja odnosima i odgovornošću između ministarstava i agencija, transparentnog izvještavanja za mjerenje uspješnosti agencija (izvještavanje o postignutim rezultatima i učincima), uklapanja sustava agencija u okvir propisa o državnoj službi (npr. plaće), minimalnog broja zaposlenih, minimalnog iznosa proračuna, specifičnosti poslova, strateške važnosti postojanja agencije za Republiku Hrvatsku.

Kako zavodi, fondovi i agencije nemaju mnogo mogućnosti za reinvestiranje viška sredstava (za razliku od javnih poduzeća), iako je riječ o simboličnim iznosima u odnosu na ukupni državni proračun, višak sredstava bi mogle uplatiti nazad u državni proračun.

Dosad su neke agencije na osnovi viška sredstava izgradile poslovne zgrade (pored prazne državne imovine) ili oročile u banci preko depozita što je nedopustivo, pogotovo s obzirom na stanje države u mnogim drugim segmentima.

LOKALNA I PODRUČNA (REGIONALNA) SAMOUPRAVA

Reforma lokalne i područne (regionalne) samouprave ima dalekosežni i dubinski utjecaj na svakodnevni život građana, što taj proces čini iznimno društveno i politički osjetljivim. Riječ je o vrlo složenom procesu, s obzirom na to da zahvaća brojna područja javnih službi i dovodi do promjena odnosa na svim razinama vlasti. Prilikom konceptualizacije, razrade i provedbe tako osjetljive reforme, najveći izazov je osigurati njezinu održivost, odnosno ostvarenje planiranih ciljeva i dugoročnu održivost implementiranih rješenja.

Stoga će se reformi lokalne i područne (regionalne) samouprave pristupiti strateški pri čemu će se ciljevi reforme definirati u okviru cjelovite reforme javne uprave.

Održivost reformi (ostvarenje reformskih ciljeva i dugoročna održivost implementiranih rješenja) ovi o jasnom, logičkom i dosljednom konceptualnom okviru. Osmišljavanje reformskih rješenja započet će jasno definiranim općim ciljem (svrhom) reforme i s njime povezanim posebnim ciljevima, koji bi se morali prihvatiti političkim konsenzusom na nacionalnoj razini.

Opći cilj reforme sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave je racionalnija, kvalitetnija i učinkovitija lokalna i regionalna samouprava, te povećana dostupnost, brzina i kvaliteta javnih usluga na lokalnoj razini.

Opći cilj, odnosno svrha reforme temelji se na ostvarenju sljedećih posebnih ciljeva:

- jačanje administrativnih i financijskih kapaciteta lokalne i područne (regionalne) samouprave
- jačanje autonomije lokalne i područne (regionalne) samouprave u planiranju, financiranju i pružanju javnih usluga na lokalnoj razini sukladno načelu supsidijarnosti
- širenje nadležnosti lokalne samouprave prijenosom poslova (devolucija) s razine središnje države na razinu lokalne i područne (regionalne) samouprave
- stvaranje preduvjeta za daljnji prijenos poslova (delegacija) poslova s razine središnje državne na razinu lokalne i područne (regionalne) samouprave
- smanjenje ukupnih troškova funkcioniranja lokalne administracije (uključujući troškove funkcioniranja predstavničkih i izvršnih tijela, materijalnih rashoda i rashoda za usluge)
- povećanje racionalnosti u raspodjeli sredstava pomoći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave iz državnog proračuna
- unaprjeđenje suradnje i koordinacije središnje države, lokalne i područne (regionalne) samouprave u planiranju i provedbi projekata od lokalnog i regionalnog značaja
- unaprjeđenje zakonitosti i transparentnosti rada lokalne i područne (regionalne) samouprave
- jačanje lokalne demokracije i povećana građanska participacija u donošenju odluka na lokalnoj razini

Ostvarenje svakog od navedenih posebnih ciljeva zahtjevat će primjenu različitih mjera (pravnih, organizacijskih, tehničkih, financijskih) te razvoj ljudskih potencijala na središnjoj i lokalnoj razini.

Predlaganje odgovarajućeg modela za reformu lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na potrebi provođenja cjelovite reforme sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave koja obuhvaća rješavanje niza pitanja koja se odnose na:

- postojeći djelokrug i nadležnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihova međusobna interakcija, kao i interakcija s državnom upravom
- kvaliteta i racionalnost obavljanja postojećih poslova te mogućnosti i pretpostavke za daljnje preuzimanje novih poslova iz samoupravnog djelokruga
- odnos lokalne i područne samouprave i dekoncentriranih tijela središnje državne uprave (uredi državne uprave i njihove ispostave)
- način financiranja i organizacije poslova iz lokalnog djelokruga
- teritorijalnu organizaciju lokalne samouprave (gradova i općina) te područne (regionalne) samouprave (županije)

Mogući su različiti modeli organizacije lokalne samouprave. Osnovne varijante za izradu prijedloga organizacije na lokalnoj razini temeljit će se na rezultatu kombinacije dva temeljna izbora:

- izbor između zadržavanja postojeće teritorijalne organizacije bez značajnijih (ili bez ikakvih) intervencija u teritorijalni ustroj kako bi se zadržala postojeća organizacija (fragmentirani model) i značajne teritorijalne reorganizacije spajanjem (amalgamacijom) jedinica kako bi se osigurala samostalnost u financiranju i pružanje javnih usluga građanima u skladu s minimalnim standardima kvalitete, dostupnosti i cijene (konsolidirani model)
- izbor između modela "simetrične decentralizacije" u kojem sve jedinice, neovisno o veličini, administrativnim i fiskalnim kapacitetima obavljaju iste decentralizirane poslove (monotipski model) i modela "asimetrične decentralizacije" u kojem veličina, administrativni i financijski kapaciteti određuju i širinu djelokruga i odgovornosti za javne poslove koje jedinice obavljaju (politipski model)

Cilj nam je izraditi prijedlog modela održive lokalne samouprave na temelju geografskih, demografskih, društvenih, gospodarskih i financijskih pokazatelja, kao i podataka o administrativnim kapacitetima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovim potencijalima za gospodarski razvoj. Održivi model organizacije lokalne i područne (regionalne) samouprave ponudit ćemo na široku javnu raspravu u koju ćemo uključiti i predstavnike nacionalnih udruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, socijalnih partnera i akademske zajednice. Po završetku javne rasprave očekujemo postizanje općeg konsenzusa i prihvaćanje prijedloga modela održive lokalne samouprave koji će pridonijeti dugoročnom razvoju Hrvatske. Takav će model uvažavati različite financijske i administrativne kapacitete gradova i općina. Također ćemo razraditi rješenja kojima se potiče dobrovoljno spajanje jedinica lokalne samouprave, međuopćinska suradnja te mehanizmi učinkovitije financijske i institucionalne podrške središnje države i područne samouprave u pružanju javnih usluga na lokalnoj razini. Predloženi model održive lokalne samouprave treba sagledavati u kontekstu sveukupnih nastojanja za stvaranjem kvalitetnije i učinkovitije javne uprave usmjerene korisnicima, odnosno građanima i poduzetnicima.

Prvi koraci u provedbi reforme lokalne i područne (regionalne) samouprave napravljene su u izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi o kojima je provedeno javno savjetovanje. Smjer zakonskih promjena u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi odnosi se na tri područja: prvo, povećanje neposredne participacije građana u upravljanju lokalnim poslovima (predlaže se propisivanje nižeg praga postotka birača potrebnog za predlaganje raspisivanja lokalnog referenduma), drugo, racionalizaciju lokalnog političkog sustava (predlaže se smanjenje broja članova svih predstavničkih tijela; predlaže se propisivanje maksimalnog iznosa naknade članovima predstavničkog tijela do kojeg bi predstavničko tijelo slobodno propisivalo iznos za članove predstavničkog tijela; smanjenje broja zamjenika odnosno ukidanje zamjenika gradonačelnika i općinskih načelnika; imenovanje pročelnika na mandatno razdoblje; obvezatni volonterski način obnašanja dužnosti u jedinicama lokalne samouprave do određene veličine po broju stanovnika; ograničenje broja mandata gradonačelniku i općinskom načelniku) i treće, racionalizaciju lokalne administracije (predlaže se obvezatno organiziranje zajedničkog obavljanja poslova s drugim jedinicama lokalne samouprave; ukidanje upravnih odjela u malim jedinicama lokalne samouprave; pojačavanje proračunskih ograničenja odnosno snižavanje dozvoljene mase sredstava za plaće u jedinicama lokalne samouprave; predlaže se da je prekoračenje proračunskog ograničenja za masu sredstava za plaće razlog istovremenog razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika i župana odnosno raspuštanja predstavničkog tijela).

10. ZDRAVSTVO

Supsidijarnost je načelo prema kojem odlučivanje o zajedničkim pitanjima mora biti preneseno na najniži mogući stupanj društvene organizacije, dok središnja vlast ima samo ulogu nadopune političkog odlučivanja na mjesnoj razini.

Most stavlja čovjeka, u ovom slučaju pacijenta u fokus svih aktivnosti i postupaka oko zdravstva. Načela zdravstvene zaštite koje promiče politika MOSTA su sveobuhvatnost, kontinuiranost, dostupnost i subsidijarnost.

Supsidijarnost je načelo prema kojemu odlučivanje o zajedničkim pitanjima mora biti preneseno na najniži mogući stupanj društvene organizacije, dok središnja vlast ima samo ulogu nadopune političkog odlučivanja na mjesnoj razini.

RACIONALIZACIJA I FINANCIJSKA STABILIZACIJA ZDRAVSTVENOG SUSTAVA

- nedostatak novca u hrvatskom zdravstvenom sustavu posljedica je više činjenica: visoke nezaposlenosti u društvu, relativno stare populacije, malih izdvajanja za zdravstvo, neracionalnosti u vođenju prevelikog i neučinkovitog sustava,
- nacionalni plan razvoja bolnica u RH (Masterplan bolnica) nije zaživio i traži hitnu reviziju s jasnim smjernicama u smislu udruživanja primarno integracija funkcionalnih djelatnosti, a ne bolnica, uz jasnu analizu financijske održivosti,
- Prema načelu subsidijarnosti postupno premještanje postupaka zdravstvene zaštite, koje je moguće obaviti u primarnoj zaštiti iz sekundarne bolničke djelatnosti u domove zdravlja, čime bi se uz smanjenje troškova postiglo i povećanje kvalitete na svim nivoima zdravstvene zaštite,
- primjerenijom organizacijom, planiranjem i upravljanjem javnim zdravstvom racionalizirati troškove bez rizika po zdravlje bolesnika,

- Postupno uvođenje stimulacije i plaćanja djelatnika prema ishodima liječenja (odmak od trenutnog sustava koji isključivo plaća učinjeno/fakturirano prema uspješnim ishodima liječenja poglavito u primarnoj zaštiti)
- odrediti stabilne izvore financiranja. Izlazak iz DRŽAVNE RIZNICE na zdravstveni sustav treba imati pozitivan učinak, potrebna je dalja evaluacija istog.
- uz stopu za zdravstvo uvesti i participaciju farmaceutske i medicinske industrije, revizija poreza na duhanske proizvode koji se izdvajaju za zdravstvo itd.
- smanjiti broj zakonskih akata koji birokratiziraju zdravstvo, ograničavaju profesionalnu autonomiju liječnika a pacijente prepuštaju samim sebi
- u sve segmente i na sve razine uključiti sve relevantne faktore u zdravstvenom sustavu – Komore, poslodavci, sindikati, udruge za zaštitu i promicanje prava pacijenata u suradnji s zdravstvenom administracijom koja ne smije imati prednost u kreiranju zdravstvene politike, osim savjetodavnog te potporom u izradi ili izmjenama organskih zdravstvenih zakona
- Javna nabava – provesti otvorene i korektne natječaje bez stvaranja koruptivne podloge,
- revizija DTS, DTP. Uvođenje tzv. DTS ureda koji će kontinuirano revidirati cijene usluga bolničkog liječenja, revizija i optimalizacija Liste lijekova.

DECENTRALIZACIJA ZDRAVSTVA

- dostupnost i dobra organiziranost zdravstvenih usluga svim građanima RH pod jednakim uvjetima. Pravo na zdravlje je temeljno ljudsko pravo.
- jasno definirane ovlasti Domova zdravlja te učinkovita koordinacija s Ministarstvom zdravstva i Zavodima za javno zdravstvo jer su Domovi zdravlja i vrhunski Zavodi za javno zdravstvo temelj funkcioniranja zdravstvenog sustava, za preko 90% korisnika zdravstvenih usluga
- razvoj centara izvrsnosti – policentričnost odnosno dostupnost svim građanima RH
- decentralizacija Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, na načelima samofinanciranja i solidarnosti hrvatskih regija

HITNE MJERE ZA ZAUSTAVLJANJE ODLJEVA ZDRAVSTVENOG KADRA IZ RH

- evidentan je kadrovski deficit u zdravstvu , rezultat je izrazito nezadovoljstvo zdravstvenih djelatnika,

- trenutno je posebno zabrinjavajući nedostatak otprilike 2500 liječnika u sustavu, što dovodi do iznimno visoke radne satnice većine liječnika. Pritom su prisutni neprimjereni radni uvjeti, neodgovarajuća primanjima s posve nejasnim kriterijima napredovanja,
- potrebno je zaustaviti odlazak liječnika iz Hrvatske donošenjem hitnih mjera kojima se poboljšava status liječnika u Hrvatskoj. Tome pridonosi opća klima u sustavu ali i u RH koja je demotivirajuća i također razlog odlaska liječnika na rad u inozemstvo,
- potpisivanje strukovnog kolektivnog ugovora za liječnike i uključivanje liječnika u pregovaranje o uvjetima svoga rada,
- povećanje broja izvršitelja u sustavu,
- promjena regulacije pripravničkog staža za liječnike, produljenje staža te kontinuirani natječaji za pripravnike (umjesto 2-3 puta godišnje kao što je sada), te izravni ulazak u sustav bez odgode i nepotrebnog čekanja nakon diplome,
- uvažavanje europskih kriterija vremensko-kadrovskih normativa u pružanju zdravstvenih usluga – treba ih izraditi Hrvatska liječnička komora u suradnji sa stručnim društvima Hrvatskog liječničkog zbora,
- redefiniranje sustava specijalizacija, središnje planiranje potreba za ljudskim resursima, te osnaživanje programa specijalizacija i mentorskog sustava,
- omogućavanje dodatnog rada svim liječnicima prema jasnim kriterijima,
- omogućavanje stručnog i profesionalnog usavršavanja te jasniji kriteriji napredovanja u struci,
- materijalno poticanje rada u manje atraktivnim životnim sredinama putem posebnih dotacija ili poreznih olakšica,
- stambeno zbrinjavanje – stambeni krediti za medicinske djelatnike (deficitarne)

DEFINIRANJE STRATEŠKIH PROJEKATA U ZDRAVSTVU

- strateški projekti u zdravstvu provode se kroz više vlada kao i zdravstvena reforma. Stoga treba osigurati nastavak započetih strateških projekata te realizaciju u dugoročnom vremenskom razdoblju bez nepotrebne politizacije istog
- definirati plan gradnje odnosno razvoja bolničkih kapaciteta bolnica do 2030. godine
- sveučilišne bolnice kao centri izvrsnosti i strateški interes razvoja zdravstva
- daljnji razvoj turističke i lječilišne medicine
- nastavak i osnaživanje programa e-zdravstvo

DEPOLITIZACIJA ZDRAVSTVA

- općeprihvaćene europske norme ponašanja ukazuju nam da politika stručna pitanja treba prepustiti struci, jer se samo na taj način postižu optimalna rješenja na korist cjelokupnog društva,
- depolitizacija zdravstvenog menadžmenta i rukovoditelja zdravstvenih cjelina na svim razinama, nulta stopa tolerancije u zdravstvu prema svekolikom kriminalu, nepotizmom, korupciji i iskorištavanjem društvenog i zajedničkog za privatne interese.

REFORMA SUSTAVA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

- HZZO je postao mastodont potpuno u rukama politike, koji svojim ustrojem i brojem zaposlenika definitivno ne odgovara informacijsko-tehnološkom dobu u kojem živimo, niti humanim liječnicima i njihovim pacijentima
- suvremena europska praksa pokazuje da je realno očekivati potrebu osobne participacije korisnika zdravstvenog sustava, koja će omogućiti održivost zdravstvenih usluga na visokoj razini
- obavezno osnovno osiguranje je temelj ali treba omogućiti razvoj dopunskog i dodatnog osiguranja,
- politika realnih cijena zdravstvenih usluga – zdravstvena administracija ne smije politički određivati cijenu! Uključivanje liječnika kao nositelja djelatnosti te Udruge poslodavaca u zdravstvu u proces kolektivnog pregovaranja. Potrebna je sveobuhvatna analiza, dalja informatizacija (godišnji izvadak utrošenog i uplaćenog za svakog osiguranika npr.).

OSNOVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- Definirati i osigurati osnovnu zdravstvenu zaštitu za sve građane, po principu društvene solidarnosti, u čijem središtu je pacijent kao kompletna osoba i njegove medicinske potrebe, te liječnika kao profesionalne i moralne osobe. Osnovni je princip funkcioniranja modernog zdravstvenog sustava – obiteljska medicina, zaštita žena i djece, palijativna skrb, stomatološka preventiva, hitna pomoć.
- Definirati tzv. zdravstvenu košaricu što neće značiti ograničavanje prava građana na liječenje.

PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- Dom zdravlja, kao temelj zdravstvenog sustava na svom području mora biti organiziran na način da efikasno pokriva potrebe građana svih općina i gradova kroz učinkovitu koordinaciju rada zdravstvenih djelatnika zaposlenika domova zdravlja, koncesijskih i čistih privatnih zdravstvenih djelatnika i mora imati funkcije obiteljske medicine, zaštite žena i djece (ginekologija, pedijatrija), polivalentne stomatologije, mentalnog zdravlja, hitne medicinske pomoći, kućnog liječenja, skrbi za pacijente sa posebnim potrebama, a zajedno sa Zavodom za javno zdravstvo treba biti u funkciji prevencije bolesti i zdravstvenog prosvjećivanja,
- analiza dosadašnje provedene „privatizacije“, te potrebe jačanja grupne prakse,

- potreba objedinjavanju PZZ u jedinstven i racionalan sustav treba biti zajednička odluka strukovnih komora, liječnika, bolesnika i zdravstvene administracije i poslodavca, donošenje Pravilnika o nagrađivanju djelatnika domova zdravlja prema kriterijima HZZO-a.

BOLNIČKO ZDRAVSTVO

- potreban je jasan „Nacionalni plan razvoja bolnica u RH“, o čemu treba postići konsenzus
- veća samostalnost ali i odgovornost te transparentnost rada zdravstvenih ustanova,
- hitna akreditacija i certifikacija bolnica odnosno analiza rada odnosno rezultati Agencije za akreditaciju bolnica ili ukidanje
- Danas je sve podređeno skupoj bolničkoj dijagnostici i liječenju, mada bi na razini PZZ trebalo rješavati i do 90% kazuistike
- razvoj i ugradnja normi kvalitete u poslovanje zdravstvenih ustanova, poboljšanje informacijskih sustava kao načina promoviranja kvalitete funkcioniranja cjelokupnog sustava, razvoj indikatora kvalitete
- indikatori kvalitete, zdravstveni ishodi te sigurnost bolesnika kao osnovni parametri mjerenja uspješnosti sustava,
- kontinuirana analiza zdravstvenih tehnologija (Health technology assessment) koja služi za adekvatno planiranje te ravnomjerno korištenje resursa,
- stvaranje „Središnjeg registra medicinske opreme“ (vrste, godišta, broj obavljenih procedura, raspodijeljenost) racionalizacija nezdravstvenih djelatnosti

NASTAVAK REFORME HITNE MEDICINE

- nastavak reforme hitne medicine kroz funkcionalnu integraciju zavoda za hitnu medicinu s pružateljima primarne zdravstvene zaštite i objedinjenim hitnim bolničkim prijemom,
- postupna zamjena liječnika u HMP posebno educiranim te kompetentnim medicinskom sestrama i tehničarima, u skladu sa europskom praksom, te njihovo premještanje u OHBP ili centre za HMP.

ZAKLJUČAK

Zadržati princip solidarnosti i dostupnost zdravstvene skrbi. Smanjiti broj zakonskih akata koji birokratiziraju zdravstvo, završiti proces informatizacije. Poboljšati status zdravstvenog osoblja kroz stimuliranje učinka te

poboljšanje opremljenosti zdravstvenih ustanova. Privatnim ustanovama omogućiti ravnopravnu poziciju u sustavu pružanja usluga pacijentima.

Kao dugoročno rješenje Most preferira povećanje broja osoba koje osiguravaju prinos sredstava u zdravstveni sustav. Način povećanja broja tih osoba obrazložen je u odjeljku „Zapošljavanje“.

Nadalje, svako društvo u tranziciji mora istovremeno imati i neki „osigurač“ da i oni najpotrebitiji imaju podjednako dostupnu zdravstvenu zaštitu. Trenutno stanje nije dobro. Sustav opstaje ponajviše zahvaljujući samoprijegoru i entuzijazmu zdravstvenih djelatnika. No, entuzijazam ima određeni vijek trajanja i čini se da polako ističe. Zato velik broj djelatnika napušta naš zdravstveni sustav i odlazi na rad u inozemstvo. To je ono što najviše zabrinjava jer to dugoročno ugrožava perspektivu našeg zdravstvenog sustava.

Činjenica je da je gotovo 15 posto bolničkih liječnika prikupilo svu potrebnu dokumentaciju za odlazak na rad u inozemstvo, a trećina njih je već i realizirala tu svoju namjeru. Ti podaci su još alarmantniji kad se uzme u obzir da smo i prije tih odlazaka imali kadrovski deficitarni zdravstveni sustav. Zabrinjava i dobna struktura onih koji odlaze, uglavnom je riječ o mlađim liječnicima što dodatno ugrožava perspektivu sustava već u bližoj budućnosti. Problem odlazaka nosi sa sobom uz golem financijski gubitak za državu i nemogućnost brze i adekvatne kadrovske obnove sustava.

Po nama ovo je jedan od ključnih problema zdravstvenog sustava.

Na regionalnoj i nacionalnoj razini valja usvojiti zakone i izraditi pravni okvir za regulaciju zdravstvenog sustava kako bi se lakše nadziralo njegovo djelovanje. Preporuke za poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite i funkcioniranja čitavog sustava zdravstva uključuju također: daljnji razvoj i ugradnju normi kvalitete u poslovanje zdravstvenih ustanova, poboljšanje informacijskih sustava kao načina promoviranja kvalitete funkcioniranja cjelokupnog sustava, osiguranje dovoljnih financijskih sredstava, ulaganja u prevenciju, razvoj indikatora kvalitete te sustava praćenja i evidencije radi omogućavanja brzog izvješćivanja. Nadalje, veća učinkovitost i kvaliteta sustava zdravstva mogu se postići i racionalizacijom kapaciteta, osobito bolničkih, racionalizacijom nezdravstvenih djelatnosti, poticanjem strateške alokacije resursa.

Zaključno, potreban je najširi društveni konsenzus svih koji sudjeluju u kreiranju zdravstvene politike, kako bi se mogle provesti zdravstvene reforme, jer se daljim neprovođenjem potrebnih reformi dovodi u pitanje i temeljno ljudskih pravo naših građana na jednaku dostupnost zdravstvene usluge.

11. SOCIJALNA POLITIKA

„Most će se zalagati za unaprjeđenje sustava odlaska u mirovine s ciljem prijenosa iskustava starijih radnika na mlađe i smanjenja tegoba uzrokovanih odlaskom u mirovinu.“

Sustav socijalne skrbi je jedan od najvažnijih dijelova socijalne zaštite i on je, unatoč brojnim reformama u zadnjih 16 godina, i dalje izrazito centraliziran, birokratiziran i opterećen lošim zakonskim rješenjima. Za ostvarenje niza konkretnih mjera kojima će se poboljšati kvaliteta života građana, potrebno je povećati ulaganja u socijalnu zaštitu za 4,01 milijardu kuna do 2020. godine. Učinkovitost socijalnih službi Most će povećati povezivanjem s drugim službama – zapošljavanja, zdravstvene zaštite (posebno zaštite mentalnog zdravlja), odgoja i obrazovanja, pravosuđa, mirovinskog osiguranja, s ciljem integracije i bolje koordinacije socijalnih usluga na svim razinama. U središte reformi postavlja se građanin – korisnik koji treba pomoć, podršku i znanje stručnjaka za rješavanje osobnog ili obiteljskog problema koji trebaju biti brzo, učinkovito i profesionalno riješeni.

Uz rast BDP-a, priliku za provođenje mjera pružaju i Europski strukturni i investicijski fondovi, dok je 20 % iznosa iz Europskog socijalnog fonda namijenjen za socijalno uključivanje, koji bi se mogao konkretnije usmjeriti na financiranje konkretnih usluga iz bespovratnih izvora financiranja. Socijalne naknade se moraju povećati prateći rast inflacije, stope rizika od siromaštva i rast BDP-a, kako bi omogućile održavanje životnog standarda građana, a Most će ukinuti „kažnjavanje“ višečlanih obitelji koje sada imaju određen najviši iznos primanja zajamčene minimalne naknade. Obiteljsku politiku trebaju pratiti zakonodavne promjene, promjene u financiranju i organizacijske promjene što će Most staviti u fokus svoje obiteljske politike, te ćemo povećati izdvajanja sa sadašnjih 7,2 % BPD-a na 8,4 % do 2024. godine. Most podupire model u kojem država i obitelj zajedno skrbe o pojedinim članovima i zato ćemo uspostaviti nacionalnu nadležnost nad predškolskim odgojem, uz suradnju s jedinicama lokalne i područne samouprave i privatnim sektorom, s ciljem ispravljanja lokalnih nejednakosti u skrbi za djecu. Obrazovna politika je dio socijalne politike jer bi trebala pomoći u ujednačavanju životnih šansi djece i mladih u Hrvatskoj na čemu će Most temeljiti svoju obrazovnu i socijalnu reformu.

Most će se zalagati za unaprjeđenje sustava odlaska u mirovine s ciljem prijenosa iskustava starijih radnika na mlađe i smanjenja tegoba uzrokovanih odlaskom u mirovinu. Prosječna mirovina u odnosu na prosječnu plaću do 2020. godine mora iznositi najmanje 55 % za puni staž. Potrebno je nastaviti smanjivanje prijevremenog umirovljenja i invalidskih mirovina te porezno poticati poduzetništvo starijih.

Mjere:

- donošenje paketa novih kvalitetnih zakona kojima će se detaljno urediti područje socijalne skrbi, prateći povećanje izdvajanja za socijalnu zaštitu sukladno rastu BDP-a do 2020. godine,
- provedba reforme upravljanja javnim ustanovama s ciljem većeg sudjelovanja predstavnika lokalne i područne samouprave, korisnika i radnika te podizanja upravljačkih kapaciteta javnih ustanova,
- razvoj koncepta: „*korisnici u fokus*“, kako bi sami građani sudjelovali u kreiranju i primjeni socijalnih programa,
- razvijanje specijaliziranih agencija i servisa koji bi pružali stručnu pomoć u provedbi reformi,
- povećanje suradnje s organizacijama civilnog društva u daljnjem razvoju socijalne politike,
- povećanje suradnje sa sindikatima i poduzetnicima,
- izrada i provedba Strategije socijalnog stanovanja u Republici Hrvatskoj koja će definirati pravo na stan kao jedno od temeljnih socijalnih prava
- izrada Socijalne politike prema starijima osobama s ciljem cjelovitog rješavanja problema starijih,
- uvođenje narodnih mirovina kao zamjene za socijalne naknade za starije od 65 godina, te ćemo se usmjeriti prema daljnjem razvoju institucionalnih i izvaninstitucionalnih usluga za starije osobe u Hrvatskoj,
- osnivanje županijskih centara za starije osobe u suradnji s jedinicama lokalne i područne samouprave,
- uspostava centar znanja kroz strateško partnerstvo sa fakultetima specijaliziranim za pojedina pitanja iz socijalne politike,
- kadrovski ćemo ojačati sustav i omogućiti proces cjeloživotnog obrazovanja zaposlenika u sustavu socijalne skrbi i drugim pružateljima socijalnih usluga,
- obiteljima ćemo ponuditi stručnu pomoć putem Obiteljskih centara kao posebnih javnih ustanova s većim ovlastima,
- provest ćemo detaljnu analizu nacрта obiteljske politike i nakon stručne i javne rasprave, usvojiti je do srpnja 2017. godine, a unutar Vlade RH oformit će se Koordinacija za provedbu politika za obitelj na čijem čelu će biti predsjednik Vlade
- odredit ćemo maksimalan iznos vrtića kojeg plaćaju roditelji do iznosa od 50 % ekonomske cijene, uz diferenciranje po razredima po imovinskom i dohodovnom cenzusu,
- iznos naknade tijekom drugih šest mjeseci roditeljskog dopusta odrediti iznos od 4257,00 kuna što je iznos pune naknade plaće zbog bolovanja
- privremenu nesposobnost za rad radi njege djeteta unaprijediti te pravo na naknadu plaće produljiti do 120 dana, bez obzira na dob djeteta, a pravo na naknadu plaće treba pripadati i osiguraniku za vrijeme dok se nalazi na godišnjem odmoru, odnosno plaćenom dopustu,
- daljnji razvoj aktivne politike tržišta rada s ciljem brze aktivacije nezaposlenih i stjecanja radnog iskustva, te ćemo unaprijediti novčane naknade za nezaposlene (povećati trajanje primanja naknada i vezati ih uz radnu, obrazovnu i drugu društvenu aktivaciju nezaposlenih),
- osigurati ćemo poticajno okruženje za razvoj društvenog (socijalnog) poduzetništva ,
- osiguravanje besplatnih udžbenika temeljem dohodovnog i imovinskog cenzusa obitelji (uz uvjet da udžbenici budu u upotrebi najmanje pet godina pri čemu postoji obveza vraćanja korištenih udžbenika za

sljedeće generacije), subvencionirani učenički domovi, prijevoz učenika i studenata, te povećanje broja stipendija za srednjoškolce i studente za 20 %,

- osigurati kvalitetan standard studentima, s naglaskom na studente u nepovoljnom položaju te studente s invaliditetom, s ciljem da se osigura viša stopa ostanka na studiju,
- podupiremo usklađivanje strukovnog obrazovanja s potrebama tržišta rada, kroz povećanja ulaganja u strukovne škole,
- daljnje provođenje svih kvalitetnih projekta u obrazovanju, a naročito onih usmjerenih na razvoj digitalno zrelih škola kojima će se ojačati kapaciteti obrazovnog sustava.

12. DEMOGRAFIJA

„Pokretanjem gospodarstva stvoriti uvjete obiteljima za podizanje i rađanje djece, te za ostanak u Domovini.“

Glavna teza:

Broj djece u Hrvatskoj kontinuirano se smanjuje, a broj starijih građana raste. Tako je u ukupnoj populaciji danas, prvi put u razdoblju modernih popisa stanovništva, dakle od 1857., zabilježen veći udjel stanovnika u dobi od 65 i više godina nego mladih u dobi do 14 godina.

Konkretan prijedlog

Zapošljavanjem roditelja i mladih poticati pronatalitetnu politiku u Hrvatskoj i zaustaviti iseljavanje. Majkama koje to žele omogućiti skraćeno i fleksibilno radno vrijeme uz istu plaću u jasličkog dobi (do treće godine djeteta). Provesti decentralizaciju zemlje kroz racionalizaciju lokalne uprave kako bi se omogućili uvjeti za ostanak u Hrvatskoj razvojem ruralnih krajeva zemlje.

Cilj

Pokretanjem gospodarstva stvoriti uvjete obiteljima za podizanje i rađanje djece, te za ostanak u Domovini.

KONKRETNE MJERE

- Brojni roditelji se nakon roditeljnog dopusta (koji traje od 45. dana prije rođenja djeteta, pa do navršanih djetetovih 6. mjeseci, i tijekom kojeg dobivaju punu naknadu plaće) vraćaju na posao jer im roditeljska naknada za sljedećih 6. mjeseci (odnosno 14. mjeseci djetetova života ako to pravo koriste oba roditelja) nije dovoljna za pokriće osnovnih životnih troškova, pogotovo ako se radi o obitelji s većim brojem djece.

Tada naknada plaće za puno radno vrijeme ne može iznositi više od 80% proračunske osnovice, odnosno 2663,00 HRK mjesečno. Smatrao kako je NUŽNO povećati roditeljsku naknadu minimalno na visinu iznosa pune naknade plaće zbog bolovanja, koja sada iznosi 4.257,28 HRK, a postepeno bi taj iznos trebao doseći razinu pune place (kada to gospodarska situacija države dopusti ili čim se omoguće sredstva zbog racionalizacije na rashodovnoj strani proračuna).

- Kao mjera populacijske politike, trebalo bi reformirati i sustav dječjih doplataka na način da svako dijete u državi, a čiji roditelji to zatraže, dobiva dječji doplatak čija bi visina ovisila o dohodovnom i imovinskom cenzusu obitelji, a zadržao bi se i poseban dodatak za treće i svako sljedeće rođeno dijete.
- Nužno je uvesti reda u cijene općinskih i gradskih dječjih vrtića koje se u manjim sredinama kreću i do 800 HRK mjesečno, dok se za drugo ili treće dijete tek neznatno umanjuju. Time su roditelji i djeca iz manjih sredina u diskriminirajućem položaju u odnosu na npr. roditelje i djecu u Zagrebu. Državna vlast trebala bi potaknuti jedinice regionalne i lokalne samouprave na veće subvencioniranje cijene i podizanje kvalitete rada u vrtićima van velikih gradova.
- Veliki problem u odlučivanju na "dijete više" je i stambeno pitanje roditelja s malom djecom. Država će takvim obiteljima omogućiti jednostavnije i brže dobivanje kredita sa fiksnom i sniženom kamatnom stopom pri kupnji prve nekretnine ili pri gradnji ili dogradnji obiteljske kuće, a s kojom obitelj rješava stambeno pitanje. Osim povoljnijih uvjeta financiranja, pomoć može biti i u materijalu za gradnju kuće.
- Uvjeti obrazovanja bi za svu djecu u državi trebali biti jednaki, krenuvši od kvalitetne školske prehrane, preko subvencioniranog prijevoza učenicima osnovnih i srednjih škola, pa do besplatnih udžbenika za sve osnovnoškolce i povlaštenih cijena udžbenika za srednjoškolce ovisno o imovinskom i dohodovnom cenzusu.

Broj djece u Hrvatskoj kontinuirano se smanjuje, a broj starijih građana raste.

U svim ruralnim prostorima Hrvatske izrazita je depopulacija i starenje stanovništva. Osim otoka, kada govorimo o drugim dijelovima RH, u istom je razdoblju ista pogrešna gospodarska politika isključivo usmjerena na industrijalizaciju i razvoj velikih gradova, a zanemarivanje sela, poljoprivrede kao djelatnosti, ali i malih gradova, ojačavala postojeći neravnomjeran prostorni razmještaj stanovništva i poticala iseljavanje iz ruralnih prostora. Iseljavanje je išlo u dva smjera - prema urbanim centrima i van države.

Depopulacija i starenje, kao dominantni demografski procesi, oblikuju malu zajednicu koju obilježava slabija obrazovna struktura stanovnika, što uz gotovo nepostojeću lokalnu inicijativu čini ograničavajuće čimbenike za pokretanje gospodarskih aktivnosti. Taj manjak socijalnog kapitala zbog iseljavanja iz ruralnih prostora u prvom redu iz ekonomskih razloga, a onda i socio-psiholoških, pri čemu mislimo ne samo na mogućnost promjene gospodarske djelatnosti, vrste zaposlenja, odnosno uopće mogućnosti pronalaženja posla, nego i na promjenu ukupnog načina i stila života pojedinca i obitelji, važan je ograničavajući uvjet razvoja hrvatskog sela. Naime, da bi bilo koji razvojni program bio uspješno osmišljen i implementiran, nužno je u proces odlučivanja uključiti i članove lokalne zajednice, a njihovi interesi ne smiju se ignorirati zbog eventualnog ekonomskog profita.

Regionalno uravnoteženje i decentralizacija u funkciji demografije

Očito se i na početku 21. stoljeća nastavlja dominacija Zagreba, pa možemo zaključiti da dosadašnji pokušaji regionalno uravnoteženijeg razvoja nisu dali očekivane rezultate. Posebno je to slučaj sa županijama čiji je dio teritorija bio okupiran ili opustošen u ratu, a koje su i do tada imale negativne pokazatelje. Propast malih industrija u nekadašnjim općinskim centrima, dok se istovremeno nisu otvarala nova radna mjesta u drugim djelatnostima, uništilo je i zadnje mogućnosti zaposlenja kojim bi se bar zadržala postojeća populacija. Sve to rezultiralo je još jačom depopulacijom i starenjem, i sve jačim ekonomskim zaostajanjem i do tada demografski deficitarnih područja.

Demografska struktura i naseljavanje nekih krajeva Hrvatske ne može se rješavati useljenicima već stvaranjem takvih poslovnih i životnih uvjeta koji će omogućiti demografski prosperitet. Ali ne treba strahovati ni od primanja dijela ljudi koji nemaju kamo.

Potrebno je pokrenuti gospodarstvo radi osiguravanja povoljnih uvjeta za rađanje djece i ostanak u zemlji. Poticanje zapošljavanja mladih i rasterećenje gospodarstva stavljeno je u službu pronatalitetne politike. Potrebno je smanjiti PDV na hranu i majkama koje to žele omogućiti skraćeno i fleksibilno radno vrijeme uz istu plaću u jasličkog dobi (do treće godine djeteta).

13. REGIONALNI RAZVOJ

„Kroz raspoložive ESI fondove potaknut će se ravnomjeren razvoj krajeva Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na specifičnosti pojedinih krajeva. Jedan od mehanizama za koji ćemo se zalagati bit će dodatni kriteriji bodovanja za slabije razvijena područja.“

Svjedoci smo neravnomjernog razvoja krajeva Republike Hrvatske stoga je nužno usmjeriti javne politike prema doseganju ravnomjernog regionalnog razvoja. Nužno je prema tome osigurati ključne preduvjete na osnovu zakonskih, strateških podloga s konkretnim mjerama u području porezne i razvojne politike prema građanima, jedinicama lokalne samouprave i poduzetnicima.

Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske

Trenutno je izrađen nacrt Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine. Kroz Strategiju bit će razvijene mjere za razvoj potpomognutih područja, specifičan pristup otočnom razvoju i brdsko-planinskim područjima. Pripremit će se zakonski okvir kroz koji ćemo se zalagati da jedinice lokalne samouprave na potpomognutim područjima i brdsko – planinskim područjima zadrže porez na dobit uz uvjet da se sredstva koriste namjenski za razvojne projekte od šireg lokalnog značaja.

Indeks razvijenosti

Jedan od instrumenata za pravedniji pristup razvoju krajeva koji nose specifičnosti, bit će kroz izradu novog indeksa razvijenosti. Kroz pristup uzet će se u obzir modificirani parametri: razvoj ljudskih potencijala, ekonomskog razvoja, demografski pokazatelji i obrazovanje. Takav pristup stvorit će objektivne rezultate i ukazati na objektivan stupanj sveukupne razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Kroz indeks razvijenosti posebnu pažnju posvetit će području istočne Hrvatske.

ESI fondovi i statističke regije

Kroz raspoložive ESI fondove potaknut će se ravnomjeran razvoj krajeva Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na specifičnosti pojedinih krajeva. Jedan od mehanizama za koji ćemo se zalagati bit će dodatni kriteriji bodovanja za slabije razvijena područja. Za novo programsko razdoblje nužno je redefiniranje statističkih regija, te odabrati broj NUTS 2 statističkih regija koje su najpovoljnije rješenje za ravnomjeran razvoj Republike Hrvatske. Tranzicijske regije dobivaju puno manje sredstava EU fondova nego slabije razvijene regije, istovremeno moraju u većem postotku sufinancirati projekte iz EU fondova, nadalje i sama pravila koncentracije puno su restriktivnija za tranzicijske regije, te bi i prioriteta iz Operativnih programa morali biti drugačije određeni, odnosno RH ne bi imala jednake mogućnosti za odabir prioriteta za tranzicijsku regiju kao što ima za slabije razvijene regije. U budućnosti stoga treba voditi računa da i ubuduće sve NUTS 2 regije u RH budu slabije razvijene regije.

Otoci

Pokrenuti promjenu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama i revidirati postojeći Zakon o otocima u smislu revidiranja Programa održivog razvitka otoka. Sustavno riješiti problem vodoopskrbe malih otoka, pomorske povezanosti (kako s kopnom tako i među otocima; podignuti učestalost i kvalitetu trajektnih i brodskih linija), razviti programe, tehnološka rješenja (široko pojasni internet) i druge poticajne mjere za povratak ljudi (osobito mladih) na otoke, učinkovitija zdravstvena zaštita, odnosno povezanost s brodom – ambulantom za udaljenije otoke i helikopterska hitna medicinska pomoć, palijativna skrb za otoke. Sve u cilju ubrzanog razvitka hrvatskih otoka te izjednačavanje uvjeta života na otoku i kopnu.

Razvoj slabije razvijenih područja

Kroz Operativni program konkurentnosti i kohezije provodi se pilot projekt koji doprinosi održivoj fizičkoj, socijalnoj i gospodarskoj regeneraciji pet depriviranih područja s ciljem smanjenja socijalnih nejednakosti, isključenosti i siromaštva. U tijeku je priprema intervjenskih planova za Vukovar, Petrinju, Knin, Beli Manastir i Benkovac. Nakon završetka projekata pristupit će se evaluaciji provednog.

Istovremeno se provodi proces mapiranja siromaštva i indeksa višestruke deprivacije, te će se najkasnije u novom programskog razdoblju sredstva za razvoj ljudskih potencijala i infrastrukturnih projekta na novim područjima temeljem programa integriranih programa za koje priprema može započeti u ovom programskom razdoblju.

S obzirom da će se raditi zasigurno o dijelovima ratom stradalog područja nužno je usporedno donijeti operativni plan za obnovu i stambeno zbrinjavanje izbjeglica, prognanika i povratnika, naseljavanje i ostanak stanovništva na ratom stradalim i drugim demografski ugroženim područjima. Svakako bi se trebalo pod djelovanje Ureda za stambeno zbrinjavanje podvesti i briga o socijalnim kategorijama i Romskoj nacionalnoj manjini zbog čestih slučajeva upravo kod ove manjine za adekvatnim mjerama stambenog zbrinjavanja.

Fond za sufinanciranje provedbe EU projekata

Radi osiguravanja ravnomjernog regionalnog razvoja Republike Hrvatske i apsorpcije EU sredstava, nastavit će se sa provedbom aktivnosti Fonda za sufinanciranje provedbe EU projekata. Naime, Fond za sufinanciranje provedbe EU projekata osigurava sredstva za sufinanciranje projekata jedinicama lokalne samouprave i pravnim osobama u vlasništvu jedinica samouprave što je od izrazitog značaja za najslabije i nerazvijene jedinice koje imaju problema s osiguravanjem vlastitog učešća. Kroz ovakav vid Fonda osigurat će se ravnopravan pristup svima na korištenje EU sredstava za pokretanje projekata koji doprinose kvaliteti života građana.

Regionalni koordinatori

S obzirom da se u EU fondovima nalazi ogroman financijski potencijal za razvoj lokalnih i regionalnih sredina, nužno je da se o tome provode aktivnosti informiranja i educiranja o mogućnostima, te pruži financijska podrška kroz tehničku pomoć u vidu zapošljavanja radi pripreme projektnih prijedloga s ciljem ravnomjernog razvoja svih krajevima Republike Hrvatske. Nužno je jačati ulogu regionalnih koordinatora – razvojnih agencija. Kroz jačanje regionalnih institucija, jača se i gospodarstvo tog kraja s obzirom na lokaciju investicija i novih zapošljavanja.

Prema navedenim podacima više od polovice stanovništva Republike Hrvatske živi u ruralnim područjima. Stanovništvo uglavnom obitava u 4.400 manjih seoskih naselja. Broj seoskoga stanovništva stalno opada zbog velike migracije u gradove. Dio seoskoga stanovništva zaposlio se u nepoljoprivrednim djelatnostima u gradovima, ali je ipak ostao živjeti na selu. Zbog toga je selo u socijalno-profesionalnom smislu postalo heterogeno, a poljoprivrednici u njemu čine tek neznatnu većinu. Pretpostavlja se da će poljoprivrednici u bliskoj budućnosti biti manjina seoskoga stanovništva.

Poteškoće prisutne na ruralnim područjima mogu se sažeti kroz:

- Iseljavanje stanovništva (depopulacija)
- Birokratizacija poslovanja, poglavito obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- Nepostojanje mjera potpore za samozapošljavanje i ostanak mladih na obiteljskim gospodarstvima
- Loša politika upravljanja državnim poljoprivrednim i šumskim zemljištem
- Slaba komunalna opremljenost ruralnih područja (vodovodna mreža, zbrinjavanje otpadnih voda, organizirano zbrinjavanje otpada, efikasni sustavi navodnjavanja)
- Energetska neučinkovitost (slabo poticanje OIE i stvaranje energetski neovisnih obiteljskih gospodarstava)
- Prometna i infrastrukturna povezanost
- Uništavanje estetike ruralnih područja kroz neadekvatnu politiku građenja (slaba obnova i iskorištavanje postojećega stambenog fonda kroz očuvanje stare izgradnje te ugrađivanje elemenata stare izgradnje u novogradnju, slaba zaštita objekata i područja u smislu očuvanja kulturnog naslijeđa, nepostojeća prilagodba novogradnje postojećem identitetu sela)

Cilj: Inovacije u središtu ruralnog razvoja

- MJERA 1: strukturna i razvojna potpora inovatorima na ruralnim područjima te implementacija inovacija za razvoj ruralne ekonomije. Inovatori osvajaju svake godine najviša priznanja za svoje izume i inovacije koje u HR ne mogu implementirati u stvarnost tj. pokrenuti proizvodnju pa vrijedni izumi završavaju prodani na svjetskom tržištu ili jednostavno zaboravljeni čime se Repubika Hrvatska gubi značajan dio moguće ekonomske dobiti te smanjuje svoju konkurentnost na svjetskom tržištu
- MJERA 2: osnivanje razvojnih inkubatora inovacija na ruralnim područjima kao tehnoloških parkova u cilju ostvarivanja mjesta razvoja inovacija obzirom da u inovacijama i izumima leži ogroman potencijal za razvoj obrtništva na ruralnim područjima (aktivacija ruralnog gospodarstva)
- MJERA 3: strukturno, razvojno i financijsko poticanje inovacija i izuma kroz obrtništvo: „Izumljeno i proizvedeno u ruralnoj Hrvatskoj“
- MJERA 4: izrada Akcijskog plana za poticanje konkurentnog inovativnog obrtničkog proizvoda pod markom CROATIA RURAL CRAFT PRODUCT (Hrvatski ruralni, obrtnički proizvod)

14. PRAVOSUĐE

„Osigurati da nijedno sudačko i državnoodvjetničko mjesto ne ostane nepopunjeno dulje od 6 mjeseci: u praksi, odugovlačenje s imenovanjem sudaca je tipični razlog povećavanja zaostataka u radu sudova.“

HRVATSKA KOJA UNIŠTAVA KORUPCIJU I KRIMINAL

- Da bi DORH i MUP imali učinkovite načine borbe protiv kriminala, u kratkoročnom razdoblju (do kraja 2016.) ćemo promijeniti Zakon o kaznenom postupku (ZKP), a onda pristupiti i izradi potpuno novog zakonskog okvira koji bi bio učinkovit alat tijela kaznenog progona, uz zadržanje svih neophodnih prava građana i osumnjičenih. Također ćemo doraditi Kazneni zakon, a ujedno usvojiti i Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (do kraja 2016.), kako bi obitelj bila utočište sigurnosti, odgoja i društvenog razvoja, a ne mjesto traume.
- DORH-u ćemo omogućiti jačanje kapaciteta za borbu protiv složenih kaznenih djela, najčešće onih iz sfere gospodarskog kriminala, prekograničnog kriminala, koruptivnih kaznenih djela i drugih oblika ugroza društvenog poretka. Sudove također treba kapacitirati na takav način da mogu brže obrađivati takvu vrst predmeta, a suci koji rade na takvim predmetima moraju imati posebna znanja, vještine i moralni integritet. Ovaj proces je kontinuiran, a s njime će se započeti odmah.
- Oduzimanje imovinske koristi je jedan od najvažnijih ciljeva kaznenih postupaka u slučajevima gdje je cilj kriminalaca bio ostvarivanje imovinske koristi mehanizme oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Oduzetu imovinu ćemo staviti na raspolaganje Republici Hrvatskoj već tijekom samog kaznenog postupka jer inače propada i postaje beskorisna. Ovakav model upravljanja bi implementirali početkom 2017.
- MUP, DORH i Porezna uprava moraju sinergijski djelovati i imati bolju povezanost, na kojoj ćemo raditi putem uspostave i jačanja informatičke uvezanosti svih tijela, boljom koordiniranošću u aktivnostima

otkrivanja počinitelja kaznenih djela, te edukacijom kadrova koji će biti okosnica razbijanja financijskih malverzacija.

- Uvođenje i jačanje transparentnosti u svim segmentima pravosuđa je jedan od glavnih podudarnih ciljeva koji ćemo uspostaviti promjenama organizacije pravosuđa i pravila upravljana pravosuđem i procesnim pravilima, što će dovesti i do onemogućavanja pojedinih subjekata da se utječe na pravosudne procese, čime se suzbija mogućnost korupcije na svim nivoima pravosudnog sustava. Proces je kontinuiran i započeti će odmah.
- Razvit ćemo bolji zakonski okvir za zaštitu „zviždača“, kako bismo ohrabрили građane da aktivnije sudjeluju u otkrivanju i procesuiranju korupcije. Neophodno je podizanje standarda zaštite „zviždača“, posebno u sustavima koji su pod isključivima i većinskim upravljanjem ili vlasništvom države.

SREĐENO VLASNIŠTVO – JEDNA OD OSNOVA DRUŠTVENOG I GOSPODARSKOG RAZVOJA

- Izmjenit ćemo pravila kojim se osnivaju i obnavljaju zemljišne knjige na način da se omogući brzo osnivanje i obnova zemljišnih knjiga, da se procedura provodi brzo, transparentno, javno vidljivom za svakoga, uz mehanizme zaštite prava onih koji nisu zadovoljni utvrđenim stanjem ili donesenom odlukom. Podatke za zemljišne knjige treba stvarati brzo, efikasno, učiniti ih javno vidljivim, te temeljem takvih utvrđenja i postupaka, upisivati stvarne vlasnike, sređivati ZK stanje, a samo sporne situacije trebaju završavati na sudu u postupku pred sucima/sudskim savjetnicima. Općinama i gradovima će se omogućiti više inicijative u obnovama i osnivanjima zemljišnih knjiga, osobito kada budu to željeli financirati sami. Proces će započeti već u 4. kvartalu 2016.
- Spojit ćemo zemljišne knjige i katastar u jedno tijelo, gdje će građani i pravne osobe moći na jednom mjestu dobiti sve podatke o položaju, kulturi, vlasništvu, posjedu, namjeni itd..., a sve s ciljem jednostavnih i brzih procesa u društvu, kako ekonomskih, tako onih „običnih“ životnih procesa. Priprema procesa spajanja će početi odmah, a realizacija će trajati do 2019.
- Uvest ćemo jedinstveni „centar“ za dokumentaciju nekretnina koji će biti digitaliziran, te će omogućiti da se predmet jednog područja rješava na bilo kojem području RH, čime će se ubrzati postupke registracije nekretnina i razbiti pomisao na mogućnost korupcije u pojedinim područjima ili od strane pojedinih službenika. Proces će se odraditi 2017.
- Uvest ćemo mogućnost da jednostavne upise gdje su sređeni imovinskopravni odnosi, mogu raditi sami javni bilježnici, bez da se poskupljuju pristojbe, čime će se postići znatno veća ažurnost upisa u zemljišne knjige, građanima i poslovnim subjektima omogućiti manje administrativne prepreke, a kadrovi sa sudova (kasnije i oni iz katastra koji će ući u jedinstveno tijelo za nekretnine) će se moći posvetiti više sređivanje imovinskopravnih odnosa u predmetima koji zahtijevaju više vremena i/ili znanja. Implementacija se očekuje 2017
- Pokrenut ćemo s ostalim institucijama (prije svega DORH i DUUDI) redefiniranje potrebe da se svo vlasništvo koje je sada upisano kao vlasništvo RH i dalje vodi kao vlasništvo RH u cijelini, odnosno da se

definiraju lokalne potrebe za vlasništvom dijela nekretnine od lokalnog potencijala i značaja. Ovo je višegodišnji proces koji zahtijeva gotovo cijeli mandat.

SUDSKI POSTUPCI KOJI SU KRATKI, UČINKOVITI I TRANSPARENTNI

- U roku 6 mjeseci planiramo donijeti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (ZPP) kojim će se uvesti institut oglednog spora za predmete u kojima su predmet sporova zahtjevi istovrsni, odnosno koji se temelje na bitno istovrsnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi koji su u većem broju već pokrenuti, ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju. Takvi predmeti imali bi prednost u rješavanju na način da će se prioritetno riješiti jedan od tih sporova tako da bi sudska riješidba donesena u tom predmetu bila obvezujuća za sve ostale istovrsne sporove. Ovim institutom bi se posebno brzo i učinkovito, te na pravno ujednačen način rješavali istovrsni predmeti, kao što su povrede prava iz kolektivnih ugovora. Izmjene ZPP-a će također ići u smjeru redefiniranja revizije, odnosno prilagodba revizije statusu koji ima u EU, odnosno oslobađanje kapaciteta VSRH da ujednačava sudsku praksu. U sklopu ove reforme parničnog postupka, redefinirat će se obveze svakog od sudionika u postupku, pojačat će se obvezna disciplina, a sudac će imati pravo i obvezu koristiti svoj autoritet upravitelja sudskim procesom
- Planiramo omogućiti elektronsku komunikaciju stranaka i suda čime bi se uvele enormne uštede, poboljšala procesna disciplina i ubrzali sudski postupci. Plan za uvođenje je 2017.
- Provesti ćemo digitalizaciju akata (spisa) u pravosuđu radi bržeg kretanja podnesaka odnosno predmeta, a što će dovesti to znatnog skraćivanja trajanja postupka (skraćivanjem administrativnih vremena čekanja) na sudovima i DO. Smanjenjem vremena potrebnog za rješavanje predmeta smanjuju se i troškovi sustava a građani i pravne osobe steći će veće povjerenje u pravosuđe. Sustav treba biti učinkovit, ujednačen, transparentan i profesionalan.
- Informatički ćemo uvezati pravosudna tijela s nizom institucija, čime će se otklanjati mogućnosti „varanja“ sustava i poboljšati ažurnost i potreban nivo informiranosti svih institucija u državi. Proces će započeti krajem 2016. i biti trajan zbog konstantnih nadogradnji
- Objedinit ćemo službe pravosudnih tijela prema geografskoj pripadnosti, čime će se ostvariti znatne uštede i bolja organizacija rada i to: potpuna pokrivenost tijela potrebnom tehničkom pomoći (informatika, infrastruktura, kućni poslovi, dostava, vozni park i dr.), jeftinijom i učinkovitijom javnom nabavom, bržim vremenima postupanja i kvalitetnijim pristupom strankama. Postupak objedinjavanja je započet i očekuje se brza implementacija na cijelokupni sustav do kraja 2017. Do tada će se osposobiti prvi Ravnatelj sudske uprave koji će upravljati s objedinjenim službama, odgovarajući za svoj posao predsjedniku suda i Ministarstvu pravosuđa.
- Trgovačko sudovanje ćemo rasteretiti od „manje bitnih“ sporova tipa sporova o komunalijama, telekomunikacijskim uslugama, RTV pristojbi i slično, a sve kako bi trgovački sudovi mogli promptno odgovoriti apelu za pravosudnom zaštitom u pravim trgovačkim odnosima, upravo onako kako to upozorava i Europska komisija. Rok za implementaciju je početak 2017.

- Ojačat ćemo ulogu sudskih savjetnika, visokoobrazovanih i iskusnih kadrova na sudovima i državnim odvjetništvima, te uvesti profesionalan sustav napredovanja. Rasterećenjem sudaca od rada na manje složenim predmetima omogućavamo brže rješavanje kompleksnih pravnih sporova.
- Redefinirat ćemo kompletnu postojeću strukturu drugostupanjskog sudovanja u svrhu ujednačenog postupanja, povećane specijalizacije, te bržeg sudovanja.
- Nastavit ćemo poticati otvorenu politiku sa svim dionicima, strankama, medijima i svakim pojedincem. Pristup informacijama nikad nije bio transparentniji, lakši i profesionalniji. Informacije o funkcioniranju sustava po prvi puta su necenzurirano stavljene na raspolaganja svim zainteresiranim osobama, tijelima ili organizacijama na web portalu ministarstva. Nastavljaju se ulagati naponi da se omogući automatiziran pogled u funkcioniranje sustava, čime se dodatno potiče transparentnost i odgovornost.
- Planiramo konačno uvesti red u vještačenja i tumače s jasnim definiranjem načina njihova izbora, kontrole kvalitete, naplate i discipline vještaka i tumača. rok provedbe je 2017.
- U četvrogodišnjem mandatu se obvezujemo smanjiti broj neriješenih sudskih predmeta ispod 280.000 predmeta jer smo iznašli odličan skup metoda i aktivnosti kojima je ta brojka ostvariva. Za samo 6 mjeseci, u kojima se okušala i implementacija tih metoda u ministarstvu pravosuđa i pravosudnim tijelima (i u suradnji s istima), uspjeli smo smanjit broj neriješenih predmeta za 70.000.
- Provest ćemo korekcijske mjere nastavno na provedenu funkcionalnu racionalizaciju mreže pravosudnih tijela.
- Potrebno je redefinirati pravosudna područja radi bolje organizacije rada i bržeg pristupa pravoj zaštiti. Nastaviti ćemo mjere u vidu stvaranja pravosudnih područja s posebnim statusom (formalni naziv treba definirati na radnoj skupini). Pravosudna područja koja obuhvaćaju teritorij Like, Istre, Gorskog kotara, jadranskih otoka i nekih drugih geografski specifičnih područja trebaju imati poseban status u tretmanu kada se radi o definiranju mreže pravosudnih tijela.
- Ojačat ćemo administrativne, tehničke i logističke procese Dražvnosudbenog i Državnoodvjetničkih vijeća. Ove institucije ne mogu kvalitetno obavljati poslove iz svog djelokruga bez profesionalne organizacije i dostatnih resursa za rad. Kašnjenja u imenovanju sudaca i sve češće pritužbe na netransparentnost postupaka dodatno smjanjuje nepovjerenje građana u sustav, što se nikako ne smije nastaviti. Odgovornost za učinkovito poslovanje je na svim akterima u sustavu. Također, kako bismo ojačali transparentnost sustava imenovanja sudaca i državnih odvjetnika, usmeni intervjui pred vijećima biti će tonsko snimani i objavljavani javno. Javnost mora znati na temelju kojih kriterija i kvaliteta DSV i DOV boduju a na poslijetiku i imenuju kandidate.
- Svako pravosudno tijelo će već u prvih 6 mjeseci biti obvezno sastaviti pisane planove rješavanja starih predmeta, te će se vršiti čvrsta kontrola postupanja po tim planovima. Rok za implementaciju prva polovina 2017.
- Planiramo u 2017. godini sve buduće programe i planove rada predsjednika sudova unificirati, uvesti obrasce planiranja različitih pravosudnih tijela, te pomno pratiti drže li se izabrani čelnici tijela plana i programa temeljem kojeg su izabrani na čelo tih tijela.

- Redefinirat ćemo sustav Okvirnih mjerila za rad sudaca te uvesti odvojenih metodologije za: a. Profesionanu evaluaciju rada sudaca; b. Određivanje potrebnog broja sudaca i državnih odvjetnika odnosno savjetnika i administrativnog osoblja; c. Određivanje opsega radnog opterećenja sudaca i DO na temelju složenosti predmeta odnosno potrebnog vremena za rješavanje istih (uvođenje sustava opterećenosti prema realnim kriterijima određenim nakon provedene studije složenosti predmeta)
- Realnom i ravnopravnom raspodjelom predmeta postići će se znatno ubrzanje rješavanje zaostataka što će također direktno utjecati na ukupnu duljinu trajanja postupaka. Stranke će profitirati a svijest i povjerenje javnosti će se povećavati, dok će zadovoljstvo i motivacija sudaca i ostalih dionika u pravosuđu biti puno veća.
- Počeli smo uvoditi sustav osiguranja kvalitete (QA) u Ministarstvo pravosuđa, a planiramo proširiti dobru praksu i na sva pravosudna tijela. Do kraja 2018. plan je da sva pravosudna tijela funkcioniraju po visokim standardima kvalitete.
- Sustav ovrhe, kao prisilne naplate dugova, treba remodelirati na način da se u potpunosti izbjegne mogućnost zloupotreba kroz uvođenje odgode prijenosa zaplijenjenih sredstava, kao i kroz kažnjavanje nesavjesnih ovrhovoditelja koji dva puta naplaćuju istu ovrhu ili ovršuju pogrešnu osobu. Ujedno se planira redefinirati mogućnost ovrhe na nekretnini za manje dugove, kao i redefinirati ovrhu na nekretnini kada se radi o jedinoj nekretnini ovršenika koji nema druge imovine, u kojem slučaju bi postojao izbor za ovršenika u vidu samostalnog (pod određenim uvjerima i procesima) ili društvenog zbrinjavanja. Rok za implementaciju početak 2017.
- U suradnji s resornim ministarstvima, a prije svega ministarstvom kulture, izmjeniti propise kojima se omogućava velikim pravnim osobama koji su pod upravom ili u vlasništvu RH (prije svega HRT), da u ovrsi koriste punomoćnike (odvjetnike), pa čak i javne bilježnike (davanjem javne ovlasti HRT-u da po uzoru na Hrvatske vode sami donose rješenja javnog karaktera). Rok za implementaciju sredina 2017.
- U suradnji s Ministarstvom financija i financijskim sektorom, razmotriti stvaranje posebne financijske institucije (tzv. „Bad Banks“) s ciljem da ista preuzme portfelje loših kredita (građana i drugih subjekata) i „očiste“ bilance kreditnih institucija, na razini cijelog portfelja uz obveznu analizu svakog pojedinačnog kredita, a kako bi se ekonomija i društvo rasteretili od loših kredita, kako bi se povećala naplata nanovo „redefiniranih“ kredita (ponajviše blokiranih građana), te ujedno omogućilo građanima koji su u blokadi, a koji su izvršili reprogram kredita, da ponovno „stanu na noge“.

MEĐUNARODNA PRAVOSUDNA SURADNJA, SIGURNOST I ZAŠTITA LEGITIMNIH NACIONALNIH INTERESA

- Značajnije ćemo se aktivirati na svjetskoj, a posebice europskoj i regionalnoj suradnji u pravosudnim stvarima. Tu se prije svega misli na kreiranje pravosudne politike u EU, ali i na stvaranje kvalitetnih, transparentnih, depolitiziranih pravosuđa u susjedstvu Republike Hrvatske. Kroz Ministarstvo pravosuđa, Republika Hrvatska će podupirati pravosuđa svih susjednih zemalja koje imaju volju pristupiti EU, ali samo uz njihovo ispunjavanje svih onih kriterija koji su osnova za pristupanje u EU. Pri tom će se poseban naglasak stavljati u praćenju ispunjavanja obveza na izbjegavanje sukoba nadležnosti pravosuđa zemalja

EU i zemalja kandidata, na obvezu suočavanja s prošlošću kroz kažnjavanje ratnih zločina, na poštivanje prava žrtava koja su standard u svim zemljama EU.

- Nastavit ćemo aktivni angažman i monitoring u postupcima pred međunarodnim ili stranim sudovima pred kojima se postupa protiv hrvatskih građana (bez obzira na nacionalnost ili pripadnost po drugom osnovu), kao i u postupcima koji imaju ili mogu imati implikacije na Republiku Hrvatsku ili njene interese.
- Aktivno ćemo promicati vrijednosti Europske unije i saveznika Republike Hrvatske koji imaju usvojene visoke vrednote u svoje pravosudne poretke.
- Sa zemljama s kojima imamo zajedničku suradnju ili zajedničke interese, konstruktivno ćemo surađivati i sklapati sporazume iz područja pravosudne suradnje.

15. OBRANA I BRANITELJI

„Bez strategije obrane, koja proizlazi iz Strategije nacionalne sigurnosti, teško je oblikovati učinkovitu obranu. Odmah nakon donošenja Strategije obrane, nužno je osmisliti Strategiju obrane..“

OBRANA

NACIONALNA STRATEGIJA SIGURNOSTI

Bez Strategije nacionalne sigurnosti ne može se efikasno i utemeljeno razvijati elemente nacionalne sigurnosti. Kako Strategija nacionalne sigurnosti proizlazi iz ukupne strategije razvoja, potrebno je osmisliti uključivanje stručnjaka u izradu svih strategija radi usklađivanja i povezivanja.

„Strategija nacionalne sigurnosti“ temeljni je dokument o strategijama očuvanja integriteta Republike Hrvatske i njenih građana u nadolazećem desetljeću. Unatoč tome što se ovaj dokument odnosi na relativno dugačak vremenski period, on mora definirati ugroze te ciljeve, načine i sredstva za njihovo otklanjanje. To je također živi dokument koji se pročišćava i ažurira u skladu sa promjenama u zemlji, njenom užem i širem okruženju. Upravo zato gotovo nevjerojatno zvuči činjenica da je posljednja Strategija nacionalne sigurnosti načinjena 2002. godine.

Novu Strategiju nacionalne sigurnosti trebalo je sastaviti iz barem četiri osnovna razloga. Prvi je ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo NATO-a 1. travnja 2009.. Strategijom, dakle, treba projektirati sigurnosti i obrane u zajedničkoj obrani iz koje se dobivaju korisni učinci za nacionalnu sigurnost, ali i ulažu nacionalni elementi kako bi Savez mogao funkcionirati. Drugi je razlog ulazak Republike Hrvatske u EU 2013. Treći su promjene u širem i bližem okruženju, a četvrti su aktualne društvene pojave.

Pisanje nove Strategije trebale su inicirati, ako ništa drugo, onda pojave i događaji koji su pokazali da je sustav nacionalne sigurnosti ozbiljno narušen: kornatska tragedija u ljeto 2007. , ledena kiša i blokada Gorskog Kotara u

zimi 2014./2015., katastrofalne poplave 2015. te aktualna izbjeglička kriza. Te pojave pokazuju da sustav „Upravljanja kriznim situacijama“ ima ozbiljnih propusta u organizaciji, koordinaciji, obučenosti i spremnosti snaga i da ponašanje aktera naliči na „gašenje požara“, umjesto da odaje plansko djelovanje.

Ono što i običnom laiku upada u oči je da se nigdje u kriznim situacijama ne pojavljuje snaga koja je inače u gotovo svim uređenim državama prva na sceni: pričuva Oružanih snaga.

Prema DUGOROČNOM PLANU RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2024. GODINE pričuva se sastoji od:

- ugovorne pričuve
- mobilizacijske pričuve
- razvrstane
- nerazvrstane

Prema tom dokumentu razvrstanu pričuvu će činiti vojni obveznici koji su osposobljeni za vojnostručnu specijalnost tijekom služenja vojnog roka, dragovoljnog vojnog osposobljavanja, u djelatnoj vojnoj službi ili kroz druge oblike osposobljavanja. Od ukupnog broja razvrstanih pričuvnika za njih do 20 000 odredit će se raspored u pričuvne postrojbe (pješačke, topničke, PZO i logističke pukovnije, bojne inženjerije i veze) raspoređene na teritoriju Republike Hrvatske.

Nadalje, nerazvrstanu pričuvu činit će vojni obveznici uvedeni u vojnu evidenciju (koji nisu odslužili vojni rok i nisu bili na dragovoljnom vojnom osposobljavanju) te će se samo u slučaju potrebe za narastanjem Oružanih snaga pozivati na ocjenu sposobnosti, osposobljavanje i u vojnu službu.

Pozivanje nerazvrstanih pričuvnika provodilo bi se u uvjetima kada profesionalni sastav i razvrstana pričuva neće biti dovoljni za provedbu misija i zadaća u zemlji. Nerazvrstana pričuva sudjelovat će u provedbi misija i zadaća Oružanih snaga u zemlji te se neće ustrojivati u mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga niti će se ustrojbeni mjesta nerazvrstanih pričuvnika prikazivati u ustroju postrojbi i zapovjedništava Oružanih snaga.

IZRADA STRATEGIJA OBRANE

Bez strategije obrane, koja proizlazi iz Strategije nacionalne sigurnosti, teško je oblikovati učinkovitu obranu. Odmah nakon donošenja Strategije obrane, nužno je osmisliti Strategiju obrane.

OSUVREMENJIVANJE ORUŽNIH SUSTAVA I RAVOJ RATNOG ZRAKOPLOVSTVA

Kako je osuvremenjivanje oružnih sustava već u tijeku, uz pomoć saveznika, posebno je važno da se ne dozvoli odumiranje ratnog zrakoplovstva jer je nadzor zračnog prostora važan, kako s aspekta sigurnosti, tako i s gospodarskog i političkog aspekta.

Prijedlog

Iskoristiti ogroman neiskorišteni potencijal „nerazvrstane pričuve“ na kojeg se iz raznoraznih razloga (bavljenje prioritetima – razvrstanom pričuvom, nedostatak sredstava, nedostatak ljudstva za ustrojavanje i organizaciju i sl.) neće još dugo obraćati pažnja.

Cilj

„Ugovorna pričuva“ i „razvrstana pričuva“ bit će potpora i nadopuna djelatnom sastavu OS . Cilj je da se iskoristi „nerazvrstana pričuva“ u kriznim situacijama jer su njene mogućnosti velike, a prednost njenog ustrojavanja i upotrebe nemjerljiva u psihološkom, povijesnom, sociološkom i nadasve ekonomskom smislu.

KONKRETNE MJERE

Smatramo da bi cijeli sustav pričuve trebalo postaviti na drugačiji način:

1. Ne toliko značajno, ali bitno: promijeniti naziv. Umjesto „razvrstana pričuva“ treba dati naziv „pričuva OS“, a umjesto „nerazvrstana pričuva“ treba dati naziv „domobranstvo“.
2. Financiranje Domobranstva treba decentralizirati, tako da i jedinice lokalne i regionalne samouprave sudjeluju u njegovu opremanju i obučavanju.
3. Na razini MO treba ustrojiti Odjel za pričuvu, a na razini MORH-a treba ustrojiti Zapovjedništvo za pričuvu sa Odjelom za Domobranstvo, dok na razini grana treba postojati Odjel za pričuvu sa Odsjekom za Domobranstvo koji bi se bavili planiranjem opremanja, pozivanja i obuke pričuve u suradnji sa jedinicama lokalne i regionalne samouprave.
4. Na razini županija treba ustrojiti domobranske bojne koje bi imale osnovnu misiju potpore civilnim institucijama i stanovništvu u procesu upravljanja krizama i u suočavanju s različitim vrstama rizika i prijetnji koje nisu klasične vojne prirode. Ostvarivala bi se potporom policiji i drugim državnim tijelima, potporom u zaštiti i spašavanju te potporom civilnom društvu.
 - a. Nazivi bojni i podređenih nižih postrojbi bili bi povijesni nazivi postrojbi HV iz Domovinskog rata (111. Bojna, 128. Satnija, 203. Vod PZO i slično).
 - b. Niže postrojbe ne bi nužno odmah bile opremljene potrebnom tehnikom, već bi se to činilo sustavno prema dostupnim sredstvima (PZO, inž. i slično), ali bi bile naoružane osnovnim pješačkim naoružanjem i opremljene odorama.
 - c. Upotrebu domobranstva mogao bi zapovjediti i niži državni dužnosnik (uz suglasnost onih koje određuje Zakon o obrani) u slučajevima kada to situacija nalaže ili u slučajevima proglašenja elementarnih nepogoda.
 - d. Postojeće udruge kao što je Radio mreža za opasnost, ERIPIO – udruga koja se bavi zaštitom i spašavanjem - i sl. trebale bi se ugraditi u ove bojne kao već postojeće snage. Ljudstvo je obučeno, međusobno se poznaje i unutar grupacije već postoji zapovjedni lanac.

Ovo bi funkcioniralo na modularnom principu – ako postoji potreba da se dio snaga izdvaja i šalje u ugrožena područja.

- e. Osim u prethodno navedenim slučajevima bojna bi imala i ceremonijalnu svrhu: postrojavanje u dane državnih i vojnih praznika (ovo je pogotovo važno za područja gdje više nema djelatnih OS - Rijeka i sl.).
- f. Dio bojne bio bi određen i za odavanje posmrtno počasti umrlom hrvatskom branitelju – neopravdano je da se za ovakve potrebe prevozi ljudstvo gardijskih brigada iz Knina ili Osijeka.
- g. Ciklus obučavanja trajao bi četiri godine, svake bi se godine 1/3 pozivala na smotriranje i obuku preko vikenda, a četvrta godina bi završavala vježbom bojne.
- h. Zapovjedni lanac, promicanja i ostali odnosi morali bi se urediti dopunom Zakona o službi u OS.
- i. Hrvatski časnički zbor morao bi postati „udruga od posebne važnosti“ i služio bi kao savjetodavno tijelo za planiranje i provođenje obuke bojne, ali i kao savjetodavno tijelo jedinicama lokalne i regionalne samouprave u planiranju upravljanja kriznim situacijama.

Smatramo da ovakav način organizacije „nerazvrstane pričuve“ pruža široke mogućnosti primjene u kriznim situacijama i da njezino daljnje razrađivanje u cjelovit i koherentan prijedlog može pružiti odgovor na pitanje gdje je mjesto pričuve u sustavu nacionalne sigurnosti. Ovakva organizacija ima mnoge prednosti, a ne zahtjeva velika sredstva jer snage već postoje, opremanje i naoružavanje može ići postupno kao dopuna već postojećeg.

BRANITELJI

Reintegracija braniteljske populacije pretpostavlja ostvarivanje uvjeta i jačanje njihovih znanja i kompetencija za ostvarivanje aktivne uloge na tržištu rada ili poduzetništvom (uključujući i socijalno poduzetništvo).

Potrebno je aktivno ih uključiti u projekte društvenog razvoja i u projekte predviđene za razvoj braniteljske populacije.

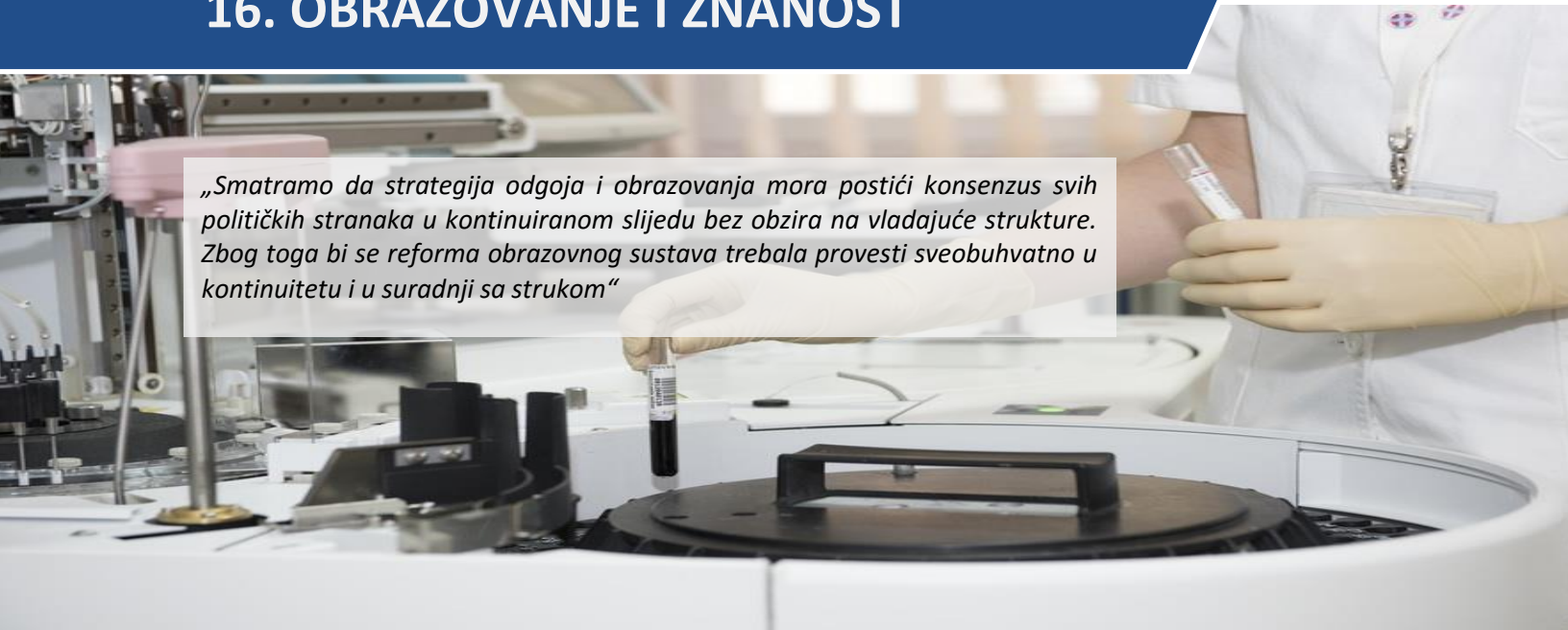
Braniteljima koji imaju mirovinu zakonski omogućiti da mogu zamrznuti mirovinu i izaći na tržište rada kao zaposlenici ili poduzetnici, a eventualno uslijed gubitka zaposlenja aktivira im se mirovina. Time ćemo ohrabriti branitelje da se žive od svoga rada i da budu aktivni sudionici društvenog razvoja.

Posebno je važno obiteljsko okruženje u ostvarivanju potpunije resocijalizacije, rehabilitacije i unaprjeđenja braniteljskog zdravlja i zadovoljstva.

Mnoge firme i institucije mogu postati partneri braniteljskih projekata i inicijativa. Javno-privatna partnerstva mogu biti kvalitetan oblik potpore razvoju braniteljskih inicijativa.

Pospješiti suradnju Ministarstva branitelja, Ministarstva zdravlja, Ministarstva rada i mirovinskog sustava te Ministarstva socijalne politike i mladih kako bi se pružile potrebne mogućnosti i pomoć teško bolesnim braniteljima i braniteljima s invaliditetom.

16. OBRAZOVANJE I ZNANOST

„Smatramo da strategija odgoja i obrazovanja mora postići konsenzus svih političkih stranaka u kontinuiranom slijedu bez obzira na vladajuće strukture. Zbog toga bi se reforma obrazovnog sustava trebala provesti sveobuhvatno u kontinuitetu i u suradnji sa strukom“

Kurikularnu reformu je, kao jedan dio nužne cjelovite reforme obrazovanja, potrebno provesti uz određene dopune i izmjene koje bi bile u skladu s analizom i prijedlozima stručnjaka, pri čemu naglasak mora biti na STEM-području (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika) .

Kurikularna reforma mora biti provedena uz konsenzus struke (znanstvenih instituta, HAZU, profesora i učitelja iz škola i fakulteta itd.), u suradnji s MZOS-om i proširenom stručnom ekspertnom skupinom.

Nužno je reformirati agencije pri MZOS-u, kao i NCVVO (Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja) koji moraju voditi i stručni dio posla oko unaprjeđenja nastave.

Dosadašnji način praćenja i vrednovanja učenika rezultirao je hiperprodukcijom odličnih učenika što otežava upise u srednje škole zbog ograničenih kapaciteta najpoželjnijih srednjih škola. Jedino relevantno vanjsko vrednovanje učeničkih postignuća u osnovnoj školi jest OECD-ov PISA projekt koji je kod nas proveden na uzorku od cca 6000 učenika 2006., 2009., 2012. i 2015. i koji je pokazao iznimno loše rezultate. Uvođenjem vanjskog vrednovanja („male mature“) iz relevantnih predmeta za nastavak školovanja na kraju završnog razreda osnovne škole izbjegli bi se problemi koje donosi hiperprodukcija odlikaša kao što je pogrešan izbor srednje škole ali i stres učenika, roditelja i učitelja pri upisu u srednje škole. Uvođenje vanjskog vrednovanja, uz ocjene iz pojedinih predmeta, rezultiralo bi i sustavnim praćenjem kvalitete rada nastavnika i znanja učenika te, posljedično, suzbijanjem „uravnolovke“ te težnji za nagrađivanjem kvalitetnijih nastavnika nasuprot sadašnjem stanju bez ikakvog stručnog praćenja kvalitete rada nastavnika i znanja učenika. Uzročno-posljedično, vanjsko vrednovanje je povezano i sa statusom prosvjetnih djelatnika u društvu. Niske plaće, a još više status prosvjetnih djelatnika u Hrvatskoj najveće su ograničenje i prepreka reformi procesa obrazovanja i uvođenju personaliziranog učenja u Hrvatskoj. Plaće u obrazovanju trebaju rasti u skladu s rastom produktivnosti – na način da se povećavaju plaće najboljih učitelja i profesora kroz dodatke na plaću. Status prosvjetnih djelatnika u društvu što je dijelom

posljedica loše promocije u sustavu obrazovanja. Potrebno je pokrenuti široku promotivnu kampanju kroz medije, MZOS te AZVO kako bi se unaprijedio status odgajatelja, učitelja i profesora u Hrvatskoj. Pored toga, potrebno je uvesti strože akademske standarde za prosvjetne djelatnike (primjer Finske koja traži magistarski specijalistički studij ili Južne Koreje koja propisuje obvezno plaćeno usavršavanje svake godine u trajanju od 100 sati). Unaprjeđenje statusa prosvjetnih djelatnika u društvu imperativ je za uspjeh reforme obrazovanja bez kojega će i Strategija znanosti i kurikularna reforma ostati samo slova na papiru.

Nužno je i povećati broj i iznos stipendija za studente tehničkih i prirodosnanstvenih fakulteta kako bi se učenike i studente motiviralo da upišu i završe navedene fakultete. Osim prethodno navedenoga, iz EU fonda za razvoj ljudskih potencijala potrebno je motivirati odabir profesorskog smjera na fakultetima stipendiranjem i posebnim dodatkom na plaću budućih profesora iz STEM-područja pri čemu je jednako bitno naglasiti da će se voditi briga o povećanju kvalitete sveučilišnih studija koje osposobljavaju za profesore i na kojima je ponegdje već prilikom upisa prisutna negativna selekcija nasuprot inženjerskim smjerovima. Takav je nastavni kadar potrebno dalje konkretno i djelotvorno stručno kontinuirano usavršavati. Ulaganjem u suvremenije opremanje prirodoslovno-matematičkih i tehničkih kabineta u osnovnim i srednjim školama omogućio bi se kvalitetniji praktični rad učenika u školi u skladu s potrebama i razvojem u 21. st. Navedeno se može potaknuti ukidanjem ili smanjenjem PDV-a na znanstveno-istraživačku opremu. Valja povećati i broj doktoranada i poslijedoktoranada u STEM-područjima uz nužnu kontrolu kvalitete rada mentora što se može postići automatskim raspoređivanjem doktoranada i poslijedoktoranada na projekte koji su pozitivno ocijenjeni u međunarodnoj evaluaciji (npr. projekti HrZZ, Horizon 2020, znanstveni centri izvrsnosti, projekti s međunarodnim financiranjem i sl.)

Potrebno je eliminirati mogućnost političke manipulacije smanjivanjem (na maksimalno 1/3 članova) broja predstavnika lokalnih i državnih vlasti u obrazovnim (školski odbori) i znanstvenim ustanovama te ograničiti trajanje dužnosti ravnatelja u osnovnim i srednjim školama.

Potrebna je kvalitetna i kontinuirana edukacija nastavnika i asistenata za rad s djecom s poteškoćama koja će se provoditi i vrednovati u praksi, ne samo u teoriji. Većina asistenata nema potrebno obrazovanje i znanje za rad s djecom s poteškoćama. Također velik broj nastavnika nije dovoljno pripremljen i educiran o samim poteškoćama i mogućim načinima rada koji bi obrazovanje olakšali kako učenicima tako i nastavnicima.

U obrazovanom sustavu potrebno je pojednostavljenje administracije u radu (uvođenje e-dnevnika u sve škole što žurnije, postupanje inspekcije isključivo na temelju neanonimne, tj. potpisane predstavke pri čemu bi podaci prijavitelja bili zaštićeni, kao simbolička poruka ukidanje obveze liječničke ispričnice za jednodnevni izostanak...)

Status visokoškolskih ustanova i studijskih programa RH treba biti definiran akademskim kriterijima i kriterijima izvrsnosti koji se trebaju oblikovati na nacionalnoj razini. U zakonu i u praksi ne postoji dovoljno jasno razlikovanje između veleučilišnih i sveučilišnih ustanova što dovodi i do neopravdanog podcjenjivanja kako strukovnog srednjoškolskog obrazovanja, tako i stručnih studija, a što pak posljedično utječe i na smanjenje kvalitete sveučilišnih studija. U nas nije provedena vanjska akreditacija svih visokoškolskih ustanova u cilju vrednovanja njihovih studijskih programa i načina rada/izvođenja nastave, broja stručnjaka i kapaciteta. Birokratski je, k tomu i mahom nepotpuno, provedena Bolonjska reforma: mnogi su studijski programi pretvoreni iz dvosemestralnih u jednosemestralne, povećan je broj kolegija, uveden rad u manjim grupama što je rezultiralo povećanom potrebom za nastavnicima koje MZOS nije spreman financirati; neujednačenost u studentskim obavezama za pojedine kolegije i u bodovnoj vrijednosti kolegija ne samo na različitim sveučilištima nego čak i na istim fakultetima.

Prijeko je potrebno pristupiti evaluaciji i izradi nove mreže visokoškolskih institucija u Hrvatskoj na kriterijima održivosti, izvrsnosti i transformacija sveučilišta prema pravno integriranim istraživačkim sveučilištima. Upisne

kvote u srednjim školama i na javno financiranim visokim učilištima valja uskladiti s potrebama tržišta i gospodarskom strategijom Republike Hrvatske. Valja povećati učinkovitost sustava visokog obrazovanja jasnijom i ujednačenijom evaluacijom studijskih programa i visokoškolskih ustanova, analizom znanja, kompetencija i vještina koje se ondje stječu. Potrebno je i redovito – stvarno, a ne fiktivno – evaluirati Bolonjsku reformu te osim upisnih kvota, prilagoditi i sam sadržaj nekih studijskih programa (uz prethodno jasnu distinkciju stručnih i sveučilišnih studija i onoga što svaki od njih znače, a sve to na temelju znanja i kompetencija koje studenti stječu) potrebama društva i tržišta rada. Potrebno je i pokretanje studija kojima se doprinosi gospodarskom razvoju, kao i prilagodba obrazovnog procesa stjecanju potrebnih kompetencija koje se traže u gospodarstvu, ujednačavanje studijskih programa među sveučilištima.

Porast izdvajanja za istraživanje i razvoj na 2.5% te obrazovanja na 6.0% BDP-a planira se ostvariti temeljem ubrzanja gospodarskog rasta, ali i kroz promjene u strukturi ulaganja. U odnosu na ostale članice EU, obrazovanje, istraživanje i razvoj u Hrvatskoj se skoro u potpunosti financira iz proračuna. Poreznim olakšicama za poduzeća koja investiraju u istraživanje i razvoj (oslobođenje dijela plaćanja poreza na dobit, smanjenje stope poreza na dobit, oslobođenja plaćanja komunalnog doprinosa, odobravanje prava na selektivno kreditiranje takvih poduzeća, tretiranje ulaganja u istraživanje i razvoj, obrazovanje od strane tih poduzeća kao reinvestirane dobiti i temeljem toga oslobođene od plaćanja poreza) potrebno je izmijeniti strukturu ulaganja na način da se dio od planiranog porasta izdvajanja na istraživanje, razvoj i obrazovanje pokrije kroz realni sektor gdje će se poduzeća kroz porezne olakšice i druge mjere stimulirati da povećaju ulaganja u obrazovanje. Jačim povezivanjem poduzeća s obrazovnim sustavom omogućit će se poduzećima stjecanje kvalitetnijih kadrova, ali i povećana potražnja za njihovim proizvodima i uslugama jer će se regije u kojima će poduzeća značajnije investirati u istraživanje i razvoj ubrzano razvijati u odnosu na druge regije u Hrvatskoj, bilježit će veće prosječne plaće i bolju obrazovnu strukturu stanovništva (veće plaće, a time i veća agregatna potražnja i kupovna moć). Potrebno je osigurati poticajan sustav financiranja visokoškolskog obrazovanja te omogućiti financiranje međunarodno ocijenjenih kvalitetnih projekata u sklopu Operativnog program konkurentnost i kohezija (usklađivanje HORZIN2020 i OPKK).

Inovativnost treba potaknuti olakšanim priznavanjem patenata i uspješnom komercijalizacijom istraživanja te drugačijom zakonskom regulativom kako bi inovator imao veću financijsku korist od uspješnog patenta ili inovacije.

U visokom obrazovanju valja uvesti sustav kvalitete, znanstvene izvrsnosti i nagrađivanja prema načelu produktivnosti.

- a) Sustav kvalitete na sveučilištima i ostalim obrazovnim institucija treba kontinuirano i značajno unaprjeđivati kroz osiguranje potrebnih preduvjeta (kadrova, organizacijski) kako bi sustav kvalitete u praksi zaživio u hrvatskom obrazovnom sustavu.
- b) Izazovi u nacionalnom i globalnom istraživačkom u današnje su vrijeme veći nego ikada. Svjedoci smo ekonomskih i društvenih paradoksa poput odvajanja (*the great decoupling*) proizvodnosti rada i prosječnih nadnica radnika uz jačanje nejednakosti u društvu zbog posljedica globalizacije i tehnoloških izazova današnjice (4 industrijska revolucija). U takvim uvjetima, osiguranje znanstvene izvrsnosti kao temelja za izvršavanje nastavnih programa postaje nužnost kako bi se budućim studentima osigurale vještine i sposobnosti koje će im omogućiti da po ulasku na tržištu rada uspješno se nose s problemom odvajanja (niskih nadnica uz rastuću proizvodnost) i padajućih nadnica u uvjetima rastuće nejednakosti i automatizacije.
- c) Svjetske rang-liste sveučilišta (*Webometrics - Ranking web of Universities*), koje se većinom temelje na istraživačkoj produktivnosti, sustavno postavljaju hrvatska sveučilišta u donji dio ili prema sredini ljestvice

prema kriterijima međunarodne prisutnosti, otvorenosti o izvrsnosti. Razloge za tako loše rangiranje valja tražiti u fragmentiranosti istraživačkoga prostora na sveučilištima, nedovoljnoj povezanosti istraživača, kako unutar pojedinoga područja tako i s aspekta interdisciplinarnosti i malog broja znanstvenika na sveučilištima koji sustavno objavljuje u međunarodno prepoznatljivim časopisima dovoljno visoke razine da ih se može smatrati kompetitivnima u Europskom istraživačkom prostoru. Većina znanstvenih publikacija ispod je razine europske kompetitivnosti. Stoga je potrebno sustavno razvijati mehanizme za poticanje kvalitete u istraživačkom radu i produktivnosti.

- d) Prilagodba svih procesa na obrazovnim institucijama i sveučilištima, učinkovitosti i kvaliteti istraživačkoga rada u cilju dostizanja znanstvene izvrsnosti kao preduvjeta da sveučilišta postanu istraživačka (nastavnih procesa, administrativnih i upravljačkih procesa, procesa upravljanja kvalitetom), a škole učenički laboratoriji.
- e) Uvođenje zakonodavnog okvira za razvoj istraživačkoga rada na sveučilištu kroz uvođenje sustava nacionalnih/međunarodnih istraživača (radnog mjesta istraživača – znanstveno i nastavno osoblje koje bi bilo uključeno u znanstvenu publikaciju i istraživanje, ali ne i nastavu ili zapošljavanje stranih državljana na poslovima istraživača pri sveučilištu – uvođenje sustava *predavač i istraživač* na sveučilištima).
- f) Sustav napredovanja u zvanja na sveučilištima treba se temeljiti na transparentnim kriterijima koji će poticati napredovanje najboljih profesora i istraživača, a ne kao dosad po isteku razdoblja od 5 godina. Kriterij za napredovanje u zvanje mora biti znanstvena izvrsnost, a ne vrijeme. Potrebno je i redefiniranje politike zapošljavanja na sveučilištima, a sve to pak uspostavljanjem strožih, transparentnijih i egzaktnijih (i u pogledu traženih uvjeta, i u pogledu načina biranja gdje za svaki natječaj valja uvesti obvezujuće nužno vanjsko vrednovanje) kriterija prilikom dolaska na sva (počevši od asistentskog) radna mjesta u znanosti i visokoškolskoj nastavi.
- g) Razrađivanje modela plaća u obrazovnom sustavu na način da se plaća sastoji od fiksnog dijela i varijabilnog dijela (bonusi) shodno rezultatima rada i mjerenja produktivnosti. Najbolji predavači i profesori ne mogu imati iste plaće kao i oni čija je proizvodnost puno niža – temeljni civilizacijski kriterij da se radnici nagrađuju prema rezultatima rada i očekuje se podrška sindikata uvođenju takvog pravednog i stimulirajućeg okvira vrednovanja rada u hrvatskom obrazovnom sustavu (donošenje nove uredbe o koeficijentima kroz dijalog sa socijalnim partnerima na kriterijima mjerenja efikasnosti u obrazovanju, definiranje osnovice plaća i nagrada te regresa u skladu s gospodarskim predviđanjima u ovom programu).
- h) Unapređenje sustava obrazovanja kroz uvođenje ICT na svim razinama obrazovanja čime će se povećati učinkovitost obrazovnog sustava i smanjiti administrativni troškovi u obrazovnom procesu.
- i) Potrebno je i jačanje kvalitete poslijediplomskog obrazovanja propisivanjem dodatnih strožih uvjeta za pristup obrani disertacije (što je ranih 90-ih bilo definirano čak i Zakonom).

Posebnu pažnju, napose u hrvatskome kontekstu, valja posvećivati i jačanju borbe protiv plagijata u infrastrukturnom (posebni softveri za takvo što), normativnom (stroži i jasniji propisi za poništenje stečenih zvanja) i odgojnom pogledu od najnižih razreda (jasno definirati kao krađu).

Potrebno je unaprjeđenje i jačanje institucije studentskog pravobranitelja visokog učilišta, kao i daljnje unaprjeđenje studentskog standarda (neravnomjerni su kapaciteti i kvaliteta smještaja u studentskim domovima u RH, kvaliteta prehrane u menzama).

Republika Hrvatska ima na razini EU jedan od najmanjih postotnih udjela uključenosti vlastitih građana u programe cjeloživotnog obrazovanja- Potrebno je pristupiti operacionalizaciji i izmjeni nacionalnog strateškog okvira cjeloživotnog programa (iz 2015.) u suradnji s hrvatskim sveučilištima (donošenje akcijskih planova za provođenje programa cjeloživotnog profesionalnog usavršavanja). Postojeći program (Strategija cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere u Republici Hrvatskoj 2016. – 2020.) predstavlja kvalitetnu osnovu za izradu akcijskog programa cjeloživotnog obrazovanja koji će se usmjeriti na rješavanje problema dugoročno nezaposlenih osoba. Kako bi se akcijski program cjeloživotnog obrazovanja kao i sama Strategija cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere u Republici Hrvatskoj 2016. – 2020. mogli sprovesti u praksi, potrebno je izgraditi i povezati institucionalni okvir (mrežu pučkih otvorenih učilišta, ustanova za obrazovanje odraslih, sveučilišta i škola) za provođenje mjera i ciljeva zacrtanih u programskim dokumentima. Uspostavit će se akcijska grupa na razini Vlade koja će biti odgovorna za provedbu akcijskog plana cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere kako bi se utjecalo na smanjenje dugoročne nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

Zbog svojeg položaja unutar karte Europe, Hrvatska je poželjan partner za združene studije na svim razinama. Potrebno je što prije pristupiti izradi jasnog nacionalnog okvira za združene studije na svima razinama (srednje škole i fakulteti) jer združeni studiji predstavljaju veliku priliku za hrvatski obrazovni sustav. Združeni su se studiji kombinacijom znanja, iskustva i metoda učenja profesora s tri ili više obrazovnih institucija koje kao partneri sudjeluju u izvođenju takvih studija pokazala iznimno uspješnima (jednako uspješno u srednjim školama i fakultetima). Koristeći načelo otvorenih komparativnih prednosti moguće je kroz sustav združenih studija mladima u Hrvatskoj pružiti mogućnost da slušaju najbolje predavače i stručnjake iz područja u kojima se žele specijalizirati i usavršavati. Programi združenih studija mogu se proširiti i na programe cjeloživotnog obrazovanja što bi moglo imati značajne pozitivne učinke jer time korisnici cjeloživotnog obrazovanja stječu znanja i vještine u interakciji s predavačima koji su najbolji u svome području što im daje prednost pred ostalim skupinama na tržištu rada. Troškovi organiziranja takvih studija raspodjeljuju se među više institucija čime je granična korisnost takvih programa daleko veća od graničnih troškova i ima značajan pozitivan utjecaj na ekonomski rast, životni standard i tržište rada u Hrvatskoj.

17. KULTURA

“ Bez strategije, besmisleno je govoriti o drugim problemima, jer bi njihova identifikacija pa onda i rješavanje trebali biti obuhvaćeni strategijom i ne mogu se rješavati pojedinačno. ”

GLAVNA POLAZIŠTA I GLAVNE SMJERNICE RAZVOJA SEKTORA KULTURE U RH

- Nepostojanje usvojene strategije razvoja kulture u RH do 2020.
- Nepostojanje jasne uloge kulture u cjelokupnom gospodarskom razvoju i povećanju životnog standarda RH do 2020.
- Nepostojeći sustav edukacije i pripreme ljudskih resursa za kulturni menadžment, mjerenje učinkovitosti i samofinanciranje
- Nejasno upravljanje identitetom i ulogom RH u EU s kulturnog aspekta

SMJERNICE PROGRAMA KULTURE MOST NL ZA PARLAMENTARNE IZBORE 2016.

- Izrada strategije kulture, na temelju kulturne politike RH, te donošenje zakona za realizaciju postavljenih ciljeva
- Povećanje udjela kulture u proračunu RH na 1% od 2017.g.
- Poticanje većeg udjela projekata koji se sufinanciraju iz ESI fondova

- Jačanje suradnje kulture, kulturnih industrija i resursa sa sektorima turizma, zabave, komunikacija, prometa i prerađivačke industrije
- Ostvarivanje međusektorske suradnje u svrhu jačanja gospodarsko-tržišnog konteksta
- Podrška djelovanju Hrvatskog audiovizualnog centra (HAVC), te jačanje, restrukturiranje i poboljšavanje dosadašnjeg programa rada
- Analiza djelovanja, stanja infrastrukture i tehnike, te analiza kvalitete i kvantitete rukovodećeg, umjetničkog, tehničkog i stručnog osoblja u ustanovama koje financira Ministarstvo kulture RH, te optimizacija poslovanja i kadrovske strukture
- Jačanje multidisciplinarnog pristupa u stvaranju sadržaja rada muzeja i galerija, jačanje fondova muzeja putem otkupa i donacija,
- jačanje međumuzejske suradnje, potpora projektima digitalizacije i informatizacije, podrška kontinuitetu svih dobrih praksi i programa
- Na području štice i održavanja kulturne baštine podrška kontinuiranom provođenju dobrih dosadašnjih analiza, strategija i akcija. Posebna preporuka i značajan zamah očekuje se provođenjem projekta „Priprema i provedba Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine“ čime se osigurava 380 milijuna kuna bespovratnih potpora iz Europskog fonda za regionalni razvoj
- Jačanje potpore književnom stvaralaštvu, neovisnim izdavačima, brojnosti i kvaliteti prijevoda na strane jezike; jačanje razvoja knjižnične djelatnosti i povećanje elektroničkih publikacija
- Potpora boljem organiziranju materijalnih i stručnih resursa u izvođačkim djelatnostima; jačanje suradnje s visokoškolskim učilištima i akademijama, te veća materijalna i stručna odgovornost upravljačkih struktura u kazalištima; obavezno uvođenje audicija za sva umjetnička zanimanja
- Pomno planiranje, financiranje i izvedba multifunkcionalnih infrastrukturnih objekata i projekata u kulturi; redefiniranje i organizacijsko restrukturiranje u odnosu na suvremene načine organiziranja i poslovanja
- Vraćanje financijske potpore neovisnim medijima uz sagledavanje i redefiniranje uvjeta suradnje; potpora 3. programu HTV i 3. programu HR , uz uvažavanje neovisnosti uredničke autorske i intelektualne slobode, te različitosti uvjerenja
- Potpora medijima koji djeluju u cilju jačanja civilnog društva, medija koji potiču i zadovoljavaju demokratske i kulturne potrebe građana
- Potpora festivalima suvremene elektroničke glazbe, program posebnih materijalnih potpora i olakšica, u suradnji s
- Ministarstvom turizma i srodnim ustanovama

IZRADA I USVAJANJE STRATEŠKOG OKVIRA I FINANCIRANJE

Postojeći problem je nepostojanje jasnog i definiranog strateškog dokumenta upravljanja sektorom kulture, kao jednog od glavnih strateških područja RH, a prijedlog rješenja je Izrada strateškog okvira prema metodologiji strateškog planiranja.

Udio financiranja kulture u RH iz proračuna je mali. Budžet Ministarstva kulture od 867,95 milijuna kuna (0,7225 % od državnog proračuna ako je iznos nakon rebalansa 120 mlrd za 2015 g.). Potrebno je udio u proračunu 1 % državnog proračuna

Udio financiranja kulture od igara na sreću samo 11,85 % za kulturu u 2015.g. Povećanje na 15% za potrebe financiranja min.kulture.

Financiranje putem EU ESI fondova. Slaba ponuda fondova za kulturne programa (osim kulturne baštine) i slaba asistencija resornog ministarstva u osmišljavanju projekata koji bi se sufinancirali iz ESI fondova. Rješenje je poticanje većeg udjela projekata koji se sufinanciraju iz ESI fondova.

Potpore za kulturne i medijske programe. Problem je netransparentno dijeljenje i korištenje potpora za kulturu. Prijedlog je:

- Revizija i definiranje kriterija i osmišljavanje dodatnih programa podrške financiranja neovisnih programa
- Formiranje povjerenstva unutar MK koje dodatno procjenjuje programe potpomognute iz proračuna, sa svrhom spriječavanja korištenja programa nenamjenski
- Definiranje kriterija monitoringa i evaluacije projekata, izrada follow up aktivosti i evaluacija rezultata

REDEFINIRANJE ULOGE KULTURE, KULTURNIH RESURSA I KULTURNIH INDUSTRIJA U RH

Značaj kulture u gospodarstvu RH

Potrebno je redefinirati način financiranja kulturnog sektora i upravljanja kulturnim resursima, te stavljanje u tržišno - gospodarski kontekst

Doprinos kulture, kulturnih resursa i kulturnih industrija u povećanju BDP-a RH kroz sljedeće aktivnosti:

- Izrada projekata kulturnog turizma i brendiranje destinacija
- Specificirani oblici poduzetništva u kulturi (sa stvarnim poduzetničkim aspektom i rezultatom)
- Javno-privatna partnerstva pri korištenju kulturnih resursa u svrhu zaštite kulturnih dobara, promociji kulturnog turizma i pružanja kulturnih usluga u zajednici

Oснаživanje kulturnih institucija i mjerenje dijela njihovih aktivnosti u komercijalnom kontekstu

Povezivanje kulture s drugim sektorima

Nedostatak strategija vertikalnog i horizontalnog povezivanja i suradnje s drugim industrijama i sektorima unutar RH i EU s ciljem stvaranja proizvoda i usluga s višom dodanom vrijednosti, jačanja kvalitete zajednice

- Izrada operativnih programa suradnje s srodnim (ključnim) industrijama (turizam i zabava, prerađivačka industrija, informacije i komunikacije, promet i sl)
- Međusektorski projekti - uvezivanje i podrška kreativnim industrijama (dizajn, obrtništvo, majstorstvo)
- Izrada modela javno-privatnog partnerstva kojemu je cilj kulturni proizvod ili usluga s visokom dodanom vrijednošću

Financiranje kulturnih institucija

Načini financiranja kulturnih institucija, ustanova i sl. s aspekta komercijalne održivosti i zaštite onog dijela koje je komercijalno neodrživ. Problem je osamostaljivanje kulturnih institucija i redefiniranje načina njihovog (samo) financiranja, odnosno neovisnosti o proračunu u onom dijelu koje je moguće staviti na tržište, a rješenje bi bilo:

- Optimizacija „hladnog pogona“
- Redefiniranje i organizacijsko restrukturiranje u odnosu na suvremene načine organiziranja i poslovanja
- Mjerenja učinkovitosti organizacije, procesa
- Rasterećivanje sustava uvođenjem modernih tehnologija i načina primjene istih

Određivanje profitnih jedinica unutar kulturnih organizacija

UPRAVLJANJE KULTURNIM IDENTITETOM RH U EU

Nejasno upravljanje identitetom i ulogom RH u EU s kulturnog aspekta. Nedefinirane kulturne politike na EU nivou. Prijedlog rješenja su:

- Jasno defiranje okvira koji afirmira RH kao jaku kulturnu točku unutar EU
- Definiranje strateških kulturnih resursa i njihove zaštite

LJUDSKI RESURSI I KULTURNI MENADŽEMENT

Upravljanje, kadroviranje (ljudski resursi)

Potrebno riješiti problem redefiniranja načina izbora menadžera, ravnatelja i upravitelja kulturnim institucijama, dobrima, resursima. Prijedlog rješenja je:

- Isključivanje političkog faktora pri izboru upravitelja, ravnatelja i sl. na natječajima
- Kriterij izbora održiv, ekonomski i terminski provediv program izrađen prema stručnim i umjetničkim standardima
- Definiranje kriterija odgovornosti upravljanja prema „standardima dobrog gospodara“
- Ocjenjivanje menadžmenta u kulturi i provedenih aktivnosti

OSTALA DJELOVANJA VEZANA UZ KULTURU

Regulativa zapošljavanja stranaca

Reguliranje radnih prava na području umjetničkog djelovanja stranaca, posebno onih izvan EU, a koji sudjeluju u realizaciji djela financiranih iz budžeta RH, na način da MK RH uvjetuje prioritarno angažiranje hrvatskih umjetnika, a tek na zahtjev i rješenje nakon razmatranja, angažira druge u istoj kvalitativnoj i umjetničkoj kategoriji.

Zakon o umjetničkim organizacijama

Problem privatne umjetničke organizacije i ustanove koje primaju značajnu potporu (više od 20 % ukupnog proračuna) od države, lokalne zajednice i gradova ulažu sredstava u financijske poslove sa svrhom zarade, te dugotrajno akumuliranje zarade, bez ulaganja i reinvestiranja u osnovnu kulturnu djelatnost po registraciji.

Rješenje je donošenje zakona o umjetničkim organizacijama i transparentnim i objektivnim financiranjem, koji regulira prikrivene dobiti unutar kulturnih institucija.

Postojeći problem je nepoštivanje obveze kontrole i državne revizije u kulturnim ustanovama, a rješenje strogo poštovanje obveze kontrole i državne revizije u kulturnim ustanovama svake godine, te obveza postupanja prema rezultatima revizije-odluka.

AUDIOVIZUALNE UMJETNOSTI

- Hitna izrada zakonskog prijedloga rješenja dosadašnje pozitivne prakse vraćanja dijela uloženi sredstava inozemnim producentima, u svrhu stimulacije filmskih projekata koji se odvijaju na području Republike Hrvatske, na način da se takva stimulacija povrata dijela ulaganja definira kao značajan doprinos promociji turizma i RH općenito; iznalaženje rješenja u suradnji s drugim ministarstvima (Turizam, obrazovanje i sport)
- podrška inicijativi HAVC (Hrvatski audiovizualni centar) u ideji projekta i izgradnje modernog filmskog studija, uz poticanje participacije EU fondova u financiranju toga projekta, te u kompletiranju i dovršavanju financijske i dokumentacijske konstrukcije
- daljnja aktivnost na restauraciji i digitalizaciji hrvatske arhivske filmske građe-hitni plan za spas te kulturne baštine; obzirom da je obrađeno 8% igranih filmova, a dokumentarne i animirane još manje, predlaže se osnivanje radne skupine pri ministarstvu kulture
- utvrđivanje osnova vlasništva nad filmovima proizvedenim prije 1991.g. u Hrvatskoj, i od ko/producenata s područja Hrvatske, te smjernice rješenja
- aktivnosti u vezi povratka i/ili obrade filmske građe značajne za Hrvatsku, a koja se trenutno nalazi pohranjena, i u vlasništvu republika bivše države
- daljnja podrška djelovanju HAVC, te jačanje, restrukturiranje i poboljšavanje dosadašnjeg programa rada
- daljnje razvijanje audiovizualnih umjetnosti, s posebnim poticanjem djelovanja unutar potprograma MEDIA, program Kreativna Europa 2014-2020.

Muzejska i galerijska djelatnost

- jačanje multidisciplinarnog pristupa u stvaranju sadržaja rada muzeja i galerija, te realizacije programa iz ostalih segmenata (osim muzejsko-galerijskih), kao što su izvedbeni, medijski i edukativni
- jačanje fondova muzeja putem otkupa i donacija
- jačanje međumuzejske suradnje
- povećanje broja muzejsko-galerijskih ustanova koje djeluju u lokalnoj sredini, sa zajedničkim sredstvima
- potpora projektima digitalizacije i informatizacije, vezano za muzejsku građu i njeno prikazivanje
- jačanje sprege muzejsko-galerijske djelatnosti i školskog i obrazovnog sustava, kroz obvezu edukacije utemeljene na korištenju svih dostupnih ponuda muzeja i galerija
- povećavanje mobilnosti građe
- isticanje uspješnih primjera muzeja i galerija koji posluju po najsuvremenijim i najučinkovitijim umjetničkim i financijskim praksama

Književno-nakladnička i knjižnična djelatnost

- potpora književnom stvaralaštvu
- potpora neovisnim izdavačima
- potpora brojnosti i kvaliteti prijevoda na strane jezike, te afirmaciji domaće knjige u zemlji
- potpora razvoju i distribuciji knjiga, časopisa i elektroničkih publikacija
- razvoj knjižničarske djelatnosti, sa osvrtom na potrebe korisnika i dostupnost u zajednici.

Štićenje i održavanje kulturne baštine

Ovaj veliki segment ima našu podršku u kontinuiranom provođenju dobrih dosadašnjih analiza, strategija i akcija. Posebna preporuka i značajan zamah očekuje se provođenjem projekta „Priprema i provedba Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine“ čime se osigurava 380 milijuna kuna bespovratnih potpora iz Europskog fonda za regionalni razvoj

Infrastrukturni projekti i objekti

pomno planiranje i raspravljanje o izgradnji novih objekata u manjim sredinama izvan velikih gradova; razmatranje multifunkcionalnog objekta, s višestrukim svrhom: knjižnice i medijateke s informatičkim odjelom i radionicom, glazbena radionica s instrumentima; dvorana iskoristiva i za umjetničke programe, kao i druge protokolarne svrhe, izložbeni prostor; prostori koji mogu služiti za kulturu, turizam i poduzetništvo; promišljanje ulaganja koje sa 30% većim sredstvima donosi višestruku korist.

Izvedbene umjetnosti

- analiza djelovanja, stanja infrastrukture i tehnike, te analiza kvalitete i kvantitete umjetničkog, tehničkog i stručnog osoblja u nacionalnim kazalištima (Zagreb, Rijeka, Osijek, Split, Varaždin)
- analiza, rasprava i odluka o brojnosti nacionalnih kazališta, te utvrđivanje uvjeta i načina dugoročne financijske i umjetničke održivosti nacionalnih kazališta. Izrada strategije (stanje, ciljevi, strategija, akcija)

Djelokrug rada ministarstva kulture

- pod nadzorom Min.kult. formiranje ekipe umjetnika koji bi multidisciplinarno organizirali i izvodili nastupe i sudjelovali na festivalima i manifestacijama u inozemstvu, namjensko proizvođenje programa na svjetskim jezicima, u svrhu nastupa u inozemstvu (sajmovi, festivali, smotre), te pred inozemnom publikom u Hrvatskoj
- evaluacija dosadašnjih programa i preispitivanje i korigiranje polazišne ideje stimuliranja vrhunskih
- kod odlučivanja o programima financiranim po natječajima i programima javnih potreba u kulturi-odluka da ministar/ica mora OBAVEZNO donositi odluke prema preporukama povjerenstava/vijeća, bez diskrecijskih odluka; odluke koje nisu usklađene s mišljenjem povjerenstava/vijeća, moraju u komunikaciji/sastanku s povjerenstvom/vijećem biti dodatno argumentirane i prihvaćene od strane povjerenstva/vijeća
- podrška kontinuitetu rada-nastavak i širenje obima projekata „Poduzetništvo u kulturi“ i „Kultura nova“ – kontinuirano

Suradnja

- povezivanje i suradnja Ministarstva kulture sa Hrvatskim klasterom konkurentnosti kreativnih i kulturnih industrija (HKKKKI)
- povezivanje i suradnja sa Institutom za međunarodne odnose (IRMO)

MEDIJI

Hrvatska radiotelevizija

Povećanje iskoristivosti radnih i kreativnih resursa unutar HRT, preusmjeravanje i organizacija u cilju stvaranje veće količine i kvalitetnijeg programa. Prevelik broj zaposlenih. Kvantitativno i kvalitativno nedostatna proizvodnja sadržaja i programa u odnosu na broj zaposlenih. Preveliko korištenje outsourcinga (izdvajanja posla prema vanjskim poduzećima) u proizvodnji materijala. Preveliko korištenje outsourcinga (izdvajanja posla prema vanjskim poduzećima) u proizvodnji materijala.

Televizije i medijske kuće s nacionalnom koncesijom

Potpuno nepostojanje sadržaja iz kulture, pogotovo Hrvatske, u tim medijima, te količina i kvaliteta proizvedenog domaćeg programa.

Uvesti strogo poštivanje uvjeta iz ugovora u koncesiji, za medijske kuće i televizije s nacionalnom koncesijom, o količini i kvaliteti proizvodnje domaćeg programa, te donošenje odluka i zakona o zaštiti nacionalnih interesa, i obaveze praćenja kulture i umjetnosti, te općenito donošenja propisa o programu koji nije diskriminirajući, ponižavajući, te koji je protivan svim općeprihvaćenim zakonskim, pedagoškim i civilizacijskim normama koje poštujemo kada posređujemo sadržaje djeci i mladima.

- Nedovoljna razvijenost izvaninstitucionalnih i neovisnih medija
- potpora izvaninstitucionalnim i neovisnim medijima
- potpora medijima koji se bave kulturom
- potpora medijima koji djeluju u cilju jačanja civilnog društva, medija koji potiču i zadovoljavaju demokratske i kulturne potrebe građana

Potpora razvoju usluga Hrvatske informativno novinske agencije – HINA.

18. GRADITELJSTVO

“Besplatni priključci na komunalnu infrastrukturu. Ishođenjem građevinske dozvole, jednokratno se plaća komunalni i vodni doprinos što bi trebalo podrazumijevati da je plaćena izgradnja cjelokupne komunalne infrastrukture i da se nova građevina može priključiti na nju.”

Ubrzati ishođenje građevinske dozvole ukidanjem ishođenja potvrde glavnog projekta.

Izmjenom Zakona o gradnji treba ukinuti nepotrebnu proceduru čime će se povećati odgovornost projektanta i znatno ubrzati proces ishođenja građevinske dozvole. Projektant je dužan svoje dileme komunicirati sa javnopravnim tijelima tijekom procesa projektiranja i zatražiti pismeno očitovanje od njih samo onda kada to sam odluči.

Izdavanje građevinskih dozvola pretvoriti u „tvorničku traku“ po raspisanim detaljnim procedurama i check listama. Svaki predmet zaprimljen na izdavanje građevinske dozvole mora biti odmah stavljen u proceduru, a procedura ne smije biti vezana za pojedinog referenta jer je onda „vezana“ i da njegov godišnji odmor, bolovanje... pa je predmete potrebno vezati za točno raspisane procedure i check liste koje po dinamičkom planu ispunjava raspoloživi referent. Cijeli postupak treba biti javan na web stranicama.

Besplatni priključci na komunalnu infrastrukturu. Ishođenjem građevinske dozvole jednokratno se plaća komunalni i vodni doprinos, što bi trebalo podrazumijevati da je plaćena izgradnja cjelokupne komunalne infrastrukture i da se nova građevina može priključiti na nju.

Prema tome, treba izbaciti naplatu priključaka na komunalnu infrastrukturu jer je infrastruktura plaćena iz davanja kod ishođenja građevinske dozvole.

Umjesto pojedinačnih tehničkih propisa za pojedine dijelove, donijeti integralni Tehnički propis za građevinske konstrukcije. Obim projektne dokumentacije i nivo razrade u isključivoj je vezi s dogovorom investitora i projektanta osim u propisanom dijelu.

Sadašnje stanje je da postoje tehnički propisi za drvene, betonske, čelične... konstrukcije pa je potrebno donijeti integralni tehnički propis sa građevinske konstrukcije u kojem će biti uključeni i najnovija tehnička saznanja o

staklenim i ostalim konstrukcijama. Na taj način će se osigurati preglednost tehničkih propisa, univerzalnost primjene i uključenost u moderne tokove inženjerstva. Uvjetovanje prevođenja pratećih HRN (norme).

Donošenje Zakona o upraviteljima

Područje koje je u potpunosti neuređen sustav, a stvoreno je ozbiljno tržište pa su moguće i manipulacije kojih zasigurno ima, a ne postoji niti osnovni kontrolni mehanizam (stress test upravitelja s ciljem utvrđenja da li evidentirani novac od pričuve zaista i postoji).

Odgovornost projektanata

Kod svake izmjene Zakona osigurati da ona bude jednostavno napisana (jasna i nedvosmislena) te da se nadležnost u tumačenju kao i odgovornost da projektantu, a komora i pravosuđe neka jače kontroliraju projektante.

19. ENERGETIKA

“Glavni cilj MOSTA bit će razvoj energetike baziran na novim energetskim konceptima koji će trajno doprinijeti da energetika bude u službi gospodarstva kroz poticanje razvoja tehnologije proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, liberalizaciju tržišta, veće zapošljavanje i trajna težnja za energetskom neovisnosti u svrhu izlaska iz gospodarske i socijalne krize.”

PROFESIONALIZACIJA DRŽAVNIH PODUZEĆA U PODRUČJU ENERGETIKE

U energetskim tvrtkama u državnom vlasništvu zahtijevamo uspostavu profesionalnog menadžmenta i sustava korporativnog upravljanja sa znatno smanjenim utjecajem ili čak bez utjecaja politike, koja bi se ograničila na utvrđivanje regulatornog okvira i definiranje nacionalne energetske strategije.

Cilj je uspostaviti odgovornost menadžmenta poduzeća prema ostvarivanju zadanih strateških ciljeva ali i zaštitu interesa dioničara, kako manjinskih, tako i države kao većinskog vlasnika, uz visoki stupanj društveno odgovornog poslovanja.

Nakon provedene profesionalizacije menadžmenta trgovačkih društava u sektoru energetike, takva društva će biti u mogućnosti izdavati nove vrijednosne papire na tržištima kapitala kako bi financirali nove projekte.

Država treba štiti nacionalne interese kroz skupštinu dioničara i nadzorne odbore, pri čemu zastupnike države treba birati profesionalno i po mjerilu stručnosti, znanja i iskustva, slično kao i profesionalni menadžment.

OZDRAVLJENJE SEKTORA NAFTE I PLINA

Nužno je pronaći rješenje za INA-u d.d., ključnu energetska kompaniju u sektoru nafte i plina, putem uspostave zdravog odnosa sa strateškim partnerom MOL-om ili pronaći neko drugo dogovorno rješenje poput novog strateškog partnera. Na temelju dosadašnjeg neugodnog iskustva s MOL-om, daljnja prodaja udjela države u INA-i postojećem strateškom partneru rezultirala bi daljnjim smanjenjem INA-inog tržišnog udjela i potpunom marginalizacijom INA-e, što se mora pod svaku cijenu izbjeći.

Sustavi transporta i distribucije prirodnog plina kao regulirane aktivnosti razvijali su se temeljem neopravdano ambicioznih planova razvoja. Hrvatski plinski transportni sustav je zbog političkih odluka doveden u vrlo loše stanje. Izgradnja plinovoda prema Dalmaciji je potpuni ekonomski fijasko a dugovi Plinacroa kroz ekstremnu transportnu tarifu guše sve kupce plina. Niska razina transportiranih i distribuiranih količina plina rezultirali su visokim tarifama, što upućuje na preizgrađenost sustava, te velike neracionalnosti u upravljanju. Potrošnja plina svake godine drastično opada i samo u 2014. je pala za 16% u distribuciji i 13 % u transportu. Nakon uspostavljanja

profesionalnog menadžmenta, nužna je konsolidacija sektora kroz reprogram dugova, dokapitalizaciju i otpis neaktivne imovine.

Zbog finansijskih poteškoća brojnih distributera plina, potrebno je pokrenuti konsolidaciju 34 distributera, prvenstveno prema okrupnjavanju te uklanjanju negativnog utjecaja lokalne politike.

Uz navedeno, Republika Hrvatska mora čim prije na temelju odrednica iz energetske direktive uspostaviti potpuna liberalizacija tržišta plina.

Projekt izgradnje LNG terminala mora se ubrzano provoditi, zbog interesa Republike Hrvatske, ali i zbog činjenice da je LNG terminal jedan od rijetkih energetske projekata od strateške važnosti za EU, ali i države izvan EU.

U novom okviru istraživanja i eksploatacije ugljikovodika nužno je staviti prioritet na zaštitu okoliša i druge strateške odrednice Republike Hrvatske te osigurati da se svaka pojedinačna eksploatacija temelji na detaljnoj višekriterijskoj analizi.

USPOSTAVA NAPREDNIH MREŽNIH SUSTAVA I REGIONALNOG TRŽIŠTA ENERGIJE

Bez obzira što je koncept Energetske unije za sada vrlo općenit i bez jasnih rokova, jasan je smjer integracije tržišta energije. Hrvatska u razvoju tržišta značajno zaostaje za zemljama u okruženju no to se može vrlo brzo nadoknaditi. Hrvatski trgovci energijom također značajno zaostaju za regionalnim igračima. Naročito je opasna situacija gdje ministar i vlada jedne EU zemlje u 21. stoljeću politički odlučuju o gradnji elektrana za proizvodnju električne energije i o tehnologiji koji većina zemalja napušta ili izbjegava (uvozni ugljen i uvozni plin). Gradnja takvih postrojenja u situaciji povijesno niskih cijena energije, stagnacije ili pada potrošnje, prekapacitiranosti proizvodnih energetske objekata, nesigurne opskrbe plinom i neizvjesne CO₂ politike je potpuna avantura. RH je izuzetno dobro povezana sa slobodnim prijenosnim kapacitetima i u okruženju je područja sa viškom električne energije iz lokalnog ugljena i hidroenergije. Većina postojećih proizvodnih objekata je zrela za revitalizaciju koja se može odraditi lokalnim znanjima.

Promocija i implementacija naprednih energetske mreža, uz sve pozitivne posljedice po energetski sektor, osigurava industrijski i gospodarski razvoj te tehnološki iskorak. Smatramo da je potpuno opravdano provesti ugradnju naprednih brojlara, kao prve faze, u sektorima el. energije, plina, toplinarstva i vode u roku 4 godine uz obuhvat najmanje 95% potrošnje. Nužno je ugradnju provoditi planski, na zajedničkoj infrastrukturi za sve energente. Projekti naprednih energetske mreža su prioritetni pri korištenju EU fondova. Poseban potencijal je mogućnost financiranja iz strukturnih fondova, pri čemu su energija i održivi razvoj jedno od četiri prioritetna područja pametne specijalizacije.

Poseban naglasak treba staviti na razvoj tržišta energije i potpuno podržati napore integracije hrvatske burze energije CROPEX s tržištem BiH, Crne Gore, Kosova, Albanije i Makedonije kao protuteža srpskoj burzi energije SEEPEX SPOT.

PROMOCIJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Poticanje OIE je za sada nužno kako bi smanjili utjecaj lokalnih i globalnih utjecaja u energetskom sektoru. Dobro organizirana društva koriste poticanje OIE za provedbu razvojne, socijalne i industrijske politike. To je do sada kod nas izostalo.

Kvota za sklapanje ugovora o otkupu energije po višestruko napuhanim cijenama je bila ispunjena po izuzetno nerazvidnim okolnostima blokirajući razvoj PV sektora. U sektoru vjetroenergetike zbog konflikta u kvotama HOPS-a (360-400-408 MW), Vlade RH (400 MW, NAP) i Sabora RH (1200 MW, strategija) pravna situacija je do kraja zbunjujuća.

Posebno zabrinjavajuća i štetna je dodjela dugogodišnjih ugovora o prodaji drvene sječke pod vrlo netransparentnim okolnostima. Dosadašnjom politikom potpuno je narušeno povjerenje investitora u sustav i prvo će biti potrebno sanirati postojeće probleme u vjetro- i PV sektoru.

Stihijski pristup politici OIE rezultirao je sudskim sporovima i arbitražnim postupcima s potencijalno velikim troškovima za RH.

Podrška obnovljivim izvorima energije u sljedećem razdoblju će biti provedena kroz tržišni pristup sustavu premija i uvođenju sustava bilanciranja za distribuiranu proizvodnju iz obnovljivih izvora energije.

Poticati Energetske zadruge u aktivnom uključanju članova lokalne zajednice u projekte obnovljivih izvora energije (OIE) koji su od velike važnosti za razvoj zajednice. Uključivanjem većeg broja građana kao dioničare/suvlasnike energetskeg postrojenja donosi korist i članovima zadruge, ali i lokalnoj zajednici. Iz ovog razloga znatno se smanjuje otpor i nepovjerenje građana prema izgradnji OIE u njihovoj neposrednoj blizini.

Mjere, program i vizija MOSTA:

- sanirati situaciju u području OIE kombinacijom nagodbe, arbitraže i regulative
- iskoristiti sustav poticaja za socijalne, razvojne i industrijske potpore sektoru OIE u skladu s EU propisima
- naglasak staviti na poticanje postrojenja za proizvodnju energije iz biološkog dijela komunalnog otpada i deponijskog plina sa saniranih odlagališta otpada.
- naglasak staviti na toplinske primjene sunčeve energije
- naglasak staviti na korištenje sječke i drvnih peleta u neplinificiranim područjima RH
- aukcije premija provoditi u kvartalnim razdobljima uz zemljopisnu raspodjelu kvota i investicijski horizont od nekoliko godina unaprijed.
- naglasak staviti na liberalizaciju izgradnje PV elektrana za vlastite potrebe bez štetnih posljedica na mrežu
- pojednostavniti porezni status individualnih proizvođača energije iz OIE
- zakonski i provedbeno osnažiti energetske zadruge i samim time zainteresirane građane učiniti poduzetnicima i dionicima profita u energetskeg kolaču koji za sada odlazi u inozemne džepove.

20. ZAŠTITA OKOLIŠA

“Republika Hrvatska ima neprocjenjivo nacionalno blago u vidu prirodnih i krajobraznih resursa za čije očuvanje je neophodno ustrojiti poseban sustav zaštite.”

Republika Hrvatska ima neprocjenjivo nacionalno blago u vidu prirodnih i krajobraznih resursa za čije očuvanje je neophodno ustrojiti poseban sustav zaštite. Zaštita okoliša i prirode je uvijek javni interes, na uštrb interesa pojedinaca, odnosno gospodarskih subjekata. U tom smislu treba pažljivo procjenjivati utjecaj na okoliš pojedinog zahvata, sve s ciljem da bi okoliš i prirodu sačuvali kao vrijednost za buduće generacije. Zaštićen okoliš i priroda i estetski dojam su posebno vrijedan ekonomski resurs koji se mora koristiti imajući na umu dugoročna opterećenja okoliša i prirode.

Zaštiti okoliša i prirode doprinijela je u velikoj mjeri i pravna stečevina Europske unije, ali su na tom području zatečeni ogromni zaostaci u usklađivanju s europskim zakonodavstvom. Primjera radi, Plan gospodarenja otpadom je trebao biti donešen do kraja 2014. godine, i kao uvjet za korištenje sredstava iz EU fondova iz programa 2014-2020., međutim zatečeni nacrt početkom 2016. nije bio u skladu s EU propisima iz 2010. Slična situacija je i s ostalom materijom iz područja zaštite okoliša.

Nadalje, stečevina EU je u zakonodavstvo prenošena na birokratski nesuvisao način, gdje su nerijetko složene procedure same sebi svrha, te u naravi ne ostvaruju cilj zbog kojih se takva procedura uopće provodi. Primjer za to su procjene utjecaja na okoliš i strateške procjene utjecaja na okoliš gdje u pravilu svi dobivaju pozitivno mišljenje, samo je procedura duža i skupa, tako da je jedini dobitnik takvog postupka privatni ovlaštenici, a ne javni interes. U tom dijelu MOST se zalaže za korjenitu promjenu takvog neodrživog sustava na način da se procedure pojednostave, budu manje skupe, manje dugotrajne, a da sada okoliš dobije primjerenu zaštitu.

Područje voda nije primjereno integrirano u zaštitu okoliša, te ga treba uključiti u resor Ministarstva zaštite okoliša i prirode, po ugledu i na europski ustroj. Republika Hrvatska posjeduje bogatstvo voda posebno s obzirom na činjenicu da se prostire nad velikom površinom krša koji je sam po sebi rezervoar vode, ali kao takav izložen svim onečišćenjima sa površine. Stoga je potrebno posebnu pozornost obratiti korištenju tla, posebno u kršu. Isto tako, nije primjereno regulirano pitanje oborinskih voda koje predstavljaju značajan izvor onečišćenje, sve su intenzivnije i imaju sve veću razornu moć, a sve je to posljedica pretjerane gradnje i stvaranja nepropusnih površina. Nadalje, ne oživotvoruje se politika ekonomičnog korištenja vode u smislu poticanja skupljanja i korištenja kišnice,

ponovna uporaba, te primjena održivijih oblika pročišćavanja otpadnih voda bliže mjestu nastanka. Proteklih godina su se kao standard nametali centralizirani sustavi koji transportiraju otpadne vode na velike udaljenosti, troše ogromne količine energije i pitke vode za transport, proizvode ogromne količine mulja na jednom mjestu, te imaju ispuste u vodotoke i u more. Gradnjom takvih uređaja nastaju sve veće količine mulja nekontrolabilne kvalitete koji, iako sadrži vrijedne hranjive tvari koje potječu upravo iz tla, ima i štetnih primjesa, pa njegova primjena može biti ograničena samo na određene namjene. Potrebno je u skladu s načelima kruženja u prirodi u cirkularnog gospodarstva sve više poticati decentralizirane sustave odvodnje u kojima se vrijedni resursi mogu iskoristiti.

Gleda zaštite mora, Jadran u smislu međunarodnog prava ima status zatvorenog mora, pa je stoga potrebno pojačati stupanj njegove zaštite u regulatornom i institucionalnom smislu. Potrebno je čak i ime Ministarstva zaštite okoliša i prirode mijenjati na način da se izriekom navedu morski prostori, pa bi naziv glasio Ministarstvo zaštite okoliša, prirode i morskih prostora, čime bi se uskladili sa stupnjem zaštite i organizacijom sa Republikom Italijom. Jadransko more je ugroženo onečišćenjem iz kopnenih i izvora s brodova, te klimatskim promjenama jer su obale u primorskim mjestima niske. Isto tako, obalni ekosustavi su ugroženi prekomjernom gradnjom, krčenjem raslinja, erozijom, nasipavanjem, industrijom, te onečišćenjem zraka od brodova koji koriste jeftino nekvalitetno gorivo. Nužno je oživotvoriti i morsko prostorno planiranje.

U pogledu gospodarenja otpadom, nakon donošenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2016-2022. potrebno je ubrzano povući namjenska sredstva iz EU fondova kako bi se ubrzano pristupila postizanju ciljeva iz obveza Republike Hrvatske, posebno u pogledu smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji se odlaže, smanjenja količine odlaganja biorazgradivog otpada, te postizanja 50% recikliranja plastike, stakla, papira i metala do 2020. mjerama sprečavanja nastanka otpada, kućnim kompostiranjem, komunalnim kompostiranjem, radom reciklažnih dvorišta i izgradnjom sortirnica.

U pogledu zaštite prirode potrebno je unaprijediti zaštitu kako unutar zaštićenih područja, tako i izvan njih. Posebna je tu uloga prostornog planiranja na kopnu i na moru, praćenja promjena u korištenju zemljišta geosnimanjima, te bliska suradnja s lokalnim zajednicama i zaštitarima okoliša.

Potrebno je poticati primjerenu malu obalnu plovidbu kao ekološki i ekonomski najisplativiji prijevoz robe i putnika na Jadranu. Potrebno je oslanjati se na proizvodnju energije poglavito od Sunca, s naglaskom na krovove i za vlastite potrebe kućanstava, a hidroenergiju ne knjižiti u kvotu obnovljivih izvora zbog zamagljivanja statistika.

Proizvodnja roba i usluga namijenjenih postizanju ekoloških ciljeva otvara ogromne mogućnosti za domaće malo i srednje poduzetništvo, te je radno intenzivno za lokalno stanovništvo.

21. POLJOPRIVREDA

„Prehrambena nezavisnost i poljoprivreda kao prioritet, a ne problem“

Prehrambena nezavisnost i poljoprivreda kao prioritet, a ne problem. Hrvatska je prehrambeno ovisna o uvozu oko 45 posto, a Europska unija svega osam posto. Nastojat ćemo napraviti veliki zaokret u poljoprivrednoj politici, barem u okvirima koliko je dozvoljeno pristupnim ugovorom. Ako se to ne učini poljoprivredna gospodarstva koja se bave proizvodnjom hrane, nastavit će propadati.

Kod nas se forsiraju priče o nužnoj industrijalizaciji sela, iako je u zemljama EU-a visoka proizvodnost u poljoprivredi desetljećima razvijana na principima zdravog i vitalnog sela. Decentralizacija i razvoj nužno ovise o pružanju "života" hrvatskom selu.

Isto se planira postići:

1. Uspostavom Strateških smjernica razvoja poljoprivrede i prehrambene industrije 2017. – 2027.godine
2. Postizanjem potpune učinkovitosti Programa ruralnog razvoja
 - Izmjene uvjeta, kriterija i financijske alokacije unutar pojedinih mjera s obzirom na razvoj mikro, malih i srednjih gospodarstva, s naglaskom na obiteljska poljoprivredna gospodarstva
 - Pojednostavljenje prijave, procesa obrade i izvještavanja
 - Realizacija financijskih instrumenata
3. Uređenjem tržišnih uvjeta za poljoprivredne proizvode
4. Stavljanjem u funkciju državnog poljoprivrednog zemljišta
5. Uređen sustav inspekcije

Iskorištenost Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi u prvih šest mjeseci 2016.godine veća je za 13% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a iskorištenost Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj porasla je za 85% u istom razdoblju. Naime, povučeno je iz EU fondova 529 milijuna kuna više u odnosu na isto razdoblje

prethodne godine, odnosno istovremeno se smanjilo opterećenje sredstava državnog proračuna za 265 milijuna kuna. Mjere potpore, primjerice Ekološka poljoprivredna proizvodnja i Teži uvjeti gospodarenja u poljoprivredi od ove godine financiraju se iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

Pokrenute su aktivnosti vezane uz donošenje sljedećih zakonskih i strateških dokumenta sa svrhom osiguranja temelja zdrave poljoprivredne proizvodnje u ruralnom području i održivosti hrvatskog sela:

1. Strateške smjernice razvoja poljoprivrede i prehrambene industrije 2017. – 2027.godine

Strateške su smjernice temeljni planski dokument politike razvoja poljoprivrede i prehrambene industrije. Izrada strateških smjernica temelji se na suradnji niza partnera u okviru radnih grupa i javnih rasprava koje čine stručne organizacije, organizacije proizvođača, državna uprava i civilni sektor. Kroz rad Vijeća za koordinaciju i nadzor izrade strateških smjernica obuhvatit će se globalni makroekonomski pregled, poljoprivredno – prehrambeni lanac vrijednosti, globalna kretanja, poljoprivredno – prehrambeni trendovi u EU, klima i okoliš.

2. Zakon o zabrani nepoštenih trgovinskih uvjeta u lancu opskrbe hranom

Ministarstvo poljoprivrede izradilo je Nacrt Zakona o nepoštenoj trgovačkoj praksi koji je u fazi rasprave. Ovim Zakonom uredit će se pravila i sustav mjera za sprječavanje nametanja nepoštenih trgovinskih uvjeta i praksi, utvrđuju se nepošteni trgovinski uvjeti i prakse u proizvodnji, preradi i trgovini poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima čijim se nametanjem iskorištava značajnija tržišna snaga otkupljivača /prerađivača ili trgovaca te ovlasti, zadaće i postupanje tijela nadležnog za provedbu ovog Zakona.

3. Zakon o komasaciji poljoprivrednog zemljišta

Novim Zakonom o komasaciji poljoprivrednog zemljišta potrebno je promijeniti postupak komasacije te promijeniti dosadašnji pristup u kojem se procesom upravlja s razine centralne vlasti. Potrebno je stvoriti mogućnosti da se pokretanje procesa inicira sa razine lokalne zajednice te upravljanje procesom prenijeti na regionalnu razinu radi povećanja učinkovitosti provedbe i ostvarivanja ciljeva u kraćem vremenu.

4. Zakon o hrvatskoj poljoprivrednoj komori

Novi Zakon o hrvatskoj poljoprivrednoj komori uredit će postojeći zakonski okvir sukladno pozitivnoj praksi sličnih udruženja u EU.

5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi

Zakon će se prvenstveno redefinirati obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, kao tradicionalni organizacijski oblik obavljanja poljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima.

6. Uredba o obrascu i načinu vrednovanja gospodarskog programa korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske

Cilj je ostvariti ravnotežu između malih i velikih gospodarskih subjekata obzirom na mogućnost zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta. Provedena radikalna izmjena sustava bodovanja gospodarskog programa na temelju kojeg je moguće ostvariti 60 bodova od mogućih 100 bodova na javnom pozivu za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH. Naglasak je na specifičnim bodovima koji se odnose na vrstu proizvodnje, a prednost u bodovanju donosi stočarstvo, pri čemu je moguće maksimalno ostvariti 40 bodova. Smanjen je broj općih bodova, pri čemu je moguće maksimalno ostvariti 20 bodova.

7. Nacionalni program pomoći sektoru vina 2014.- 2018.

Izvršene su izmjene i dopune Nacionalnog programa pomoći sektoru vina s ciljem prilagodbe dinamike učinkovitijeg korištenja sredstava godišnje omotnice od 10,5 milijuna EUR i primjene triju mjera: promocije i marketing, rekonstrukcije i konverzije vinograda i investicije u vinarije.

8. Mjere sprječavanja i upravljanja krize na tržištu – postupak povlačenja jabuka i mandarina sa tržišta

Nacrt *Pravilnika o provedbi privremenih izvanrednih mjera potpore proizvođačima jabuka i mandarina za postupak povlačenja s tržišta za slobodnu distribuciju* i stavilo ga u javnu raspravu kako bi sredinom kolovoza stupio na snagu i kako bi proizvođači jabuka i mandarina dobili priliku koristiti količine koje je Europska komisija dodijelila Republici Hrvatskoj.

9. Nastavlja se s Programi za poboljšanje dostupnosti hrane – shema školskog voća

Ministarstvo poljoprivrede izradilo je Nacionalnu strategiju za provedbu *Sheme školskog voća i povrća za razdoblje od 01.kolovoza 2016. do 31.srpnja 2017. godine*. Hrvatskoj je odobreno gotovo 50% više financijskih sredstava u školskoj godini 2016./2017. Shema školskog voća i povrća financirat će se sa 90% financijskih sredstava iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi.

10. Strategija za provedbu programa mlijeka u školama za razdoblje od 1.kolovoza 2016. godine do 31. srpnja 2017. godine

Strategijom je predviđeno da troškovi provedbe programa mlijeka u školama u 2016./2017. školskoj godini iznose 5.480.000,00 kuna.

11. Nacionalni pčelarski program za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Program je prošao proceduru prihvatanja od strane Europske komisije te je u postupku objave Provedbena odluka za odobrenje. Ukupna vrijednost programa u trogodišnjem razdoblju iznosi 52.683.306,08 kuna.

12. Provedba Uredbe o privremenoj izvanrednoj pomoći poljoprivrednicima u sektoru stočarstva

Proizvođačima je isplaćen dodatni dozvoljeni iznos potpore do 100% odgovarajućeg iznosa potpore Unije odnosno dodatnih 13.825.763,72 kuna iz Državnog proračuna, ukupno je proizvođačima sirovog mlijeka isplaćen iznos od 27.651.527,44 kuna. Ukupno je 5.419 korisnika ostvarilo pravo na proizvodno vezanu potporu za krave u proizvodnji mlijeka.

13. Provedba programa izravnih plaćanja 2015. – 2019.

U primjeni je novi model izračuna prava na plaćanja koji je prihvaćen 2014. godine, pri čemu se prva isplata potpora na temelju ovog modela provodi od proizvodne 2015. godine. Za financiranje izravnih plaćanja od 2015. godine Republika Hrvatska ima na raspolaganju mogućnost korištenja maksimalno 432,4 milijuna eura odnosno 3,3 milijardi kuna, pri čemu se udio EU financiranja postepeno povećava do 2022. godine.

14. Mjere državne potpore za potrošnju plinskog ulja oslobođene plaćanja trošarine u sektoru poljoprivrede i ribarstva do 2017.godine

Trošarinsko oslobođenje za korištenje plavog dizela je mjera neizravne državne potpore u visini od oko 600 milijuna kuna godišnje za sektor poljoprivrede i ribarstva. Nužno da s Ministarstvom financija do rujna 2016.

godine osmisliti mjeru državne potpore za razdoblje od 2017. godine i nostrificirati je Europskoj komisiji kako bi se mjera mogla primjenjivati od 1.siječnja 2017.godine

15. Inspekcijski nadzori poljoprivredne inspekcije u suradnji s drugim nadležnim inspekcijama

Radi zaštite interesa hrvatskih proizvođača, ali i potrošača nužno je uspostaviti stabilan i učinkovit sustav provedbe inspekcijskih nadzora. Provedeni su koordinirani inspekcijski nadzori u koji su pored poljoprivredne inspekcije sudjelovale: veterinarska, sanitarna, tržišna inspekcija i inspekcija Carinske uprave, kako bi se obavila kvalitetna kontrola brašna, mlijeka i mesa koje dolazi, odnosno koje se nalazi na tržištu Republike Hrvatske.

16. Program ruralnog razvoja – smjernice

Uprava za upravljanje EU fondovima za ruralni razvoj, EU i međunarodnu suradnju tijekom perioda susrela se s brojnim izazovima. Nužno je u narednom periodu učiniti iskorak i izmijeniti Program ruralnog razvoja na način da mjere na što bolji način odgovaraju razvoju poljoprivrednih gospodarstva jamčeći zadržavanje mladih obitelji u ruralnom području i širenje poljoprivredne proizvodnje. Jedan od glavnih prioriteta je kvalitetno kreditiranje poljoprivrednog sektora i ruralnih područja, nužno za postizanje konkurentnosti poljoprivrede i brži lokalni razvoj.

Dokaz smjera zadržavanja mladih obitelji i malih gospodarstva u ruralnom području Republike Hrvatska, razvidne su kroz jasne odluke Ministarstva poljoprivrede o povećanju alokacija za natječaj u sklopu mjera 6 Programa ruralnog razvoja:

- Povećanje alokacije za **natječaj za mlade poljoprivrednike** sa početnih 8.300.000,00 eura na 18.300.000,00 eura čime je omogućeno financiranje **366 mladih poljoprivrednika**
- Povećanje alokacije za male poljoprivrednike povećana je za 1.800.000,00 eura, pa je ukupno alocirano 16.800.000,00 eura, čime je omogućeno financiranje **1120 malih poljoprivrednih proizvođača**

17. Program ruralnog razvoja – financijski instrumenti

Financijski instrumenti predviđeni su u sklopu odobrenog PRR, no ne u prvoj fazi njegove provedbe. U svrhu procjene realne potrebe za implementacijom financijskih instrumenata obveza je Ministarstva poljoprivrede kao upravljačkog tijela da izradi ex ante analizu tržišta s ciljem utvrđivanja nedostataka odnosno neoptimalnih situacija koje bi se primjenom financijskih instrumenata anulirale u narednom razdoblju.

18. Program ruralnog razvoja – natječaji

U svrhu što boljeg odgovora potrebama proizvođača i stanovništva ruralnog područja tijekom 2016. godine krenulo se u izmjene 15 pravilnika, od kojih su objavljena četiri, četiri su u završnoj fazi, e-savjetovanju, poslana u objavu u Narodnim novinama dok ih je još sedam u postupku izmjena.

VETERINARSTVO

Područje veterinarstva ključ je kontrole i očuvanja visokih standarda zaštite zdravlja ljudi, kako putem nadzora nad lancem proizvodnje hrane životinjskog podrijetla, tako i daljnjim podizanjem zdravstvenih statusa populacije domaćih životinja. Uz daljnje konstantno praćenje i nadogradnju postojećeg zakonskog okvira, dodatna

pozornost bit će posvećena mogućnostima što bolje prilagodbe naših nacionalnih propisa specifičnim zahtjevima i mogućnostima u kojima se nalaze hrvatski proizvođači, unutar okvira omogućenih EU zakonodavstvom.

U tom smislu, poseban naglasak stavljen je na daljnji razvoj sljedećih područja:

- 1) Nastavak koordiniranih akcija veterinarske inspekcije započelih 2016. godine na području cijele zemlje, u suradnji s predstavnicima carinske i porezne uprave, s ciljem daljnjeg suzbijanja sivog tržišta u prometu živih životinja, odnosno nepropisnog i nelegalnog rada objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla.
- 2) Daljnji razvoj nacionalnih standarda zaštite (dobrobiti) životinja: pripremljen je novi Zakon o zaštiti životinja, koji donosi značajne pomake u odnosu na kontrolu i zbrinjavanje populacije pasa lotalica, na korištenje životinja u znanstvenim pokusima, kao i na ograničenja u držanju divljih životinja.
- 3) Učinkoviti dovršetak programa ostvarivanja zdravstvenih statusa populacije domaćih životinja – iskorjenjivanja pojedinih bolesti: do konca 2020. godine Hrvatska će postati zemlja službeno slobodna od tuberkuloze, enzootske leukoze i bruceloze goveda, klasične svinjske kuge te bruceloze ovaca i koza. Pojedine regije bit će slobodne i od bolesti Aujeszzkoga u svinja.

Nastavak rada na implementaciji mjera prilagodbe zahtjevima utvrđenih propisima Europske unije o hrani životinjskog podrijetla, kojima se smanjuju zahtjevi kojima moraju udovoljavati objekti malih proizvođača (objekti malog kapaciteta), ne dovodeći u pitanju zdravstvenu ispravnost tako proizvedene hrane.

ŠUMARSTVO

Hrvatsko šumarstvo značajna je gospodarska grana Republike Hrvatske. Naime, šume i šumarstvo imaju potencijale da kroz osiguravanje zelenih radnih mjesta doprinesu razvoju ruralnog prostora i nacionalne ekonomije kroz povećanje udjela u bruto nacionalnome dohotku. Šumarstvo se treba očitovati kroz ekološku, socijalnu i ekonomsku ulogu, te da se zasniva na održivosti, potrajnosti, općekorisnim funkcijama šuma i ruralnom razvoju kao okosnicama zelene ekonomije, gdje se optimizira doprinos šuma rastu i razvoju zelenih radnih mjesta, zdravom životom okruženju i blagostanju društva.

- Izrada Strategije šumarstva Republike Hrvatske za razdoblje 2016. – 20130. godine
- Izrada zakonodavnog okvira – pojednostavljenje sustava i procedura

Kroz Uredbu o osnivanju prava građenja na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske kojom je otvorena mogućnost investicijskim projekta u svrhu izgradnje kampa i golf igrališta izvan građevinskog područja odnosno otvaranja novih projekta u turističkom sektoru, a uz zaštitu vlasništva Republike Hrvatske i cjelovitosti šumskogospodarskog područja .

- Uspostavljanje baze podataka

Šume su nacionalni interes građana Republike Hrvatske stoga je bilo započeti s priprema za provedbu druge nacionalne inventure šumskih resursa, uz evaluaciju rezultata prve nacionalne inventure šumskih resursa

provedene još 2009.godine. Isto tako je pokrenut s Hrvatskim šumama suradnja na izmjeni korištenja baza podataka s ciljem stvaranja jedinstvenog informacijskog sustava u šumarstvu.

- Provođenje programa ruralnog razvoja u šumarstvu

DRVNA INDUSTRIJA

Hrvatske šume d.o.o. glavni su dobavljač drvne sirovine za proizvodnju gospodarskih subjekata ekonomskih djelatnosti prerada drva i proizvodnja namještaja, a njihova poslovna suradnja na području drvnog sortimenta realizira se putem višegodišnjih ugovora. Drvna industrija nosi golemi potencijal radnih mjesta u ruralnim područjima, te izvozni potencijal finalnih proizvoda.

Nužno je stvoriti uvjete razvoja i širenja značaja ove grane koji se ogledaju u:

- Donošenje Strategije razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2016. – 2020.

Ministarstvo poljoprivrede iniciralo je izradu krovnog dokumenta, koji će u svom petogodišnjem razdoblju provedbe biti usmjeren na stvaranje trenutno nepostojeće institucionalne i infrastrukture podrške kojim će se osigurati preduvjeti održivog gospodarskog rasta i razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja. Učinci provedbe Strategije ogledali bi se kroz: ekonomski učinci poput rasta dodane vrijednosti, isporuke roba na tržište EU i izvoza u treće zemlje, društveni učinci poput povećanja zaposlenosti i ravnomjernog regionalnog razvoja i ruralnog područja, okolišni i energetski poput povećanja smanjenja emisije stakleničkih plinova, iskorištavanje energetskog potencijala biomase, učinkovitosti u proizvodnji električne i toplinske energije te povećanje korištenja drva umjesto energetski intenzivnih materijala.

- Interventne mjere pomoći gospodarskim subjektima ekonomskih djelatnosti prerada drva i proizvodnja namještaja

Zbog trenutnog negativnog kretanja na međunarodnom tržištu koje se ogleda u blokadi prodaje proizvoda iz određenih vrsta sirovine; zbog proizvođača koje karakterizira duži ciklus proizvodnje i naplate; te zbog problema dostupnosti i dostatnosti drvne sirovine, Ministarstvo poljoprivrede je iniciralo interventne mjera pomoći, u suradnji s Hrvatskim šumama d.o.o. i Udruženjem drvno-prerađivačke industrije pri HGK, kako slijedi (a) Pomoć u opskrbi drvnom sirovinom kroz dodatne količina gospodarskim subjektima primarne prerade drva, malim pilanarima, koji dominiraju na području Ličko-senjske županije, Primorsko – goranske županije i Bjelovarsko-županije, uvažavajući poslovnu politiku HŠ d.o.o. i trenutnu raspoloživost količina drvne sirovine po vrstama (*Odluka o odobrenim količinama trupaca za 2016. Godinu, Ur.broj: DIR-03/DB-2016-725/11 od 24. lipnja 2016.*); i (b) Nadzor izvršenja kupoprodajnih ugovora s HŠ d.o.o. s ciljem smanjenja udjela neformalne ekonomije, a posljedično osiguranja dodatnih količina drvne sirovine, od strane Ministarstva poljoprivrede, Udruženja drvno-prerađivačke industrije pri HGK i HŠ d.o.o. (Sporazum o provedbi kontrole za kupnju drvne sirovine, Ur.broj: DIR-03-13-1114/03 od 6. lipnja 2016.).

Ovakve mjere intervencije nužno je zadržati i u budućnosti uslijed ovakvih situacija na tržištu kako bi se osigurali uvjeti za razvoj djelatnosti prerade drva i proizvodnja namještaja.

- Mapiranje prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske

Izravno se pridonosi kvalitetnijem usmjeravanju rasta i razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja, aktivnijoj suradnji s realnim sektorom i smanjenju udjela neformalne ekonomije.

VODNO GOSPODARSTVO

Planski dokumenti vodnoga gospodarstva

Vlada Republike Hrvatske je na 30. sjednici održanoj 6. srpnja 2016. donijela Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., temeljni planski dokument upravljanja vodama za vodno područje rijeke Dunav i jadransko vodno područje za navedeno šestogodišnje razdoblje i važan preduvjet za povlačenje sredstava EU budući da njegovo donošenje predstavlja *ex ante* uvjet za vodno gospodarstvo naveden u Akcijskom planu koji je sastavni dio Operativnog programa konkurentnost i kohezija.

Donošenju Plana je prethodio postupak strateške procjene utjecaja Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. – 2021. na okoliš, koji je uključivao i prekogranične konzultacije sukladno odredbama Zakona o zaštiti i drugih relevantnih podzakonskih propisa.

Smanjenje opterećenja neporeznih davanja u cilju poboljšanja poslovnog okruženja

Dana 1. siječnja 2016. stupila je na snagu Uredba o izmjeni Uredbe o visini vodnoga doprinosa (Narodne novine, broj 83/15) kojom je visina vodnoga doprinosa smanjena linearno, u svih 9 tarifnih brojeva i 2 tarifna podbroja, za 25% te se učinak smanjenja visine vodnoga doprinosa ostvaruje u 2016., što će rezultirati znatnim smanjenjem ukupnog iznosa vodnoga doprinosa (ukupno rasterećenje procjenjuje se na približno 87 milijuna kuna). Iskazano rasterećenje je osobito značajno za poduzetnike jer vodni doprinos opterećuje investiciju u početnom razdoblju pa će se njegovim smanjenjem pridonijeti pozitivnoj investicijskoj klimi, a nastavno i razvoju gospodarstva Republike Hrvatske.

Navodnjavanje

Do sada je u sklopu provedbe NAPNAV-a izgrađeno 8 novih sustava javnog navodnjavanja, provedena sanacija sustava navodnjavanja ukupnog obuhvata približno 7000 ha. Trenutno su u izgradnji još dva sustava javnog navodnjavanja čijom izgradnjom će se omogućiti navodnjavanje na dodatnih 6.260 ha poljoprivrednih površina. Dakle, **provedbom NAPNAV-a do sada je omogućeno navodnjavanje preko 13.000 ha poljoprivrednih površina**. Za 90 lokacija izrađena je ili se izrađuje studijsko-projektna dokumentacija za sustave navodnjavanja koji obuhvaćaju oko 124.000 ha poljoprivrednih površina na području cijele Republike Hrvatske.

Program ruralnog razvoja – navodnjavanje

Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020 godine, omogućeno je korištenje sredstava Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) za ulaganje u izgradnju sustava javnog navodnjavanja i to kroz Mjeru 04. „Ulaganje u fizičku imovinu“, podmjeru 4.3. „Potpore za ulaganja u infrastrukturu povezanu s razvojem, osuvremenjivanjem ili prilagodbom poljoprivrede i šumarstva“. Ukupna sredstva koja su Programom predviđena za ulaganje u sustave javnog navodnjavanja iznose 96.140.534,01 eura od

čega su 85% EU sredstva, a 15% su nacionalna sredstva. Na ovaj način financirat će se 100% prihvatljivih troškova, a maksimalna visina potpore je 15 milijuna eura po projektu.

Donesen je Pravilnik o provedbi mjere Mo4 „Ulaganja u fizičku imovinu“, Podmjere 4.3. „Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva“, tip operacije 4.3.1. „Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.

Kroz podmjeru 4.1., poljoprivrednim proizvođačima je omogućeno ulaganje u cjelokupni sustav navodnjavanja koji obuhvaća uređenje vodozahvata (npr. bušenje zdenaca) i opremanje sustava navodnjavanja (sustav kap na kap, tipihoni, rasprskivači i sl.) na poljoprivrednom gospodarstvu.

Za istu je proveden natječaj kojim je kao prihvatljivo ulaganje obuhvaćeno i ulaganje u izgradnju i opremanje sustava navodnjavanja, a na predmetni natječaj, prema raspoloživim podacima, prijavilo se 80-ak poljoprivrednih proizvođača.

Predmetnim natječajem omogućena su ulaganja u sustave navodnjavanja koji su se bazirali na zahvatu podzemne vode i/ili vodoopskrbe. Obzirom da se radi o manjim proizvođačima, ukupan broj hektara koji je „pokriven“ budućim sustavima za navodnjavanje, za koje se traži potpora, iznosi oko 400 ha.

RIBARSTVO

Visoko iskorištenje sredstava unutar provedbe Europskog fonda za ribarstvo (2007.-2013.)

Republika Hrvatska je danom pristupanja u EU dobila mogućnost korištenja sredstva u okviru Europskog fonda za ribarstvo (EFR) u iznosu od 8,7 mil. eura (ukupno 11,6 mil. eura -2,9 mil. eura državni proračun RH). Najvažniji dio Operativnoga programa jesu mjere koje su se provodile i njihova detaljna razrada i to tri (3) mjere namijenjene sektoru ribarstva: trajna i privremena obustava ribolovnih aktivnosti te mjera proizvodnih investicija u akvakulturi. Iskorištenje ovih tri mjera je iznad 90%.

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (2014.-2020.)

Za novo programsko razdoblje 2014.-2020. godina za sektor ribarstva predviđen je Europski fond za pomorstvo i ribarstvo. Ukupna alokacija za ovo razdoblje iznosi nešto više od 252.643.138 eura plus udio iz državnog proračuna RH, što iznosi oko 340. mil. eura (samo 6 zemalja EU dobilo je veću financijsku alokaciju). U suradnji sa sektorom i zainteresiranim partnerima odabrano je 36 mjera koje će se provoditi unutar OP-a u ovoj financijskoj perspektivi. Mjere se odnose na sve segmente hrvatskog ribarstva, od prerade i trženja, uzgoja, ulova (slatkovodnog i morskog), ribarske infrastrukture, FLAG-ova (lokalne akcijske grupe u ribarstvu), organizacija proizvođača.

Objavljeno već 9 Natječaja u sklopu mjera Operativnoga programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020.

U 2016. godini krenula je puna implementacija novoga Operativnoga programa za pomorstvo i ribarstvo te je raspisano prvih 9 najvažnijih Natječaja za najznačajnije mjere za sektor ribarstva (privremena i trajna obustava ribolova, akvakultura, prerada i stavljanje na tržište te pripremna potpora za uspostavu i funkcioniranje Lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu- FLAGova). Do sada je isplaćeno u segmentu ribolova preko 40. mil. kuna i to za mjeru privremena obustava ribolova. Kako je ulovni sektor u svim segmentima trenutno u vrlo teškoj situaciji, ova financijska pomoć je uvelike pomogla segmentu plivaričarskog i kočarskog ribolova.

Provedba postojećih državnih potpora u ribarstvu

Objavljeno je 6 natječaja u ukupnom iznosu od 108,6 milijuna kuna i to:

- Pravilnik za dodjelu potpore za eko održavanje ribnjaka (sklopljeni ugovori za korisnicima, te slijedi isplata tijekom srpnja)
- Pravilnik o sufinanciranju ustroja udruga u ribarstvu
- Pravilnik o dodjeli sredstava tržišne kompenzacije u dijelu demerzalnog ribolova
- Pravilnik o dodjeli sredstava za provedbu modela poticanja u ribarstvu (obuhvaćeno ulov male plave ribe, uzgoj morske ribe i školjkaša, uzgoj slatkovodne ribe i prerada proizvoda ribarstva)

Donesene mjera upravljanja ribolovom male plave ribe u 2016. godini na razini EU

Na razini GFCM-a (Generalne komisija za Mediteran) usvojena je Preporuka za malu plavu ribu u obliku kojega je dostavila EK, a na prijedlog Republike Hrvatske, Italije i Slovenije. Između ostaloga, određen je maksimalni ulov plave ribe za 2017. i 2018. godinu koji je na razini ulova iz 2014. godine te ograničenje kapaciteta flote, također na razini kapaciteta iz 2014. godine. Uvedeno je i prostorno ograničenje obavljanja ribolova na 30% unutarnjeg i teritorijalnog mora, u onim dijelovima koja se utvrde kao mrjestilišta i rastilišta. Također, GFCM preporuka propisuje maksimalni broj ribolovnih dana po plovilu za pojedinu vrstu (srdela, incun) (144) i ukupni broj ribolovnih dana po plovilu (180). Ograničenje od 144 dana na srdelu provodit će se od sljedeće godine. Potrebno je naglasiti da je ovo veliki uspjeh zajedničkih aktivnosti administracije, ribarskog sektora i znanosti RH, pošto bi neprihvatanje i nedonošenje ove Preporuke značilo uvođenje kvota za Jadran, uz značajno smanjenje maksimalnog godišnjeg ulova, čime bi se učinio veliki udar za plivaričarski sektor ali i preradu kao direktno vezani sektor, što bi ozbiljno dovelo u pitanje njihovu daljnju opstojnost.

Izrađeni Planovi upravljanja pojedinim oblicima ribolova u RH

Nastavno na izrađene i prihvaćene Planove upravljanja pridnenim povlačnim mrežama – kočama te Plana upravljanja okružujućim mrežama plivaricama – srdelarama, Ministarstvo poljoprivrede uputilo je EK na prihvaćenje izrađene Planove upravljanja obalnim mrežama potegačama i malim plivaricama te Plan upravljanja

dredžama. Ova četiri plana upravljana obuhvaćaju i više od 99% gospodarskog ribolova u RH, te predstavljaju temelj i osnovni uvjet za donošenje mjera upravljanja (lovostaj, količine dozvoljenih ulova te provedbu fondova).

Plan upravljanja pridnenim povlačnim mrežama - kočama je temelj za dobivanje derogacija (izuzeća) od odredbi Mediteranske uredbe (temeljna Uredba za upravljanje resursima u Jadranskom moru) te je već dobivena derogacija za pridnene povlačne mreže kočice za prilaženje na udaljenost od 1NM za plovila ispod 15 metara dok je u proceduri ishođenje derogacije za zapadnu obalu Istre i približavanje obali do 1,5 NM. Ovime se omogućuje ribolov pridnenom povlačnom mrežom kočicom na način kako se je ovaj oblik ribolova obavljao i do sada, odnosno do pristupanja RH u EU.

Plan upravljanja obalnim mrežama potegačama i malim plivavicama te Plan upravljanja dredžama. Važnost prihvaćanja je ta što su odredbama Mediteranske uredbe najviše pogođene male plivarice i potegače radi veličine oka i udaljenosti od obale 3NM te se izrađenim planom upravljanja traži zadržavanje dosadašnjeg načina tradicionalnog ribolova ovim alatima na način da su tražene derogacije i za veličinu oka i za približavanje obali. Uskoro se očekuju odgovori Europske komisije na zatražene derogacije.

Uvedena važna zaštita Jabučke kotline

Jabučka kotlina je prepoznata kao važno područje – mrijestilište i rastilište nekoliko gospodarski važnih pridnenih vrsta riba i rakova (oslić i škamp). u cilju smanjenja ribolovnog pritiska RH i Italija su uvele privremenu zabranu (do kraja srpnja 2016) ribolova pridnenim povlačnim mrežama – kočicama u dijelu Jabučke kotline izvan teritorijanih mora na dubinama većim od 200 m. Kako ta mjera pokazuje pozitivne rezultate, u tijeku su dogovori između RH i Italije o nastavku te mjere u slijedećem razdoblju te eventualno uvođenje dodatnih mjera zaštite.

Priprema za nabavu sustava besposadnih zrakoplova za kontrolu ribarstva

U suradnji s predstavnicima Ministarstva obrane izrađena je studija ključnih zahtjeva i osobina sustava potrebnih za opremanje Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva obrane besposadnim zrakoplovnim sustavom namijenjenog nadzoru ribarstva, a čija bi se kupnja financirala kroz Operativni program za pomorstvo i ribarstvo. Osim navedenog pripremljena je dokumentacija potrebna za raspisivanje natječaja za nabavu besposadnog zrakoplovnog sustava.

Izrađeno Godišnje izvješće o floti

Ovim dokumentom definira se stanje ribolovne flote RH po svim kategorijama i segmentima i njihova korelacija sa stanjem ribolovnih resursa. Važnost ovoga dokumenta je i u činjenici da se na temelju njega, prvenstveno u dijelu socio-ekonomskih analiza, donose mjere upravljanja resursima, kao i njegova povezanost za određenim mjerama u OP-u, prvenstveno za izračun privremene obustave ribolova te broj plovila koje je moguće povući kroz mjeru trajne obustave ribolova. Temeljem akcijskog plana koji je sastavni dio ovoga dokumenta provodi se mjera trajne obustave, čime se štiti ribolovna flota kako se ne bi uništio preveliki broj plovila i time trajno oštetilo ribarstvo u cijelosti. Ovaj dokument je *ex ante* uvjet za odobrenje Operativnoga programa za pomorstvo i ribarstvo.

Uspostavljen funkcionalan sustav nadzora i kontrole kretanja ribarskih plovila

Republika Hrvatska odradila je instalacija preko 250 VMS uređaja za nadzor kretanja ribarskih plovila i ugradnju oko 500 e-očevidika na ribarska plovila. Iako je ova obveza propisana i EU propisima za određene segmente flote, RH je odlučila, a kako bi se ribarima olakšalo u što većoj mjeri ugradnja ovih uređaja i na ostale segmente flote, čime je obuhvaćena cjelokupna flota RH, i što nas svrstava u sam vrh u ovome segmentu u EU.

Nužno je očuvanje ribara radi i ribolovne flote i to rade sve zemlje članice, a nama je to izrazito bitno radi isključivog gospodarskog pojasa.

22. POMORSKO DOBRO I ISKLUČIVI GOSPODARSKI POJAS

"Radi se o izuzetno vrijednom i profitabilnom dijelu teritorija Republike Hrvatske. Nema posebne tijela javne uprave koje bi rješavala ove probleme u ime države. Rješenje se nalazi možda u osnivanju takvog tijela."

POMORSKO DOBRO

MOST se zalaže za donošenje Novog zakona o pomorskom dobru i morskim lukama te proglašenje gospodarskoj pojasa na Jadranu.

28.prosinca 2012.godine stupio je na snagu Zakon o koncesijama (NN, broj 143/2012.). Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama stupio je na snagu 15. listopada 2003.godine uz dopune 2004.,2006.,2009. i 2011. Godine.

Rezultati primjene dosadašnjeg Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama su između ostalog:

1. Uzurpirane i nemali broj devastirane lokacije uzduž naše obale,
2. Nagomilani sudski sporovi ,
3. Mito i korupcija pri „legalizaciji“ uzurpiranih prostora pomorskog dobra ,
4. Protupravno koncesioniranje pomorskog dobra ,
5. Protupravna rekonstrukcija dosadašnjih luka i lučica te njihova privatizacija ,
6. Protuzakonita zabrana pristupa građanima na pomorsko dobro koja doslovno sežu do protuzakonitog ograđivanja dijela pomorskog dobra i priobalja, onemogućavajući građane da se okupaju u moru ili bave djelatnostima u turizmu .
7. Prodaja Hotela od bivših Direktora (sada Vlasnika) sa svim „stečenim pravima“ pa i pomorskim dobrom ograđenim u žicu.

Radi se o izuzetno vrijednom i profitabilnom dijelu teritorija Republike Hrvatske. Nema posebne tijela javne uprave koje bi rješavala ove probleme u ime države. Rješenje se nalazi možda u osnivanju takvog tijela.

Otvoren je prostor za mito i korupciju. Normalno je za očekivati da se barem pri izgradnji postavi uvjet da nitko ne može dobiti građevinsku dozvolu dok Hrvatski hidrografski institut ne odredi granicu pomorskog dobra. Očito se namjerno ostavilo jako puno prostora „lokalnim šerifima“ da pogoduju ili rade biznis na štetu Republike Hrvatske.

Sva dosadašnja praksa upućuje da će pomorsko dobro kao opće dobro ili javni interes izgubiti svoj status općeg dobra u javnom interesu.

PROGLAŠENJE ISKLJUČIVOG GOSPODARSKOG POJASA

Most će inzistirati i trajno se zalagati za uspostavu ISKLJUČIVOG GOSPODARSKOG POJASA na čitavom teritoriju Republike Hrvatske.

U tom duhu MOST NL predlaže akcijski plan sa hodogramom aktivnosti:

1. Hrvatski sabor ukida ZERP i proglašava gospodarski pojas Republike Hrvatske u Jadranskom moru u produžetku njezinog teritorijalnog mora. Akt o proglašenju gospodarskog pojasa Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske notificirat će Glavnom tajniku UN u svojstvu depozitara Konvencije o pravu mora iz 1982 te svim obalnim državama u Jadranskom moru.

2. Do sklapanja sporazuma Republike Hrvatske, Republike Italije i Crne Gore o razgraničenju gospodarskog pojasa, temeljem članka 74. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982., Republika Hrvatska će privremeno vršiti suverena prava i jurisdikciju po osnovi važećih sporazuma. Republika Slovenija i Republika Bosna i Hercegovina zbog svog zemljopisnog položaja ne mogu imati ni gospodarski, niti epikontinentalni pojas, jer se ispred njihovog teritorijalnog mora ne prostiru međunarodne vode.

3. U razdoblju od dvanaest mjeseci nakon proglašenja IGP Republika Hrvatska će definirati ekološki maksimum izlova ribe u svojem IGP, te o tome obavijestiti EK. Za to je potrebno cjelogodišnje praćenje stanja ribljeg fonda na moru.

4. U razdoblju od šest mjeseci nakon proglašenja IGP Republika Hrvatska treba definirati pravila plovidbe unutar IGP u cilju zaštite mora, te pripremiti studiju o novim zadaćama Obalne straže RH.

Rok za provedbu godina dana od početka aktivnosti.

23. TURIZAM

“Promovirati i proširiti ponudu koja je usmjerena na više vrsta turizma, npr. lovni, kongresni turizam, naturizam, zeleni turizam, ruralni vjerski, kulturni, sportsko-rekreacijski turizam, robinzonski turizam i dr.”

Hrvatska ima jednu od najvećih stopa PDV u Europi (25%). (Tu stopu u svom poslovanju primjenjuju turističke agencije i autobusna poduzeća.) Također, snižena stopa PDV je jedna od najvećih u Europi (13%). Nju primjenjuju ugostitelji i hotelijeri. Smanjenje stope PDV u turizmu ispod 10% ili smanjenje poreza na dobit (na stopu 10%) bi zasigurno privuklo i potaklo potaknulo nove investicije i stavilo hrvatsku turističku ponudu u konkurentnu poziciju te dugoročno povećalo prihode države.

Uspostaviti kontrolu i mehanizam naplate PDV-a svim inozemnim prijevoznicima.

Organizirati pravni subjekt koji će vršiti naplatu PDV na provožu kroz Hrvatsku svim autobusnim prijevoznicima. Hrvatski autobusni prijevoznici na turama kroz Hrvatsku i druge zemlje plaćaju PDV, dok inozemni prijevoznici često izbjegnu plaćanje čime su u mogućnosti ponuditi jeftiniju uslugu turistima od domaćih prijevoznika. Pored toga, Hrvatska time gubi dio poreznih prihoda na koja ima pravo.

Proširiti sezonu populariziranjem i proširenjem ponude drugih vrsta turizma, osim obalnog.

Promovirati i proširiti ponudu koja je usmjerena na više vrsta turizma, npr. lovni, kongresni turizam, naturizam, zeleni turizam, ruralni vjerski, kulturni, sportsko-rekreacijski turizam, robinzonski turizam i dr., kako bi posjetitelji imali dovoljan izbor aktivnosti i privlačnih sadržaja tijekom cijele godine i u širem dijelu RH.

1. Velika stopa izvajanja za Članarinu HTZ, racionalnost poslovanja i trošenja sredstava

Prijedlog rješenja:

Kompletna rekonstrukcija organizacije i djelovanja HTZ. Preispitati racionalnost postojanja velikog broja predstavništava. Ispitati racionalnost i trošenje sredstava za oglašavanje. Umjesto otvaranju predstavništava, posvetiti se organiziranju poslovnih B2B radionica u što većem broju zemalja iz kojih se potencijalno mogu dovesti turisti u Hrvatsku HTZ se treba posvetiti produljenju sezone i u tom smislu promovirati posebne vidove turizma – nautički, kulturni, gastro turizam, ciklo turizam, manifestacije i druge tematske vidove turizma koji se realiziraju izvan glavne turističke sezone. U realnom roku smanjenje stope izdvajanja za članarinu TZ na pola dosadašnjeg iznosa.

2. Prevelika porezna opterećenost subjekata u turizmu – posebno autobusnih prijevoznika i turističkih agencija koje su opterećene stopom od 25%. I snižena stopa PDV od 13% koju plaćaju hoteli i ugostitelji je jedna od najvećih u Europi i čini naš turizam manje konkurentnim

Prijedlog rješenja:

Smanjenje stope PDV ili smanjenje stope Poreza na dobit od 10% bi potaknulo investitore na nova ulaganja. Smanjenu stopu PDV bi trebale dobiti i djelatnosti vezane uz turizam – wellness, aqua parkovi, sportske aktivnosti i agencijsko posredovanje u izletima itd...

3. U vlasništvu države postoje brojni hoteli, zemljišta, vojarne i drugi objekti koji nisu u funkciji

Prijedlog rješenja:

Objekte u vlasništvu države – hotele, vojarne, zemljišta i druge objekte staviti na tržište i u funkciju putem javnih natječaja, uz prethodno rješavanje svih imovinskih i pravnih zapreka. Zakonom (može i Ustavom) zabraniti trajnu prodaju bilo kojeg državnog dobra (to bi moglo vrijediti kompletno, ne samo u turizmu), ali zato sve što je moguće dati u koncesiju putem javnih natječaja. Koncesija 30 – 40 godina mora opravdati ulaganje i ostvariti zaradu za svaku novu investiciju.

4. Zakon o koncesijama je nedorečen

Administrativna nejasnoća i nedorečeni Zakon su dodatna blokada poduzetničkim investicijama u turizmu. Posljedica toga je malo izdanih koncesija i malo prihoda za državu po toj osnovi

Prijedlog rješenja:

Zakon dopuniti jasnim uvjetima i uputama o načinu izdavanja koncesija.

Bez toga se neće potaknuti nove investicije u turizmu.

5. Inozemni autobusni prijevoznici voze kroz Hrvatsku (linije ili kružne ture) bez plaćanja PDV

Prijedlog rješenja:

Hrvatska stranim autobusnim prijevoznicima ne naplaćuje PDV na prijeđene kilometre.

Na taj način država gubi značajna sredstva na koja ima pravo, a koja ubiru druge države.

Zbog istog razloga, hrvatski autobuseri i DMC agencije imaju veću cijenu za iste kružne ture, pa su nekonkurentni na tržištu. Stoga treba utemeljiti poseban ured koji bi riješio taj problem.

6. Problem prebukuranosti turističkih atrakcija (posebno Dubrovnik i N.P. Plitvička jezera)

- dovodi do devastacije, povećanog zagađenja okoliša, stalne gužve i u konačnici nekvalitetnog konzumiranja turističke atrakcije od strane posjetitelja.

Postoji ozbiljna opasnost da NP Plitvička jezera izgube status prirodne baštine pod zaštitom UNESCO-a zbog nedozvoljene gradnje i intervencija u okolišu, zagađenja Korane (otpadne vode), prevelike gužve itd.

Prijedlog rješenja:

Limitirati broj posjetitelja, ukloniti sve uočene nepravilnosti, sanirati učinjenu štetu

7. Oporezivanje turističkih agencija – primjenom posebnog postupka oporezivanja je dovelo u gubitke oko 50% turističkih agencija u Hrvatskoj.

Prijedlog rješenja:

Europska unija ostavlja prostor državama da definiraju način primjene posebnog postupka oporezivanja i Hrvatska bi u tom dijelu trebala izaći u susret agencijama, koje ostvaruju veliki udjel u broju dovedenih turista u Hrvatsku.

8. Ruralni turizam čini svega 5% ukupnog turizma Hrvatske dok se svega 0,1% obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava ima organiziranu turističku ponudu na svom domaćinstvu dok je na Europskoj razini to 6%. Prosječna godišnja zarada od turističkih usluga na domaćinstvu u Hrvatskoj je 7.000 EUR dok je na Europskoj razini zarada 60.000 EUR. Multiplikativni efekt turističke potrošnje na bazi 1 EUR-a u ruralnom turizmu iznosi 2,2 EUR-a na razini lokalne ekonomije, odnosno 1 potrošeni Euro kreira 2,2 Eura lokalnoj ekonomiji.

Prijedlog rješenja:

- MJERA 1: strukturna, razvojna i financijska potpora razvoju turizma na OPG-u s aktivnom poljoprivrednom proizvodnjom u smislu kušaonica i agroturizma – poticanje agroturizma s smještajem
- MJERA 3: turistička revitalizacija napuštenih sela (Eko-etno sela) te očuvanje i stroga zaštita tradicijske graditeljske baštine kroz provedive zakonske okvire
- MJERA 4: strukturno poticanje tradicijskih obrta u smislu očuvanja tradicijskih vještina i znanja ruralnih područja u svrhu proizvodnje upotrebnih suvenira
- MJERA 5: kreiranje posebnog statusa seljačkih domaćinstava kao prepoznatljive „djelatnosti“ u smislu posebne klasifikacije prema NKD-u (po uzoru na Sloveniju) u cilju objedinjavanja aktivnosti poljoprivrede i turizma kroz unificirano poslovanje
- MJERA 6: poticanje inovativnosti: eko kampovi (primjer Francuska), kamp odmorišta, eko planinski resorti, speleo avanture, slatkovodni rbolov itd.
- MJERA 7: ustrojavanje Ureda državne uprave i Agencije za plaćanja u poljoprivredi i kao info punktova (savjetodavna tijela) za pokretanje poslova vezanih za poljoprivredu i turizam

24. EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI

„Mala izborna reforma s djelomičnim i ograničenim preferencijalnim glasovima, koju je ozakonio Hrvatski sabor, premalen je iskorak u reformi izbornog sustava.“

U financijskom razdoblju 2014.–2020. Republici Hrvatskoj je iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura.

Od tog iznosa 8,397 milijardi eura predviđeno je za ciljeve kohezijske politike, 2,026 milijarde eura za poljoprivredu i ruralni razvoj te 253 milijuna eura za razvoj ribarstva.

Republika Hrvatska može koristiti sredstva iz EU fondova temeljem Operativnog programa Konkurentnosti i kohezija 2014.-2020., Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020 i programa Ruralnog razvoja. S obzirom na slabu apsorpciju sredstava u prve dvije godine, nužno je ojačati sustav kroz niz mjera, te olakšati sam proces prijave i evaluacije korisnika, te omogućiti da investicije dođu do investitora.

Ojačana suradnja prijavitelj/korisnik i tijela u sustavu

Baza projekta važan je instrument za određivanje financijskih alokacija prilikom raspisivanja natječaja, te izmjenu operativnih programa. Kroz nadolazeći period potrebno je uspostaviti bolju koordinaciju lokalne, regionalne i središnje razine u svrhu osiguranja kvalitetnih projektnih prijedloga stoga je potrebno ojačati ulogu razvojnih regionalnih agencija / poduzetničkih potpornih institucija na terenu, radi pripreme projekata i informiranja o mogućnostima EU fondova. U svrhu edukacije potrebna je izrada smjernica za korisnike u području pripreme i provedbe projekta. Smanjenje obima projektne dokumentacije za prijavu u svrhu smanjenja troškova prijavitelja.

Poboljšanje sustava upravljanja ESI fondovima

Postojeći sustav ima niz slabosti koje izravno utječu na upravljanje procesima (ugovaranja, plaćanja, certificiranja, izvještavanja, upravljanja). Informacijski sustav za upravljanje (MIS) omogućit će smanjenje broja procesa kroz

informatizaciju i umreženost s drugim javnim servisima. Točnije, izravno će dovesti do smanjenja administracije, kroz razmjenu svih informacija između sustava i korisnika elektroničkim putem (e-prijava, e-potpis, e-izvještaj, e-usluge). Provedbom ove mjere javna uprava postaje javni servis, dobra vijest za građane, korisnike i poduzetnike.

Racionalizacija broja procesa u sustavu

MIS će osigurati razmjenu podataka s drugim javnim servisima (e-usluge), te informatizaciju postupaka, čime će se izravno doprinijeti smanjenju trajanja evaluacije prijave i odobravanja izvješća, što će izravno utjecati na poboljšanje konkurentnosti poduzetnika i poboljšanja poslovnog okruženja, a isto tako i prema drugim korisnicima (lokalna samouprava, udruge, institucije).

Povećanje alokacija uslijed visokog broja kvalitetnih prijava

Nužno je osigurati fleksibilnost u pogledu povećanja alokacije za određene otvorene pozive, zadržavajući pri tom smjernice ostvarenja nacionalnih ciljeva i vodeći se kvalitetom projektnih prijedloga. Naime, nužno je financiranje čim većeg broja kvalitetnih projekta u lokalnim zajednicama koji promoviraju individualne akcije usmjerene na održivost i podizanje kvalitete života pojedinih ciljnih skupina. Prvenstveno, tu podrazumijevamo otvorene pozive u sklopu Operativnog programa učinkovitih ljudskih potencijala.

Povećanje učinkovitosti sustava upravljanja i kontrole operativnim programima

Sustav upravljanja u Operativnom programu konkurentnosti i kohezije (OPKK) i Operativnom programu učinkovitih ljudskih potencija (OPULJP) izuzetno je složen. Cilj je doprinijeti smanjenju administrativnog opterećenja i osigurati jednostavniju strukturu sustava čime će se izravno doprinijeti racionalnijem pristupu korištenja sredstava tehničke pomoći i vremenu potrebnom za kompletiranje natječaja. Isto će se osigurati kroz prijelaz na jednu razinu posredničkih tijela i optimizaciju preostalih tijela u sustavu kroz okrupnjavanje. Nužno je napraviti temeljnu analizu sustava i donijeti optimalni model sustava upravljanja i kontrole za OPKK i OPULJP uz promjenu upravljačkog tijela za oba operativna programa.

Aktivacija financijskih instrumenata u OPKK i Programu ruralnog razvoja (PRR)

Plasiranje financijskih proizvoda sufinanciranih putem EU fondova s ciljem intenziviranja apsorpcije sredstava OPKK i PRR i osiguravanja načina kreditiranja i garancija za poduzetnike isto izravno doprinosi poboljšanju poduzetničke klime i uvjeta poslovanja poduzetnika.

Iz OPKK usvojeni su financijski instrumenti u vidu mikro (investicijski zajmovi i zajmovi za obrtna sredstva) i malih zajmova, a isto tako osigurana su pojedinačna jamstva. Nužno, je pristupiti izradi podlogama za programiranje financijskih instrumenata u sklopu PRR.

Osiguranje apsorpcije sredstava EU fondova

Radi osiguranja apsorpcije sredstava EU fondova nužno je osigurati kvalitetne projekte i preduvjete za korištenje (ispunjavanje *ex ante* uvjeta) sredstava po pojedinim ciljevima s obzirom na činjenicu slabe apsorpcije u prve dvije godine. Stoga bi bilo izuzetno složeno pristupati većim izmjenama OPKK, tako da se zalažemo za povećanje planiranih alokacija na onim specifičnim ciljevima za koje postoje kvalitetni projekti unutar već postojećeg OPKK, a za koji su ostvareni *ex ante* uvjeti. Točnije, povećanje alokacije koja se odnosi na modernizaciju, unaprjeđenje i proširenje infrastrukture studentskog smještaja za studente u nepovoljnom položaju, energetska učinkovitosti za javne zgrade (posebice bolnice), integrirane projekte kulturne i prirodne baštine. Cilj nam je kroz OPKK doprinijeti povećanju kvalitete standarda studenta, racionalizaciji troškova bolnica čime se izravno doprinosi optimizaciji troškova u zdravstvu, te ostvarivanju integriranih projekata, sadržajno šireći turistički potencijal i ponudu posjetiocima. Nužno je u 2017. godini već pristupati jednom dijelu evaluacije učinjenog, te u 2018.godini pripremati se za novo programsko razdoblje.

Ravnomjerni razvoj svih krajeva Republike Hrvatske kroz sredstva EU fondova

Kroz dodatne kriterije odabira vodit ćemo se načelom ravnomjernog razvoja svih krajeva Republike Hrvatske s obzirom na specifične uvjete (indeks razvijenosti, brdsko-planinska područja, otoci, potpomognuta područja, deprivirana područja).

Kohezijska politika

Nužno je podupirati i u predstojećem razdoblju rad Višegradske skupine, te isticati pozitivnu sliku financiranja kohezijske politike. Naglašavati kako se razvoj određenih regija koji se dogodio, dogodio upravo zahvaljujući uložnim sredstvima, investicijama kohezijske politike. Ciljevi kohezijske politike ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija trebaju se promovirati. Nadalje, zalagat ćemo se za nastavak provođenja kohezijske politike, uz naglašavanje kako napredak EU moguć samo ako ravnomjerno ulažemo u rast i stvaranje radnih mjesta ovisno o kapacitetima i stvarnim potrebama pojedinih regija. Isto tako, svjesni smo kako se politika u budućnosti treba mijenjati i prilagođavati novonastalim uvjetima i izazovima kako bi se EU očuvala, točnije njezini ključni principi i vrijednosti. Međutim, navedeno se može realizirati tek ako istovremeno očuvamo regije pružajući im u prvom redu ulaganja iz kohezijske politike.

25. DEMOKRATIZACIJA HRVATSKOG POLITIČKOG SUSTAVA U PODRUČJU GRAĐANSKIH INICIJATIVA I IZBORNOG SUSTAVA

„Mala izborna reforma s djelomičnim i ograničenim preferencijalnim glasovima, koju je ozakonio Hrvatski sabor, premalen je iskorak u reformi izbornog sustava.“

DEMOKRATIZACIJA HRVATSKOG POLITIČKOG SUSTAVA U PODRUČJU GRAĐANSKIH INICIJATIVA I IZBORNOG SUSTAVA

Glavne teze

Hrvatski Ustav načelno proklamira suverenost naroda koja se ostvaruje izborom njegovih predstavnika i neposrednim odlučivanjem. No, načelna proklamacija vladavine naroda nije popraćena stvarnom mogućnošću da građani putem neposrednog odlučivanja i izbora svojih zastupnika utječu na donošenje važnih političkih odluka. Iako hrvatski Ustav omogućuje referendumsko odlučivanje i građansku, odnosno narodnu inicijativu, u stvarnosti hrvatski građani rijetko imaju priliku neposredno odlučivati o vitalnim političkim i društvenim pitanjima. Državna su tijela od hrvatskih građana samo dva puta zatražila da neposredno odlučuju: o razdruživanju Republike Hrvatske od bivše jugoslavenske federacije i o ulasku u Europsku uniju. Hrvatski građani nikada nisu odlučivali neposredno o donošenju ili promjeni hrvatskog Ustava. Iako su milijuni građana potpisivali različite zahtjeve za raspisivanjem referenduma o pojedinim važnim pitanjima, Hrvatski je Sabor svega jednom raspisao referendum temeljem narodne inicijative.

Kada je riječ o izbornom sustavu za izbor zastupnika u Hrvatski sabor on zahtijeva temeljitu promjenu jer ne potiče sudjelovanje građana u izbornim procesima, ne omogućuje stvarni izbor zastupnika od strane građana i različitim mehanizmima izbornog inženjeringa stalno obnavlja naizmjeničnu vladavinu HDZ - SDP. Na posljednjim izborima za Hrvatski sabor glasovalo je tek nešto više od 60% građana što ukazuje na nisku razinu političke participacije. Također, činjenica je da Hrvatski sabor kontinuirano uživa najmanji ugled u očima građana od svih državnih institucija.

CILJEVI I KONKRETNE MJERE

Most nezavisnih lista predlaže da se hrvatski Ustav izmjeni na način da omogući građanima da mogu stvarno koristiti mehanizme narodne inicijative. U tom smislu MOST će se založiti da se broj potpisa za iniciranje državnog referenduma od strane građanskih inicijativa smanji na 200.000, te da se produži zakonski rok za prikupljanje potpisa građana na najmanje 30 dana. Zakonski treba urediti da se na razini lokalne i regionalne samouprave mogu lakše, s manjim brojem potpisa, inicirati referendumima od strane građana.

Kada je riječ o statusu zastupnika u Hrvatskom saboru MOST nezavisnih lista zalaže se za promjenu Ustava, odnosno zakona, kojom će se smanjiti broj zastupnika u Hrvatskom saboru, ograničiti broj mandata zastupnika, omogućiti šira primjena obavljanja zastupničke dužnosti bez zasnivanja radnog odnosa u Saboru kako bi se stimuliralo da tu dužnost obnašaju osobe s izgrađenom profesionalnom karijerom i propisati takav izborni sustav prema kojem će zastupnici biti izabrani isključivo na temelju glasova birača.

Kada je riječ o načinu glasovanja za kandidate za Hrvatski sabor MOST nezavisnih lista predlaže da se u godinu dana nakon provedenih parlamentarnih izbora ozakoni reforma izbornog sustava koja bi uključivala preferencijalno glasovanje s najmanje tri glasa svakog birača, a prag uvažavanja preferencijskih glasova treba ukinuti ili eventualno smanjiti na 5%. MOST će predložiti budućem Hrvatskom saboru da se provede šira javna rasprava o većoj reformi izbornog sustava i mogućem uvođenju određenog kombiniranog izbornog sustava koji bi uključivao izbor dijela zastupnika većinskim sustavom u jednomandatnim izbornim okruzima. Izborna reforma uključivala bi također novo oblikovanje izbornih jedinica uvažavajući načelo jednakosti biračkog glasa i načelo ne cijepanja postojećih granica regionalnih županijskih jedinica, redefiniranje izbornog praga i uvođenje mogućeg dopunskog glasa birača u slučaju da je prvi glas dan za listu koja nije prešla izborni prag ili uz prelazak izbornog prava nije ostvarila pravo na jedan mandat. Također, MOST se zalaže za uvođenje glasovanja putem pošte, kako bi se povećalo sudjelovanje građana u izborima.

Također, MOST se zalaže i predlagat će donošenje zakona za lokalne izbore koji će propisati, na temelju provedene javne rasprave, preferencijalno glasovanje ili izbor lokalnih vijećnika putem većinskih izbora u jednomandatnim izbornim okruzima ili određenu kombinaciju tih izbornih modela.

ZAVRŠNA RIJEČ AUTORA PROGRAMA

Program se ne piše da bi netaknut stajao na policama i vitrinama. Program se piše da bi ga primjena prilagođavala i kalila u odnosu na zatečeno stanje. Program MOSTA je odlučan u smjeru kojim Hrvatska treba poći, ali istodobno i otvoren svim pozitivnim korekcijama koje će zahtijevati put njegove primjene.